İŞKUR

2013

AYDIN

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

AYDIN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2013)

Raporu Hazırlayanlar:

Eylem TOPALOĞLU
Şube Müdürü

Seher CANTÜRK
VHKİ

SUNUŞ

Günümüzde gelişen teknoloji ve piyasa şartları mevcut işgücünün arz ve talebini yapısal olarak değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasasında arz-talep uyuşmazlıklarından kaynaklanan işsizliğe neden olmaktadır.

Diğer yandan küreselleşmeyle birlikte rekabetin boyut değiştirmesi ile de dünya ülkelerinin, sürekli olarak gelişen ve yenilenen piyasa sürecine adapte olmalarını zorunlu hale getirmiştir. Bu süreçte ekonominin temel unsurlarından olan insan kaynaklarının ve girişimciliğin geliştirilmesi fevkalade önem kazanmıştır.

Bu anlamda istihdamın arttırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının sağlanması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesi ve buna uygun politikalar geliştirilmesi sayesinde olabilmektedir. Bu doğrultuda Türkiye genelinde olduğu gibi Aydın ilimizde de işgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile 2013 yılında işgücü piyasası talep araştırması yapılmıştır.

İlimizdeki istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesini sağlamayı amaçlayan İşgücü Piyasası Analiz Çalışması, 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Aydın il ve ilçelerinde 10 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinde işverenlerle yüz yüze görüşerek gerçekleştirilmiştir. Saha çalışması, Aydın Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü imkanlarıyla yapılmıştır.

Yapılan bu araştırmayla ilimizde sektörel bazda ihtiyaç duyulacak meslekler belirlenip, istihdam artışı ve azalışı beklenen mesleklerin, piyasadaki muhtemel değişme ve gelişmeleri projeksiyona tabi tutularak gerekli önlemlerin alınması sağlanabilecektir.

Bu çalışmanın yanı sıra İlimizde ikincisi düzenlenen "Aydın İnsan Kaynakları ve İstihdam Fuarı (AYİF)" ile işgücünün aktif üyeleri olan özel sektör ve kamu sektörü biraya getirilmiş, hem işgücü arz ve talep eden taraflar buluşturulmuş, hem de katılımcılara verilen bilgiler ile gençlerimizde bir vizyon oluşturulmaya çalışılmıştır.

Aydın işgücü piyasası analiz çalışması ve İnsan Kaynakları ve İstihdam Fuarında emeği geçen Aydın Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personelini ve katkıda bulunan herkesi kutluyorum. Başarılar diliyorum.

Erol AYYILDIZ
Aydın Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2013 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 100 bin 852 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 87 bin 719'dur. İlimizde bu kapsamda 1.786 işyeri tespit edilmiş ve 1.414 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2013 yılı "Aydın İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Aydın Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü
Rahmi TERZİ

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ii
ÖNSÖZ iii
TABLOLAR LİSTESİ v
ŞEKİLLER LİSTESİ vii
KISALTMALAR-1 ix
KISALTMALAR-2 x
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 5
BİRİNCİ BÖLÜM 6
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 6
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 6
EKONOMİK VERİLER 6
NÜFUS GÖSTERGELER 15
EĞİTİM GÖSTERGELERİ 20
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 22
İŞGÜCÜ 22
İSTİHDAM 24
İŞSİZLİK 35
İŞGÜCÜ DIŞINDAKİ NÜFUS 37
İL DÜZEYİNDE GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 41
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 44
1.BAŞVURULAR 44
2.KAYITLI İŞSİZLER 47
3.AÇIK İŞLER 52
4.İŞE YERLEŞTİRMELER 56
5.PASİF İŞGÜCÜ FAALİYETLERİ (İŞSİZLİK ÖDENEĞİ) 63
6.AKTİF İŞGÜCÜ FAALİYETLERİ 64
İKİNCİ BÖLÜM 65
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 65
AMAÇ VE YÖNTEM 65
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 67
AÇIK İŞLER 73
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 79
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 83
İstihdam Artışı Beklenen Meslekler 88
İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 89
SONUÇ 91
KAYNAKÇA 95
EKLER 96
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 96
Ek 2- A : Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi 103
Ek 2- B: Tahmin ve Notasyonlar 103
Ek 2- C: Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)... 105
Ek 2- D: Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)..... 106
Ek 3- İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011) 107

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Gayri Safi Katma Değerin Sektörlere Göre Bölgesel Payları, 2004-2008, TR32, % 6
Tablo 2: Sektörlerin GSKD İçindeki Oranları Karşılaştırma, 2004-2008, % 8
Tablo 3: Tablo 3: Kişi Başı GSKD Karşılaştırma, 2004-2008, TL..... 8
Tablo 4: Yatırım Teşvikleri,2012 10
Tablo 5: Sektörlere Göre Yatırım Teşvikleri Karşılaştırma, 2012 11
Tablo 6: Kamu Yatırımları, 2012, BİN TL 12
Tablo 7: Kurulan Kapanan İşyerleri İstatistikleri, 2011-2012, Aydın 14
Tablo 8: İl ve Cinsiyete Göre İl / İlçe Merkezi, Belde / Köy Nüfusu, 2009-2012, Kişi 15
Tablo 9: Net Göç ve Net Göç Hızı, 2009-2012, Aydın, Kişi 19
Tablo 10: Göç Verileri, 2012, Aydın 20
Tablo 11: Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı, 2012-2013, Aydın, % 21
Tablo 12: Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı, 2012-2013, Aydın, Kişi 21
Tablo 13: Kayıtlı Öğrencilerin Genel Lise İle Mesleki ve Teknik Lise Ayrımı, Aydın, Kişi 22
Tablo 14: Yıllara Göre İşgücü Durumu Karşılaştırma, 2010-2012, BİN Kişi 23
Tablo 15: Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Nüfus, 2012, TR32, BİN Kişi 24
Tablo 16: Yıllara Göre İstihdam Oranları Karşılaştırma, 2008- 2012, % 24
Tablo 17: İşteki Duruma Göre İstihdam Karşılaştırma, 2012, BİN Kişi 29
Tablo 18: İşteki Duruma Göre Meslek Grupları İstihdam, 2012, TR32, BİN Kişi 31
Tablo 19: Yaşa ve Cinsiyete Göre Kayıt Dışı Çalışma Durumu, 2012, TR32, BİN Kişi 35
Tablo 20: Bekleme Süreleri ve Eğitim Durumlarına Göre İşsizler, 2012, TR32, BİN Kişi 37
Tablo 21: 15-24 Yaş Genç İşsizlerin İktisadi Faaliyete Göre Durumu, 2012, TR32, BİN Kişi 37
Tablo 22: Cinsiyete Göre İşgücü Dışında Bulunma Nedeni, 2012, TR32, BİN Kişi 38
Tablo 23: Yaşa Göre Son Çalışılan İşteki Durum Dağılımı, 2012, TR32, BİN Kişi 40
Tablo 24: ADNKS 2010-2012 Nüfus İstatistikleri Karşılaştırma, Kişi 42
Tablo 25: Yıllara Göre İstihdam Oranları Karşılaştırma, 2008- 2012, % 42
Tablo 26: Eğitim Durumlarına Göre Başvuru Karşılaştırma, 2012 45
Tablo 27: En Fazla Başvuru Alınan İlk 20 Meslek Karşılaştırma, 2012 46
Tablo 28: En Fazla Açık İş Olan ve En Fazla Başvuru Alınan İlk 20 Meslek, 2012, Aydın 47
Tablo 29: En Fazla Kayıtlı İşsizin Bulunduğu İlk 20 Meslek Karşılaştırma, 2012 49
Tablo 30: En Fazla Açık İş Bulunan İlk 20 Meslek Karşılaştırma, 2012 53
Tablo 31: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı Karşılaştırma, 2012, % 55
Tablo 32: Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirmeler Karşılaştırma, 2012 58
Tablo 33: En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 20 Meslek Karşılaştırma, 2012 60
Tablo 34: Sektörlere Göre İşe Yerleştirme Dağılımı Karşılaştırma, 2012, % 63
Tablo 35: Eğitim Durumuna Göre Cinsiyet Bazında İşsizlik Ödeneği Hak Edenler, 2012 64
Tablo 36: Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayıları, 2012, Aydın 64
Tablo 37: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012) 66

Tablo 38: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları, 2013 …… 67
Tablo 39: Sektördeki Çalışanların Toplam Çalışan İçindeki Oranları, 2013, % …….. 69
Tablo 40: Ana Meslek Gruplarına Göre Toplam Çalışanların Dağılımı, 2013, % ……. 70
Tablo 41: En fazla Çalışanı Olan İlk Yirmi Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı, 2013 …….. 72
Tablo 42: Referans Döneminde (15 Mayıs-30 Haziran) Açık İş Veren İşyeri Dağılımı, 2013 …… 73
Tablo 43: Açık İşlerin Sektörler İçinde Dağılımı, 2013 ……. 74
Tablo 44: Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı, 2013, % …….. 75
Tablo 45: En Fazla Açık İş Belirtilen İlk Otuz Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı ,% …….. 77
Tablo 46: Referans Döneminde Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Dağılımı, 2013 …….. 80
Tablo 47: Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı Karşılaştırma, 2013 …….. 80
Tablo 48: Temininde Güçlük Çekilen İlk 20 Meslek Karşılaştırma, 2013, % ……. 82
Tablo 49: 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 Ayları İtibariyle Net İstihdam Değişimi, Kişi …….. 84
Tablo 50: 31 Aralık 2013 İtibariyle Meslek Grubuna Göre Net İstihdam Değişimi, Kişi …….. 87
Tablo 51: 30 Haziran 2014 İtibariyle Meslek Grubuna Göre Net İstihdam Değişimi Oranı Karşılaştırma, % 88
Tablo 52: İstihdam Artışı Beklenen Meslekler, 2013-2014 ……. 89
Tablo 53: İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler, 2013-2014 ……. 90

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1: Gayri Safi Katma Değerin Sektörlere Göre Karşılaştırması, 2008-2012, % 7
Grafik 2: Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Karşılaştırmalı Payları, 2008, % 7
Grafik 3: GSKD' nin Bir Önceki Yıla Göre Karşılaştırmalı Artış Oranı, 2005-2008, % 9
Grafik 4: Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı, 2012, Aydın, % 13
Grafik 5: Kamu Yatırımlarının Sektörlere Göre Karşılaştırması, 2012, % 14
Grafik 6: Nüfusun Geniş Yaşa Göre Dağılımı, 2012, Aydın, % 16
Grafik 7: Yıllara Göre Nüfusun Yaş Dağılımı, 2009-2012, Aydın, % 16
Grafik 8: Cinsiyete Göre Yaş Bağımlılık Oranları, 2012, Aydın, % 17
Grafik 9: Yıllara Göre Yaş Bağımlılık Oranları, 2009-2012, Aydın, % 18
Grafik 10: Eğitim Düzeyine Göre Nüfus Karşılaştırma, 2012, % 19
Grafik 11: İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, 2010-2012, TR32, % 23
Grafik 12: Cinsiyete Göre İstihdam Oranı Karşılaştırma, 2012, % 25
Grafik 13: Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, 2012, TR32, % 26
Grafik 14: Cinsiyete Göre Sektörel İstihdam Dağılımı, 2012, TR32, % 26
Grafik 15: Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam Dağılımı, 2012, TR32, BİN Kişi..... 27
Grafik 16: Yaş Gruplarına Göre İstihdam Durumu Karşılaştırma, 2012, TR32, % 28
Grafik 17: Meslek Gruplarının Cinsiyete Göre İstihdam Durumu, 2012, TR32, % 30
Grafik 18: İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam (Tarım Dâhil), 2012, TR32, BİN Kişi 31
Grafik 19: İstihdamın Cinsiyete Göre Tarım Ve Tarım Dışı İstihdam Dağılımı, 2011, TR32, % 32
Grafik 20: Sektörlere Göre Kayıt Dışı Çalışma Oranları Karşılaştırma, 2012, % 33
Grafik 21: Eğitim Düzeyi ve Cinsiyete Göre Kayıt Dışı Çalışma Oranları, 2012, TR32, % 33
Grafik 22: Eğitim Düzeyine Göre Kayıt Dışı Çalışma Durumu Karşılaştırma, 2012, % 34
Grafik 23: Cinsiyet ve Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı, 2012, TR32, % 35
Grafik 24: Yaş ve Cinsiyet Durumuna Göre İşsizlik Oranı, 2012, TR32, % 36
Grafik 25: Kurumsal Olmayan Nüfusun İşgücü Dışında Olma Nedeni, 2012, TR32, % 39
Grafik 26: Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı, 2012, TR32, % 39
Grafik 27: İşgücü Dışında Bulunma Nedeni, 2012, TR32, ... 41
Grafik 28: İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, Aydın, 2008-2011, % 43
Grafik 29: 2008-2012 Yılları Arası İŞKUR'a Başvurular, Aydın 44
Grafik 30: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre 2008-2012 Yılları Dağılımı, Aydın, % 48
Grafik 31: Aydın İlinde Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı, 2012, Aydın, % 50
Grafik 32: Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları Karşılaştırma, 2012, % 51
Grafik 33: Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı Karşılaştırma, 2012, % 52

Grafik 34: Yıllara Göre Açık İş-İşe Yerleştirme Sayıları, 2008-2012, Aydın 52
Grafik 35: Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı Karşılaştırma, 2012, % 54
Grafik 36: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Faaliyeti, 2008-2012, Aydın 56
Grafik 37: İşe Yerleştirmelerin Kamu-Özel Dağılımı, 2012, Aydın, % 57
Grafik 38: Cinsiyet Bazında İşe Yerleştirmenin Dağılımı, 2012, Aydın, % 57
Grafik 39: Geniş Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirmeler Karşılaştırma, 2012, % 58
Grafik 40: Cinsiyet Bazında Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, Aydın, %, 2012 59
Grafik 41: Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme, 2012, Aydın, % 61
Grafik 42: Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, 2012, Aydın, % 62
Grafik 43: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, 2013, % 68
Grafik 44: Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı, 2013, % 70
Grafik 45: Ana Meslek Gruplarına Göre Toplam Çalışan Karşılaştırılması, 2013, % 71
Grafik 46: Sektörlere Göre Açık İş Oranları Karşılaştırma, 2013, % 75
Grafik 47: Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları Karşılaştırma, 2013, % 76
Grafik 48: Açık İşler İçin İstenen Eğitim Düzeyleri, 2013, % 78
Grafik 49: Açık İşler İçin İstenen Beceri Düzeyleri, 2013, % 78
Grafik 50: Açık İşlerin Karşılanma Yolları Karşılaştırma, 2013, % 79
Grafik 51: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler Karşılaştırma, 2013, % 81
Grafik 52: Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, 2013, % 83
Grafik 53: 31.12.2013 Tarihi İtibariyle Net İstihdam Değişim (NİDO) Beklentisi, 2013, % 85
Grafik 54: 30.06.2014 Tarihi İtibariyle Net İstihdam Değişim (NİDO) Beklentisi, 2014, % 86
Grafik 55: 31.12.2013 İtibariyle Meslek Grubuna Göre Net İstihdam Değişimi Karşılaştırma, % ... 87

KISALTMALAR-1

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AİO	Açık iş Oranı
Bk.	Bakınız
EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
ILO	International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)
ISCO	International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)
İBBS	İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması
İO	İşsizlik Oranı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
İPA	İşgücü Piyasası Talep Araştırması
NACE	European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
OECD	Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
TMS	Türk Meslekler Sözlüğü
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
GSKD	Gayri Safi Katma Değer
SEGE	Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi
TİPTA	Türkiye İşgücü Piyasası Talep Araştırması
TR32	TÜİK Düzey 2'de Aydın, Denizli, Muğla illerini içerir bölge

KISALTMALAR-2

SEKTÖR TANIMI	RAPORDA KULLANILAN
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	Madencilik
İmalat	İmalat
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-
İnşaat	İnşaat
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	Toptan ve Perakende Ticaret
Ulaştırma Ve Depolama	Ulaştırma ve Depolama
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri
Bilgi Ve İletişim	Bilgi ve İletişim
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
Gayrimenkul Faaliyetleri	Gayrimenkul Faaliyetleri
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	Mesleki ve Teknik Faaliyetler
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	İdari ve Destek Hizmetler
Kamu Yönetimi Ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik	-
Eğitim	Eğitim
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	Kültür, Sanat ve Spor
Diğer Hizmet Faaliyetleri	Diğer Hizmetler

MESLEK GRUBU TANIMI	RAPORDA KULLANILAN
Kanun Yapıcılar Üst Düzey Yöneticiler ve Müdürler	Yöneticiler
Profesyonel Meslek Mensupları	Profesyonel Meslek Mensupları
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Teknisyenler ve Teknikerler
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Büro Hizmetleri
Hizmet Ve Satış Elemanları	Hizmet Ve Satış Elemanları
Nitelikli Tarım, Hayvancılık, Avcılık, Ormancılık ve Su Ürünlerinde Çalışanlar	Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Sanatkârlar
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	Tesis Ve Makine Operatörleri
Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler

YÖNETİCİ ÖZETİ

Aydın İline ilişkin 2012 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sistemi Sonuçlarına bakıldığında, ilin toplam nüfusunun 1.006.541 kişi olduğu görülmektedir. Aydın nüfusu Türkiye nüfusunun %1,33'ünü oluşturmaktadır. Aydın İlinde il ve ilçe merkezleri nüfusu 2009-2012 yıllarında giderek artan bir seyir izlemiştir.2012 yılında bir önceki yıla göre il ve ilçe merkezleri nüfusu %2'lik bir artış gözlenmiştir. Aydın İlinde 2009-2012 yıllarında belde ve köy nüfusu giderek azalmaktadır.2012 yılında bir önceki yıla göre belde ve köy nüfusu %2 oranında azalarak 197.711 kişiye düşmüştür.

Aydın İli 2009-2012 yılları arasındaki değişime bakıldığında her yıl aldığı göç verdiği göçten yüksektir. Bu verilere bakıldığında Aydın göç alan bir ildir diyebiliriz. Bu durum 2010 yılında toplam 48 kişilik net göçle en düşük seviyede seyretmiştir. 2012 yılında ise 2.789 kişilik net göçle bu durum %2,77'ye çıkmıştır. Aydın İlinde 2012 yılında bir önceki yıla göre %10'luk bir artışla 32.412 kişi Aydın'a göç etmiştir.

Aydın İlinin yaş dağılımı da Türkiye ortalamasından farklılık göstermektedir. 0-14 yaş grubu ile çalışabilir yaştaki nüfus Türkiye ortalamasına göre daha az pay alırken, yaşlı nüfusun payı daha fazladır. 2012 yılında Aydın İlinde çocuk bağımlılık oranlarına bakıldığında çalışma çağındaki kadın nüfusta %29, erkek nüfusta ise %30 olduğu görülmektedir. Çocuk bağımlılık oranı ve yaşlı bağımlılık oranının kadın nüfusunda daha fazla olduğu görülmektedir. Toplamda Aydın İli nüfusunun 65+ yaş aralığındaki yaşlıların bağımlılık oranı %16 ve 0-14 yaş aralığındaki genç nüfusun bağımlılık oranı %29'dur. Aydın İli için çalışma çağındaki nüfusa bağımlı olan %45'lik nüfus mevcuttur.

Aydın İlinde 15+ yaş nüfusun 25.768 kişi okuma yazma dahi bilmemektedir. Okuma yazma bilmeyenlerin %17'si erkek, %83'ü kadındır. 15+ yaş nüfusun Türkiye ortalamasında %4,9'u okuma yazma bilmiyorken bu durum Aydın'da daha düşük olup %3,2'dir. Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen Türkiye ortalamasında %6,7 iken Aydın İlimizde bu durum daha yüksek olup %7,2'dir. İlkokul mezunu Türkiye ortalamasının üzerinde olup %34,8'dir.

Aydın İlinde toplam 48.309 öğrenci vardır. Bu öğrencilerin %50'si kadın %50'si erkektir. Şehirde yaşayan öğrenciler ile köyde yaşayan öğrencilerin de yine aynı oranlarda olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrenci nüfusunun %6'si köylerde okurken, %94'ü şehir merkezlerinde okumaktadır. Aydın İlinde 2012-2013 öğretim yılı başında okullaşma oranları ilkokul ve ortaokulda %90'ın üzerinde iken, genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretimde bu oran düşüktür. Brüt okullaşma oranları ile net okullaşma oranı arasında; ilkokulda 6,9 puanlık, ortaöğretimde 10 puanlık, genel ortaöğretimde 16,2 puanlık, mesleki ve teknik ortaöğretimde 5,6 puanlık bir fark vardır.

Aydın İli istihdam oranı 2011 yılı itibariyle %45,1'dir. Bu oran 2008 yılından bu yana TR32 bölgesi ve Türkiye ortalamasına göre zıt bir seyir izlemektedir. Aydın İlinde istihdam oranları 2008 yılından itibaren azalış eğilimi göstermektedir.2011 yılında Aydın İli işgücüne katılma oranı %49,2 ile Türkiye işgücüne katılım oranından (%47,5) fazladır. İstihdam oranının da %45,1 ile Türkiye ortalamasının (%43,7) üzerinde olması birbiriyle paralel bir görüntü oluşturmaktadır. Buna karşın Aydın İlinin işsizlik oranı %8,3 ile yine Türkiye'nin işsizlik oranından (%7,9) yüksek olduğu göz ardı edilmemelidir. Ayrıca, Aydın İli işgücüne katılma oranında Türkiye ortalamasında 32. sırada olup, istihdam oranında 39. sırada bulunmaktadır. İşsizlik oranına bakıldığında ise Aydın İli 31. sırada yer almaktadır.

TR32 Bölgesindeki işsizlik oranı Türkiye ortalama işsizlik oranının altında ve istihdam oranı da Türkiye ortalamasının üstünde olmasına rağmen, yıllar itibariyle Aydın'da işsizlik oranının arttığı, istihdam oranının ise düştüğü görülmektedir. Bu göstergeler bölgedeki olumlu gelişmelerden Aydın İlinin diğer illere göre daha az fayda gördüğünü göstermektedir.

Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında. Bölgede gelişmişlik sıralaması itibariyle en az gelişmiş il, 19. sırada yer alan Aydın'dır. Muğla 8.sırada yer alırken, Denizli 10. sırada bulunmaktadır.

Aynı durum kamu yatırımlarında da yaşanmaktadır. Aydın İli, Türkiye geneli kamu yatırımlarının %0,41'ini almıştır. Türkiye ortalamasına yapılan kamu yatırımlarının %31,2'si haberleşme sektörüne yapılırken Aydın İline yapılan kamu yatırımlarının %27,6'sı tarım sektörüne yapılmaktadır. Türkiye ortalaması ile Aydın arasında yapılan kamu yatırımlarının arasında haberleşme ve tarım sektöründe büyük farklılıklar olduğu görülmektedir.

Aydın İlinde 2011 yılında toplam 1.944 şirket kurulurken 2012 yılında toplam 1.567 şirket kurularak bir önceki yıla göre %19,4'lük bir azalma olmuştur. Bir önceki yıla göre tasfiye edilen işyeri sayısı %19,8 oranında azalmıştır. 2011 yılında Aydın'da 1.072 işyeri kapanırken 2012 yılında 1.127 işyeri kapanmıştır. Bir önceki yıla göre kapanan işyeri sayısında ise % 5' lika artış olmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre Aydın İlinde faaliyet gösteren ve 10+ istihdamı olan işyerlerinin büyük çoğunluğu toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Söz konusu her 100 işyerinin 23,9'u toptan ve perakende ticaret sektöründedir. Bu sektörü % 20,0 ile inşaat ve % 17,9 imalat ile sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya kapsamındaki işyerlerinin %60'ını oluşturmaktadır. Dördüncü sırada % 10,3 pay ile konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri yer almaktadır. Türkiye ortalamasında sıralama ise İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleri şeklindedir.

Araştırma sonuçlarına göre Aydın'da çalışanların % 27,2'si imalat, %15,5'i toptan ve perakende ticaret ve %14,7'si konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör Türkiye'de olduğu gibi imalat sektörüdür ama çalışanların sektördeki ağırlığı Türkiye'den düşük seviyededir. İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların % 35,6'sıdır. Aydın İlinde en fazla işyeri toptan ve perakende ticaret sektöründe iken çalışanların en fazla olduğu sektör İmalat' tır. İmalat sektöründeki işyerleri toptan ve perakende sektöründen çalışan sayısı olarak daha büyük işyerleridir.

Aydın İlinde kadın çalışanların sektörler içerisindeki dağılımı incelendiğinde, %27 oranında imalat ve yine %18 oranında toptan-perakende ticaret sektörlerinde çalıştıkları görülmektedir. Dolayısıyla işyeri sayısı bazında önemli paya sahip olan imalat sektörünün kadın çalışanları tercih etmesi kadın istihdamında kayda değer bir artışa sebep olacaktır. Erkeklerin ise hemen hemen her sektörde yüksek oranda varlığı söz konusudur. Toplam çalışan sayılarına bakıldığında ise Türkiye'nin %77'si, Aydın İlinin %74'ü erkek çalışandır.

Aydın İlinde çalışanların imalat, toptan ve perakende ticaret ile konaklama ve yiyecek hizmeti sektörlerinde yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir.

Çalışanların %22,9 sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ana meslek grubunda[1] çalışmaktadır. İkinci sırada %17,9 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, üçüncü sırada %16,9 ile nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışanlar ve dördüncü sırada %15,8 ile hizmet ve satış elemanları meslek grubunda çalışanlar yer almaktadır.

[1] Ana meslek grubu: ISCO 2008

Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir. Aydın İlinde toplam çalışanların %26,3'ünü kadınlar teşkil ederken, büro ve hizmet işlerinde çalışanların %46,2'si kadın, profesyonel meslek gruplarının da %45,1'i kadındır. Buna karşılık nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarının sadece %12,4'ü kadındır.

Kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında farklıdır. Erkeklerde mesleki yoğunlukta başta yer alan ilk yirmi meslek toplam erkek mesleklerinin üçte birini oluştururken, kadınlarda yarıdan fazlasını oluşturmaktadır.

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir.[2]En yüksek çalışanı olan ilk 20 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 35,3'ünü oluşturmaktadır. İlk sırada temizlik görevlisi yer almaktadır. İlk yirmide yer alan meslekler sırası ile imalat ve ilgili işçiler, kuruyemiş paketleme işçisi, satış danışmanı, kuruyemiş imal işçisi, beden işçisi(genel), garson (servis elemanı), şoför-yük taşıma, büro memuru(genel), muhasebeci, aşçı beden işçisi (inşaat),sıvacı, güvenlik görevlisi, kat görevlisi-temizliktir.

Aydın İlinde referans dönem içerisinde toplam 2.087 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bununla birlikte söz konusu açık işi veren toplam 466 işyeri olduğu görülmektedir. Araştırmaya cevap veren 1.628 işyerinin %28,7'si açık iş vermiştir. İşyeri dağılımına bakıldığında en yüksek açık işveren işyeri sayısının 389 işyeri ile toptan ve perakende sektöründe olduğu görülmektedir. Ancak araştırma kapsamında bilgi ve iletişim sektöründe hizmet veren 6 işyeri olmasına rağmen hiçbir işyerinin açık iş talebinde bulunmaması dikkat çekicidir. Oransal dağılıma bakıldığında ise kültür sanat ve spor sektöründeki işyerlerinin %50'si, konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründeki işyerlerinin % 48,1'i, imalat sektöründeki işyerlerinin %36,9'u açık iş vermiştir. Bu sıralamayı madencilik, insan sağlığı ve sosyal hizmetler ile toptan ve perakende ticaret sektörleri takip etmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına göre Aydın' da açık iş oranı yüzde 4,0'dır (2.087 kişi). Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı yüzde 15,3[3] ile kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektöründe tespit edilmiştir. Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektörünü yüzde 6,4 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ve 5,1'lik açık iş oranı ile İnşaat sektörü izlemektedir.

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %27,1 ile hizmet ve satış elemanları grubunda çalışanlardır. Bu ana meslek grubunu %25,4 ile sanatkârlar, %14,1 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar takip etmektedir. Çalışanların % 16'sı nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışmakta iken açık işlerin dağılımında bu oran %12,1 olarak gerçekleşmiştir. Çalışanlara göre açık işler daha nitelikli işlerdedir.

İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde referans dönemi içerisinde 253 farklı meslekte 2.087 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu Garson (Servis Elemanı)'dar. Açık işlerin %6,2'sini Garson(Servis Elemanı) oluşturmaktadır. Bu mesleği yakın oranlarla Komi (Garson Yardımcısı), Gaz Altı Kaynakçısı, beden işçisi (genel), Satış Danışmanı takip etmektedir.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenlerin yaklaşık üçte biri talep edilen eğitim düzeyine fark etmez(%29,0) cevabını vermiştir. İşverenlerin en çok talep ettiği beceri meslekte yeterli bilgiye sahip olmaktır. Bu beceriyi takım çalışmasına uygunluk ve fiziki güç takip etmektedir. 2012 yılındaki işveren talepleri incelendiğinde ise en yüksek artış proje taban çalışma, iletişim ve ifade, yabancı dil beceri düzeylerinde görülmüştür. Geçen yıla

[2] Çerçevede mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dâhil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuş olup genellemeler ihtiyatla karşılanmalıdır.

[3] Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü toplam işyerleri içerisinde %0,4, toplam çalışanlar içinde % 0,4 ve açık işler içerisinde % 1,8 ağırlıktadır.

oranla talep edilen beceri düzeylerindeki değişim profesyonel düşüncenin il bazında kabul gördüğünün en önemli göstergesidir.

Türkiye ortalamasında temininde güçlük çekilen mesleklerin dağılımı incelendiğinde en yüksek %29,8 ile sanatkârlar meslek grubu olduğu görülmektedir. Araştırmanın yapıldığı referans döneminde Aydın İlinde 337 farklı meslekte 3.243 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen mesleklerin en başında garson (servis elemanı) mesleği gelmektedir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %6,8'ini garsonlar (servis elemanı) oluşturmaktadır. Bu mesleği %3,2 ile satış danışmanı takip etmektedir. Buna karşın Türkiye ortalamasında Temininde güçlük çekilen mesleklerin en başında %6,9 ile makineci (dikiş) ve %2,8 ile güvenlik görevlisi gelmektedir. Garson (servis elemanı) mesleği ise Türkiye ortalamasında üçüncü sırada yer almakta, beden işçisi(genel) onu takip etmektedir. Aydın İlinin turizm potansiyeli ve araştırma dönemindeki mevsimsel etki bu göstergelerde de açıkça görülmektedir.

Aydın İlinde 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle toplamda 2.421 kişilik net istihdam artışı beklentisi tespit edilmiştir. Beklentinin artış şeklinde olduğu en yüksek %13,3 ile imalat sektörüdür. İkinci sırada %12,4 ile toptan ve perakende ticaret gelmekte, %8,3 ile ulaştırma ve depolama onu takip etmektedir. Genel toplamda ise Aydın İlinde, Türkiye genelindeki %4,7'lik artış beklentisine paralel %4,8'lik bir oran oluşmuştur. Türkiye genelindeki olumlu yaklaşım Aydın'da da kendini göstermiştir. Türkiye ortalamasında istihdam azalışı beklentisi olan tek sektör %-0,1 ile kültür, sanat ve spor sektörüdür. 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle Türkiye ortalamasında diğer tüm sektörlerde artış beklentisi bulunmaktadır.

Araştırma kapsamında 30 Haziran 2014 tarihli istihdam eğilimi incelendiğinde; Aydın İlinde bu tarih itibariyle toplamda 1.581 kişilik net istihdam artışı beklentisi tespit edilmiştir. Aydın İlinde toplam %3,1 istihdam artışı beklentisi vardır. Buna karşın Türkiye'de toplam %4,8 istihdam artışı öngörülmekte ve en yüksek net istihdam artışı bekleyen işyerleri diğer hizmet faaliyetleri ile gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinin olduğu görülmektedir. Uzun vadede Türkiye ortalamasında hiçbir sektörde istihdam azalışı beklentisinin olmaması dikkat çekici bir husustur.

31 Aralık'ta meslekler bazında istihdam artışı beklentisine bakıldığında Aydın'da ilk sırada kuruyemiş paketleme işçisi Türkiye için makineci(dikiş) bulunmaktadır. Türkiye için ikinci sırada güvenlik görevlisi bulunurken Aydın'da kuruyemiş imal işçisi yer almaktadır. Aydın'da ve Türkiye ortalamasında ise beden işçisi (genel) dördüncü sırada yer almaktadır.

31 Aralık'ta meslekler bazında istihdam azalışı beklentisine bakıldığında Aydın'da ilk sırada eğlence hizmetleri (animatör) Türkiye için tuğla imal işçisi bulunmaktadır. Türkiye için ikinci sırada oda görevlisi-turizm bulunurken Aydın'da kalite kontrolcü-tekstil yer almaktadır. Aydın'da sıralamayı Servis Garsonu, Halı Açıcı, Barmen, Oda Görevlisi-Turizm takip etektedir. Türkiye ortalamasında ise üçüncü sırada endüstriyel boru montajcısı, bahçıvan, diğer fidanlık işçileri, çiçek düzenleyicisi gibi meslekler takip etmektedir. Azalış beklentisinin çoğunlukla tarım, orman ve su ürünleri ile turizm sektörlerinde çalışan mesleklerde yoğunlaştığı dikkat çekici bir husustur.

30 Haziran 2014 meslekler bazında istihdam artışı beklentisine bakıldığında Aydın'da ilk sırada diğer imalat ve ilgili işçiler (elle), Türkiye için ise güvenlik görevlisi bulunmaktadır. Türkiye için ikinci sırada temizlik görevlisi (genel) bulunurken Aydın'da meyve sebze ayıklama işçisi yer almaktadır. Aydın'da sırayı elektrik teknisyeni, satış danışmanı, garson (servis elemanı) takip etmektedir.

30 Haziran 2014 meslekler bazında istihdam azalışı beklentisine bakıldığında Aydın'da ilk sıralarda muhasebe görevlisi (otel), temizlik görevlisi (hastane) ve bilet satış elemanı (gişe/banko) meslekleri gelmektedir. Türkiye ortalamasında ise sıralama sebze toplama işçisi, kuruyemiş paketleme işçisi, diğer kâğıt imalat işçileri, sebze ve meyve ayıklama işçisi olarak gerçekleşmiştir. Uzun vadeli azalış beklentisi sezonsal etkilerden arınarak hareket ettiği görülmektedir.

GİRİŞ

Aydın İli işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hanehalkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Aydın İlinde 15 Mayıs -30 Haziran 2013 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu Rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Ayrıca TÜİK verileriyle Bölgedeki ve Aydındaki işgücünün arz boyutu incelenmiştir. Bu bölümde İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Aydın işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir. Bu bölümün sonunda sonuç kısmı yer almakta ve elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunulmaktadır.

Tüm İller ve Türkiye ortalaması için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden ulaşabilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü piyasası; ücretlerin ve istihdamın belirlendiği, arz ve talep güçlerine bağlı olarak iş sözleşmeleri yoluyla gerçekte var olan ya da olmayan bir yer, bir buluşma noktasıdır. Arz tarafında, iş arayanlar olarak anılan çalışmaya istekli ve elverişli insanlar; talep tarafında ise, üretim sağlayabilmek amacıyla işgücü arayan işverenler bulunmaktadır.

İşgücü piyasalarının çok yönlü ve çok taraflı ilişkileri sadece bir yaklaşım üzerinden analizler yapmayı ve piyasayı tanımayı imkânsız kılmaktadır. Günümüz koşullarında bu yaklaşıma hem genel hem de yerel düzeydeki nüfus, ekonomik ve sosyal yapı, eğitim, işgücü yapısı gibi faktörler de eklenmiştir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[4] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir.

Bu durum Aydın İlinin yer aldığı TR32 (Aydın, Denizli, Muğla illerini içeren bölge) bölgesi için de geçerlidir. Denizli ve Muğla benzer sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında yer alırken, Aydın daha alt sıradadır.[5] Bölgede gelişmişlik sıralaması itibariyle en az gelişmiş il, 19. sırada yer alan Aydın'dır. Muğla 8.sırada yer alırken, Denizli 10. sırada bulunmaktadır. (Ek-1 İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011)).

EKONOMİK VERİLER

Ekonomik potansiyeli oldukça yüksek olan Aydın, coğrafi konumunun sağladığı ulaşım avantajı, hammadde kaynaklarına yakınlığı, organize sanayi bölgeleri, nüfusun genç ve nitelikli oluşu gibi nedenlerle turizm, tarım ve hizmet sektörleri ile sanayileşme bakımından gelişen ve yükselen bir konumdadır.

Tablo 1: Gayri Safi Katma Değerin Sektörlere Göre Bölgesel Payları, 2004-2008, TR32, %

Yıllar	Tarım	Sanayi	Hizmetler
2004	6,8	3,4	3,5
2005	6,1	3,3	3,5
2006	7,1	3,3	3,5
2007	5,9	3,1	3,6
2008	6,1	2,9	3,6

Kaynak: TÜİK, Sektörlere göre bölgesel paylar

[4] Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

[5] İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin en son çalışma Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan çalışmadır. Çalışma; demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişebilirlik ve yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride, 61 değişken ve temel bileşenler analizi kullanılarak hazırlanmıştır.

TR32 bölgesinin, Türkiye ortalaması içindeki gayrisafi katma değeri, 2008 yılında tarım sektöründeki payı %6,1 iken sanayi sektöründeki payı %2,9 ve hizmet sektöründeki payı %3,6'dır. TR32 bölgesinde 2004-2008 yılları arasında sanayi sektörünün payı giderek düşmektedir.

Grafik1: Gayri Safi Katma Değerin Sektörlere Göre Karşılaştırması, 2008-2012, %

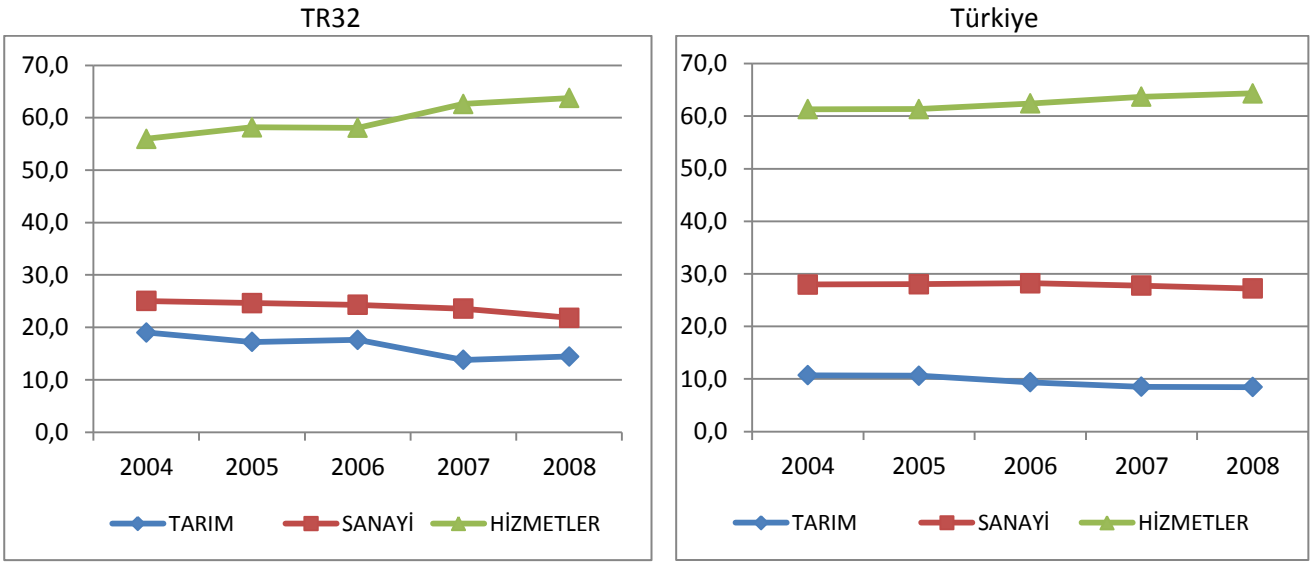

Kaynak: TÜİK

Bölge için, tarım sektörünün bölgenin toplam gayri safi katma değeri içindeki payı %14,4 iken, sanayi sektörünün bölgenin toplam gayri safi katma değeri içindeki payı %21,8 ve hizmet sektörünün bölgenin toplam gayri safi katma değeri içindeki payı %63,8'dir. Toplam gayri safi katma değer içinde hizmet sektörünün TR32 bölgesi ve Türkiye ortalamasında 2004-2008 yılları arasında artış olduğu görülmektedir.

Grafik 2: Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Karşılaştırmalı Payları, 2008, %

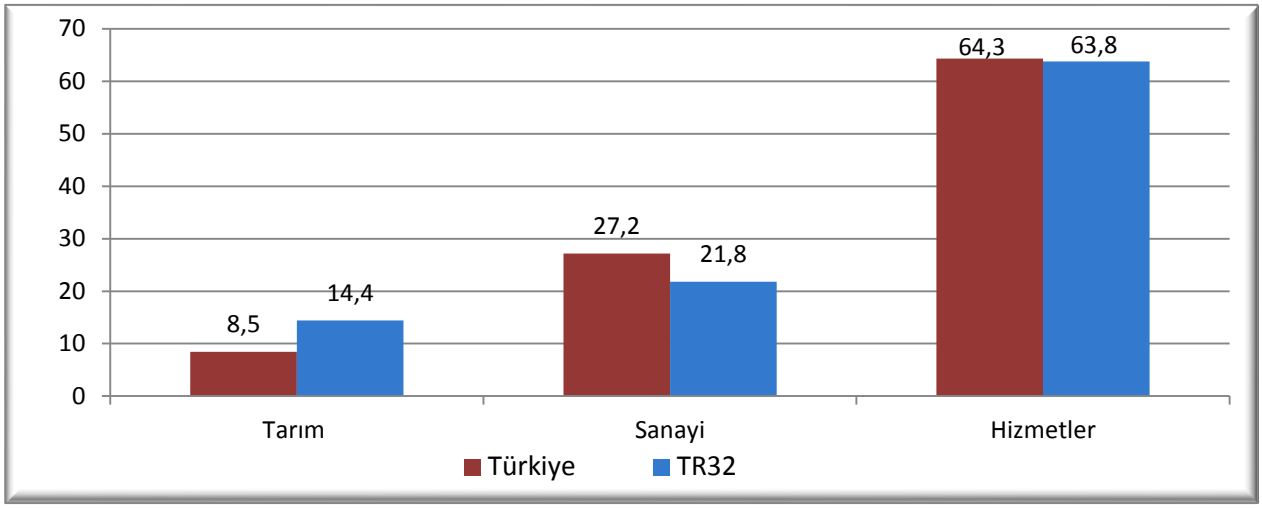

Kaynak: TÜİK

2008 yılında bölgenin gayri safi katma değeri içinde tarım sektörünün payı, Türkiye'nin toplam gayri safi katma değeri içindeki payına göre daha yüksektir.

Tablo 2: Sektörlerin GSKD İçindeki Oranları Karşılaştırma, 2004-2008, %

TR32					
Sektörler	2004	2005	2006	2007	2008
Tarım	19,0	17,2	17,6	13,8	14,4
Sanayi	25,0	24,6	24,3	23,6	21,8
Hizmetler	56,0	58,2	58,1	62,6	63,8
Türkiye					
Sektörler	2004	2005	2006	2007	2008
Tarım	10,7	10,6	9,4	8,5	8,5
Sanayi	28,0	28,0	28,2	27,8	27,2
Hizmetler	61,3	61,3	62,4	63,7	64,3

Kaynak: TÜİK

Sektörlerin TR32 bölgesi ve Türkiye ortalaması kendi içinde değerlendirildiğinde 2004-2008 yıllarında, gayri safi katma değerleri tarım ve sanayi sektöründe azalma gösterirken hizmetler sektöründe artış görülmektedir. 2008 yılında tarım sektörünün gayri safi katma değer içindeki bölgesel payı TR32 bölgesinde %14,4 iken Türkiye ortalamasının tarım sektörünün gayri safi katma değer içindeki payı %8,5 olarak kalmıştır.

2008 yılında sanayi sektörünün gayri safi katma değer içindeki bölgesel payı TR32 bölgesinde %21,8 iken Türkiye ortalamasının sanayi sektörünün gayri safi katma değer içindeki payı %27,2'dir. 2008 yılında hizmet sektörünün gayri safi katma değer içindeki bölgesel payı TR32 bölgesinde %63,8 iken Türkiye ortalamasının hizmet sektörünün gayri safi katma değer içindeki payı %64,3 olarak gerçekleşmiştir. TR32 bölgesinde gayri safi katma değerin bölgesel dağılımında tarım sektörünün Türkiye ortalaması gayri safi katma değerinin sektörlere göre dağılımına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Kişi Başı GSKD Karşılaştırma, 2004-2008, TL

TR32				
2004	2005	2006	2007	2008
7.618	8.468	9.881	10.496	11.626
Türkiye				
2004	2005	2006	2007	2008
7.307	8.338	9.632	10.744	12.020

Kaynak: TÜİK, Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer

Kişi başı gayri safi katma değer TR32 Bölgesi ve Türkiye Genelinde 2004-2008 yılları arasında sürekli artış sağlanmıştır. Türkiye genelinde % 39 oranında artış sağlanmıştır. TR 32 Bölgesinde 2004 yılından 2008 yılına gelindiğinde kişi başı gayri safi katma değerin %34 artış olarak kalmıştır.

2008 yılında TR32 Bölgesinde kişi başı gayri safi katma değer bir önceki yıla göre %11 oranında artış sağlanarak 11.626 TL'ye yükselmiştir. 2008 yılında Türkiye genelinde bir önceki yıla göre % 12 oranında artış sağlanarak 12.020 TL'ye yükselmiştir. 2008 yılında TR 32 Bölgesinde kişi başı gayri safi katma değer, %3,4 oranında Türkiye ortalamasının altında kalmıştır.

Grafik 3: GSKD' nin Bir Önceki Yıla Göre Karşılaştırmalı Artış Oranı, 2005-2008, %

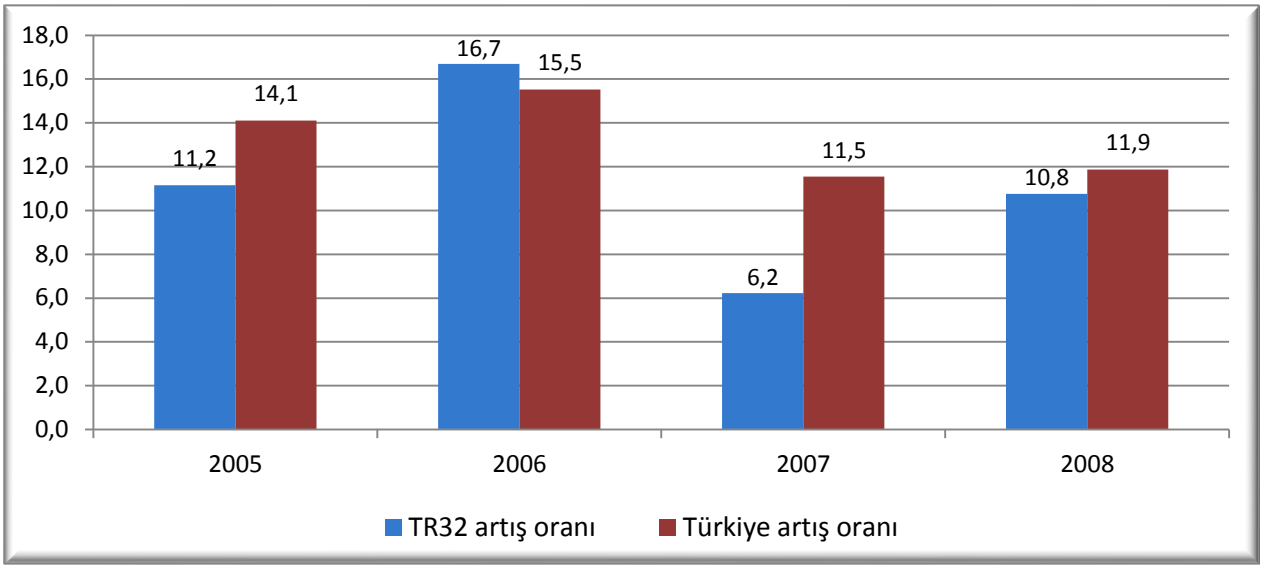

Kaynak: TÜİK

Gayri safi katma değerin (GSKD) 2006 yılında TR32 Bölgesi ve Türkiye ortalaması için bir önceki yıla göre artış olduğu görülmektedir. Gayri safi katma değerin 2007 yılında TR32 bölgesinde ve Türkiye ortalaması içinde bir önceki yıla göre düşüş olduğu görülmektedir. 2007 yılındaki gayri safi katma değerin bir önceki yıla göre bu düşüşünde TR32 bölgesi daha sert bir düşüş yaşamıştır.2008 yılına gelindiğinde gayri safi katma değerin bir önceki yıla durumları TR32 bölgesi ve Türkiye ortalaması oranları birbirine yakın seyretmektedir.

Tablo 4: Yatırım Teşvikleri,2012

Yatırım Teşvikleri, 2012							
İller	Belge Adedi	Sabit Yatırımlar (Milyon TL)	İstihdam	İller	Belge Adedi	Sabit Yatırımlar (Milyon TL)	İstihdam
Adana	89	2.837	2.017	Kahramanmaraş	74	1.428	2.092
Adıyaman	29	622	1.264	Karabük	3	46	155
Afyonkarahisar	59	670	1.449	Karaman	18	233	717
Ağrı	17	78	1.704	Kars	14	235	557
Aksaray	24	697	1.801	Kastamonu	29	313	821
Amasya	21	73	770	Kayseri	66	521	1.816
Ankara	178	1.713	8.323	Kırıkkale	16	163	338
Antalya	115	1.813	6.952	Kırklareli	25	450	634
Ardahan	3	8	26	Kırşehir	11	501	188
Artvin	12	45	205	Kilis	8	48	244
Aydın	**51**	**912**	**2.262**	Kocaeli	164	2.783	5.835
Balıkesir	68	952	1.915	Konya	199	860	3.926
Bartın	8	57	234	Kütahya	36	342	1.151
Batman	38	172	3.731	Malatya	45	487	2.425
Bayburt	5	33	99	Manisa	102	1.479	2.979
Bilecik	19	641	1.132	Mardin	48	1.193	2.657
Bingöl	14	78	488	Mersin	95	1.111	2.282
Bitlis	28	115	954	Muğla	57	597	2.024
Bolu	14	539	533	Muhtelif İller	10	1.235	164
Burdur	30	115	542	Muş	19	1.042	432
Bursa	214	2.565	6.769	Nevşehir	30	78	552
Çanakkale	16	217	433	Niğde	22	213	795
Çankırı	10	30	138	Ordu	24	100	1.268
Çorum	22	102	641	Osmaniye	27	326	505
Denizli	71	408	1.364	Rize	14	106	407
Diyarbakır	68	352	2.614	Sakarya	45	568	2.409
Düzce	48	499	3.495	Samsun	45	396	840
Edirne	17	78	422	Siirt	7	123	731
Elazığ	31	125	567	Sinop	13	84	416
Erzincan	17	292	255	Sivas	39	162	894
Erzurum	18	156	301	Şanlıurfa	99	601	5.624
Eskişehir	52	1.117	3.058	Şırnak	12	33	338
Gaziantep	227	1.864	4.463	Tekirdağ	121	1.176	3.736
Giresun	21	251	413	Tokat	28	119	1.036
Gökçeada	2	4	30	Trabzon	40	318	933
Gümüşhane	5	14	79	Tunceli	4	17	86
Hakkâri	7	23	103	Uşak	31	350	489
Hatay	67	2.278	2.088	Van	68	301	1.377
Iğdır	10	28	406	Yalova	24	734	1.651
Isparta	17	96	293	Yozgat	28	105	809
İstanbul	573	5.010	18.245	Zonguldak	25	124	609
İzmir	210	8.910	7.367	**Genel Toplam**	**4.330**	**57.688**	**146.887**

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı,2012

Yatırım Teşvik Belgelerine bakıldığında 2010 yılı için Sabit Yatırımlara göre Aydın İli 468 milyon TL ile 29. sırada yer almaktadır. 2011 yılı için ise Sabit Yatırımlara göre Aydın İli 637 milyon TL ile 23. sıraya yükselmiştir. Bununla birlikte 2010 yılında Yatırım Teşviklerinin yarattığı istihdamın 9.464 kişi olarak gerçekleştiği ve 2011 yılında 1.228 kişi olduğu göz ardı edilmemelidir. Bugüne gelindiğinde ise İlimizin daha üst sıralara yükseldiği görülmektedir.

2012 yılında Türkiye ortalamasında 57.688 milyon TL yatırım yapılmış ve bu yatırım teşviklerinde 912 milyon TL ile Aydın 19. sırada yer almıştır. 2012 yılında Aydın İline yapılan teşvikle 2.262 kişilik istihdama yer açacağı öngörülmektedir.

Aydın İlinde yapılan sabit yatırımların 28 milyon TL'si yabancı sermaye, 883 milyon TL'si yerli sermaye olmak üzere toplam 912 milyon TL yatırım teşviki uygulanmıştır. Bu yatırım teşvikleriyle %5 oranında yabancı sermayenin istihdama artı sağlaması beklenirken, %95 oranında ise yerli sermayenin istihdama artı sağlaması beklenmektedir.

Türkiye ortalamasında ise yapılan sabit yatırımların 7.019 milyon TL'si yabancı sermaye, 50.668 milyon TL'si yerli sermaye olmak üzere toplam 57.688 milyon TL yatırım teşviki uygulanmıştır. Bu yatırım teşvikleriyle %9 oranında yabancı sermayenin istihdama artı sağlaması beklenirken, %91 oranında ise yerli sermayenin istihdama artı sağlaması beklenmektedir.

Tablo 5: Sektörlere Göre Yatırım Teşvikleri Karşılaştırma, 2012

Türkiye				
	Sabit Yatırım (Milyon TL)		İstihdam (Kişi)	
Sektör	Yabancı Sermaye	Yerli Sermaye	Yabancı Sermaye	Yerli Sermaye
Enerji	1.709	10.949	311	3.194
Hizmetler	1.444	13.744	4.469	52.261
İmalat	3.679	23.165	9.492	66.023
Madencilik	154	2.054	272	7.820
Tarım	34	757	96	2.949
Genel Toplam	**7.019**	**50.668**	**14.640**	**132.247**

Aydın				
	Sabit Yatırım (Milyon TL)		İstihdam	
Sektör	Yabancı Sermaye	Yerli Sermaye	Yabancı Sermaye	Yerli Sermaye
Enerji	0	561	0	142
Hizmetler	2	132	4	859
İmalat	12	181	85	1.106
Madencilik	7	9	30	26
Tarım	7	0	10	0
Genel Toplam	**28**	**883**	**129**	**2.133**

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü,2012

Kamu Yatırımları açısından bakıldığında ise Türkiye ortalamasında 44.434.287 TL'lik yatırım yapılmış ve 184.076 TL'lik yatırımla Aydın 35. Sırada yer almaktadır.

Tablo 6: Kamu Yatırımları, 2012, BİN TL

KAMU YATIRIMLARI (2012)[6]					
Sıra	İller	Toplam	Sıra	İller	Toplam
1	ANKARA	3.553.371	42	ZONGULDAK	161.085
2	İSTANBUL	2.559.243	43	EDİRNE	156.444
3	ARTVİN	849.704	44	ELAZIĞ	149.298
4	DİYARBAKIR	798.074	45	KARS	143.877
5	MARDİN	721.380	46	ŞIRNAK	142.916
6	İZMİR	704.596	47	DENİZLİ	142.697
7	ŞANLIURFA	647.736	48	GİRESUN	131.168
8	KONYA	490.647	49	KARAMAN	130.059
9	İÇEL	460.100	50	KIRKLARELİ	123.329
10	KAHRAMANMARAŞ	458.777	51	HAKKÂRİ	120.629
11	BURSA	452.297	52	TEKİRDAĞ	120.266
12	ANTALYA	420.393	53	KASTAMONU	118.268
13	GAZİANTEP	360.239	54	TOKAT	117.926
14	HATAY	314.474	55	AMASYA	116.556
15	BALIKESİR	303.386	56	MUŞ	115.543
16	SAKARYA	293.606	57	RİZE	112.406
17	ADIYAMAN	293.123	58	ÇORUM	109.836
18	MUĞLA	272.652	59	KIRŞEHİR	100.556
19	AĞRI	268.942	60	YOZGAT	99.266
20	ESKİŞEHİR	268.816	61	BOLU	96.735
21	SİVAS	267.693	62	KARABÜK	88.592
22	KÜTAHYA	266.085	63	UŞAK	85.554
23	ADANA	265.061	64	BURDUR	85.255
24	SAMSUN	260.496	65	BARTIN	84.973
25	MANİSA	260.034	66	ISPARTA	83.773
26	ERZURUM	248.984	67	SİİRT	81.028
27	VAN	246.980	68	ÇANKIRI	76.642
28	BATMAN	241.415	69	DÜZCE	76.352
29	AFYONKARAHİSAR	229.366	70	BİTLİS	73.424
30	KAYSERİ	221.099	71	NİĞDE	65.449
31	ÇANAKKALE	220.887	72	GÜMÜŞHANE	62.188
32	KOCAELİ	217.842	73	OSMANİYE	60.115
33	TRABZON	196.057	74	IĞDIR	58.445
34	AKSARAY	187.970	75	KİLİS	56.030
35	AYDIN	184.076	76	TUNCELİ	52.911
36	KIRIKKALE	183.619	77	NEVŞEHİR	51.679
37	ERZİNCAN	175.727	78	ARDAHAN	47.275
38	BİNGÖL	169.863	79	BİLECİK	43.897
39	SİNOP	165.884	80	YALOVA	37.078
40	MALATYA	165.238	81	BAYBURT	33.790
41	ORDU	165.005	82	MUHTELİF İLLER	21.590.040
			83	T O P L A M	44.434.287

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, 2012,http://www2.dpt.gov.tr/kamuyat/index.html

[6] Yatırım Programında toplam dışı tutulan yatırımlar dâhil edilmiştir.

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2010 yılında Aydın İli toplam 193 milyon TL ile Türkiye ortalaması kamu yatırımlarının %0,57' sini alarak 26. sırada bulunmaktadır. 2011 yılında Aydın İli toplamı 178 milyon TL ile Türkiye ortalaması kamu yatırımlarının % 0,49'unu alarak 37. sırada yer almıştır. 2012 yılında ise Aydın İli toplamı 184 milyon TL ile Türkiye ortalaması yatırımlarının % 0,41'ini alarak 35. sıraya yükselmiştir.

Sektörel dağılıma göre Aydın İline yapılan kamu yatırımlarının yaklaşık %28'i olan 50,8(milyon TL)'lik yatırımla tarım sektörü birinci sırada gelmektedir. 40,3(milyon TL)' lik yatırımla eğitim sektörü ikinci sırada yer almaktadır. Diğer kamu hizmetleri 40,3(milyon TL) , enerji sektörü 33,9(milyon TL), sağlık sektörü 15,2(milyon TL), turizm sektörü 2,9(milyon TL), madencilik sektörü 1,7(milyon TL), haberleşme sektörü 1,6(milyon TL) ve sonuncu olarak konut sektörü 1,3(milyon TL)' lik kamu yatırımı yapılmıştır.

Grafik 4: Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı, 2012, Aydın, %

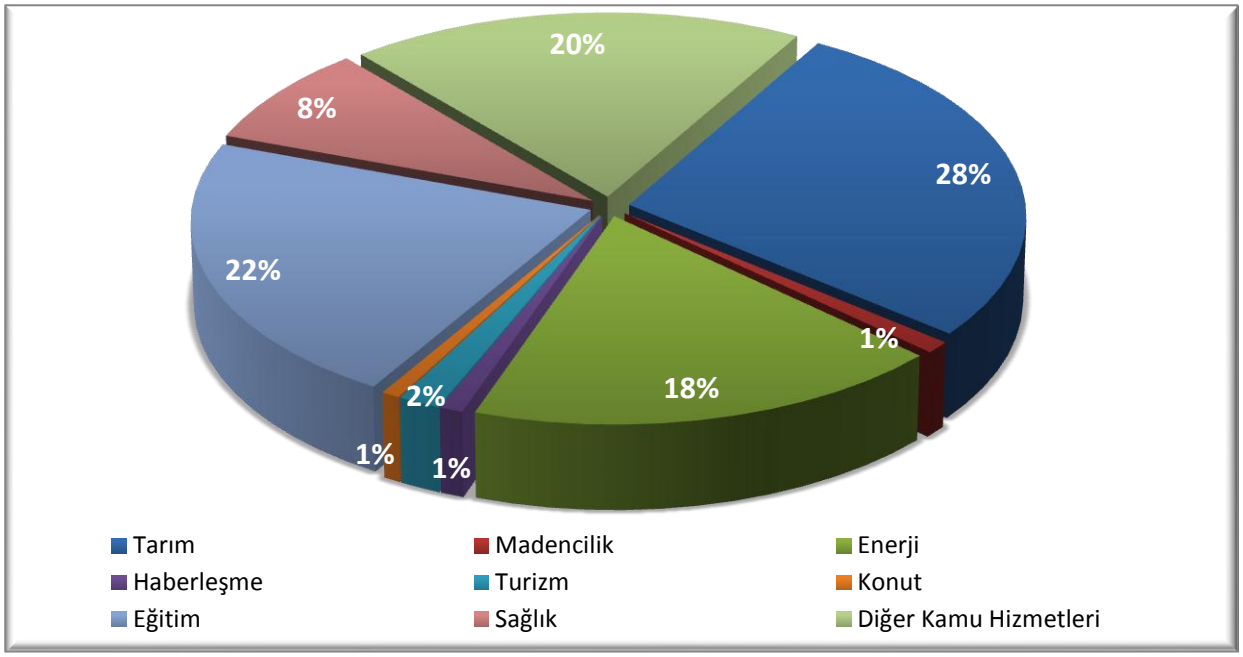

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Aydın İli Türkiye ortalaması kamu yatırımlarının %0,41'ini almıştır. Türkiye ortalamasına yapılan kamu yatırımlarının %31,2'si haberleşme sektörüne yapılırken Aydın İline yapılan kamu yatırımlarının %27,6'sı tarım sektörüne yapılmaktadır. Türkiye ortalaması ile Aydın arasında yapılan kamu yatırımlarının arasında haberleşme ve tarım sektöründe büyük farklılıklar olduğu görülmektedir.

Grafik 5: Kamu Yatırımlarının Sektörlere Göre Karşılaştırması, 2012, %

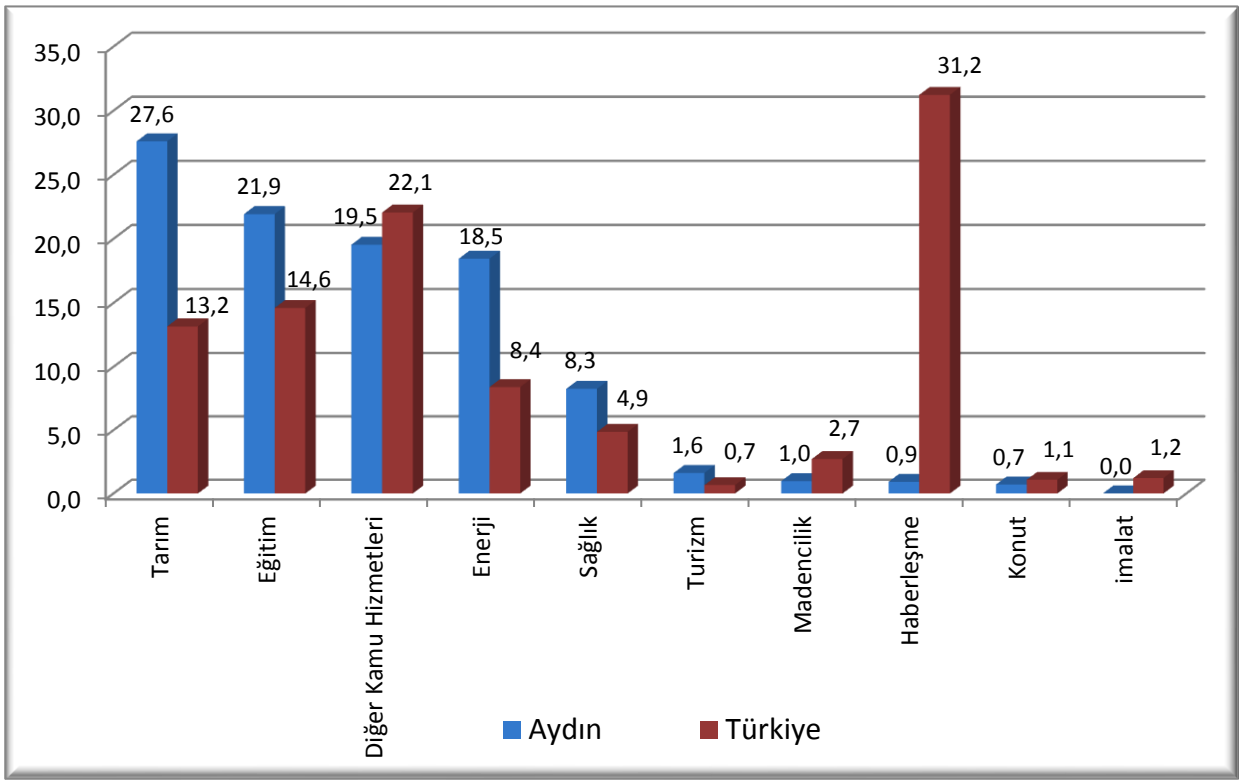

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Aydın İlinde 2011 yılında toplam 1.944 şirket kurulurken 2012 yılında toplam 1.567 şirket kurularak bir önceki yıla göre %19,4'lük bir azalma olmuştur. Aydın İlinde 2011 yılında 238 işyeri tasfiye edilirken 2012 yılında 191 işyeri tasfiye edilmiştir. Bir önceki yıla göre tasfiye edilen işyeri sayısı %19,8 oranında azalmıştır.2011 yılında Aydın'da 1.072 işyeri kapanırken 2012 yılında 1.127 işyeri kapanmıştır. Bir önceki yıla göre kapanan işyeri sayısında ise % 5' lik artış olmuştur.

Tablo 7: Kurulan Kapanan İşyerleri İstatistikleri, 2011-2012, Aydın

2012							
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
ŞİRKET	KOOP.	GERÇEK KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GERÇEK KİŞİ TİC. İŞL.
246	17	1.304	150	41	121	54	952
2011							
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
ŞİRKET	KOOP.	GERÇEK KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GERÇEK KİŞİ TİC. İŞL.
461	19	1.464	175	63	93	51	928

Kaynak: TOBB, www.tobb.org.tr

NÜFUS GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasası ile demografik yapı arasında çok ciddi bir ilişki vardır. Çalışma çağı, nüfusun artması veya azalması istihdam ve işsizlik oranlarını doğrudan etkilemektedir. Örneğin, Türkiye ortalamasına bakıldığında, işgücü piyasasının temel özelliklerinden birisi çalışma çağı nüfusunun istihdamdan daha hızlı artması ve artan nüfusa yeterli iş imkânlarının sağlanamamasıdır.(DPT, 2007: 30)

Aydın İline ilişkin 2012 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sistemi Sonuçlarına bakıldığında, ilin toplam nüfusunun 1.006.541 kişi olduğu görülmektedir. Aydın nüfusu Türkiye nüfusunun %1,33'ünü oluşturmaktadır. Aydın İlinde il ve ilçe merkezleri nüfusu 2009-2012 yıllarında giderek artan bir seyir izlemiştir.2012 yılında bir önceki yıla göre il ve ilçe merkezleri nüfusu %2'lik bir artış gözlenmiştir. Aydın İlinde 2009-2012 yıllarında belde ve köy nüfusu giderek azalmaktadır.2012 yılında bir önceki yıla göre belde ve köy nüfusu %2 oranında azalarak 197.711 kişiye düşmüştür.

Aydın İlinde 2009 yılında kadın nüfusu erkek nüfusuna göre daha fazla iken 2010, 2011, 2012 yıllarında erkek nüfusu kadın nüfusundan daha fazla olduğu görülmüştür. Buna rağmen kadın ve erkek nüfusu birbirine yakın seyretmektedir ve ilin nüfusu içerisinde kadın-erkek oranı yaklaşık %50 ile birbirine eşittir.

Aydın İlinde 2012 yılında toplam nüfusun %60'ı il ve ilçe merkezlerinde yaşarken Türkiye ortalamasında il ve ilçe nüfusu %77 olarak hesaplanmıştır. Aydın İlinde %40'ı belde ve köylerde yaşarken Türkiye nüfusunun %23'ü belde ve köylerde yaşamaktadır. Aydın İlinde yaşayan kadın-erkek nüfusu ile il ve ilçe merkezlerinde yaşayan kadın-erkek nüfusu birbirine yakındır.

Tablo 8: İl ve Cinsiyete Göre İl / İlçe Merkezi, Belde / Köy Nüfusu, 2009-2012, Kişi

Yıllar	İl ve ilçe merkezleri			Belde ve köyler			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
2009	573.884	286.948	286.936	405.271	202.909	202.362	979.155	489.857	489.298
2010	588.552	294.609	293.943	401.310	200.754	200.556	989.862	495.363	494.499
2011	599.973	299.320	300.653	399.190	199.874	199.316	999.163	499.194	499.969
2012	611.846	304.626	307.220	394.695	197.711	196.984	1.006.541	502.337	504.204

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)

Aydın İlinde yaşayan nüfusun %20'sini 0-14 yaş grubu oluşturmaktadır. Aydın İlinde çalışma çağındaki nüfusun oranı %68 olduğu görülmektedir. Nüfusun %10'unu ise 65+ yaş grubu kişiler oluşturmaktadır. Çalışma çağındaki nüfusun çoğunluğu 15-54 yaş grubunda toplandığı görülmektedir. Bu aralıkta en çok 30-34 yaş grubunda ağırlık olduğu görülmektedir.

Cinsiyet olarak bakıldığında ise tüm yaş gruplarında kadın ve erkek nüfusun birbirine çok yakın bir seyir izlediği görülmektedir. Oransal olarak nüfusun %50'si kadın %50'si erkektir. Ancak Aydın İlinde 0-14 yaş grubunda erkek nüfusun, 65+ grubunda ise kadın nüfusun fazla olması dikkat çekici bir durumdur.

Grafik 6: Nüfusun Geniş Yaşa Göre Dağılımı, 2012, Aydın, %

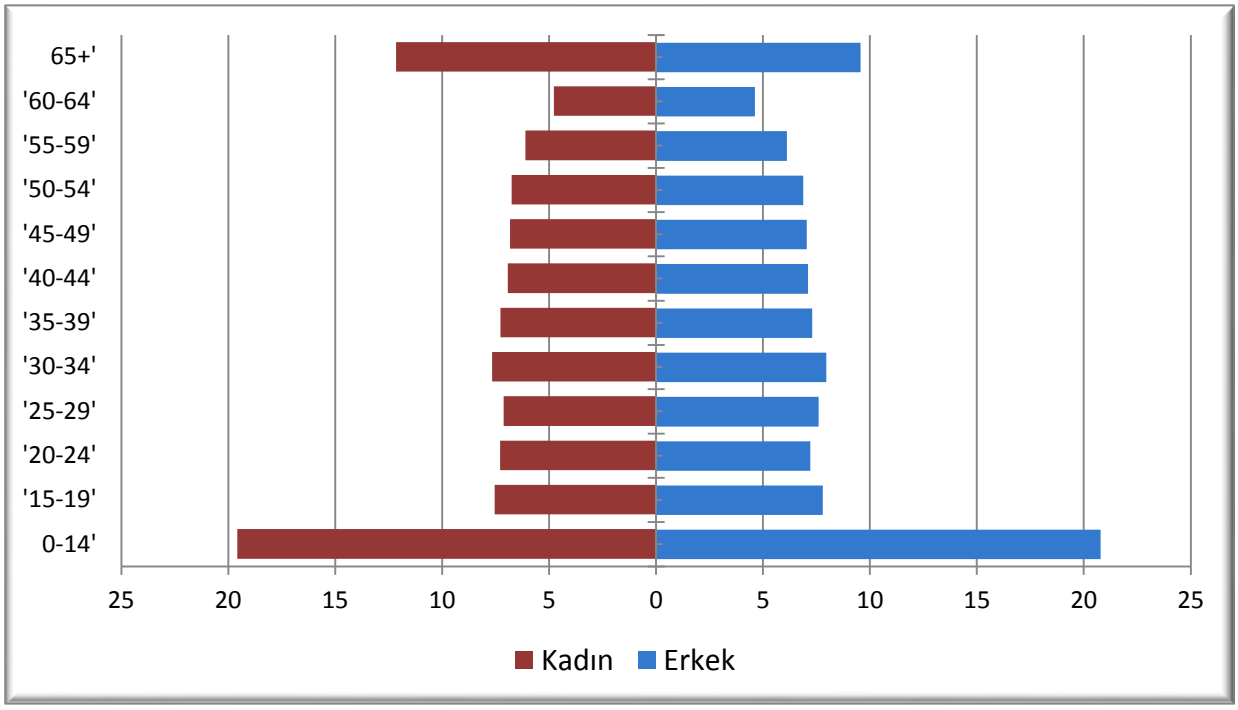

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Aydın İlinde yaşayan 0-14 yaş nüfusun 2009-2012 yıllarında giderek azaldığı, 15-64 yaş aralığındaki nüfusun ise 2009-2012 yıllarında giderek arttığı, 65+ yaş nüfusun ise 2009-2012 yılarında ise giderek arttığı görülmektedir. 2012 yılına gelindiğinde 0-14 yaş aralığındaki nüfusun 203.090, 15-64 yaş aralığındaki nüfusun 694.123, 65+ yaş aralığındaki nüfusun ise 109.328 olduğu görülmektedir.

Grafik 7: Yıllara Göre Nüfusun Yaş Dağılımı, 2009-2012, Aydın, %

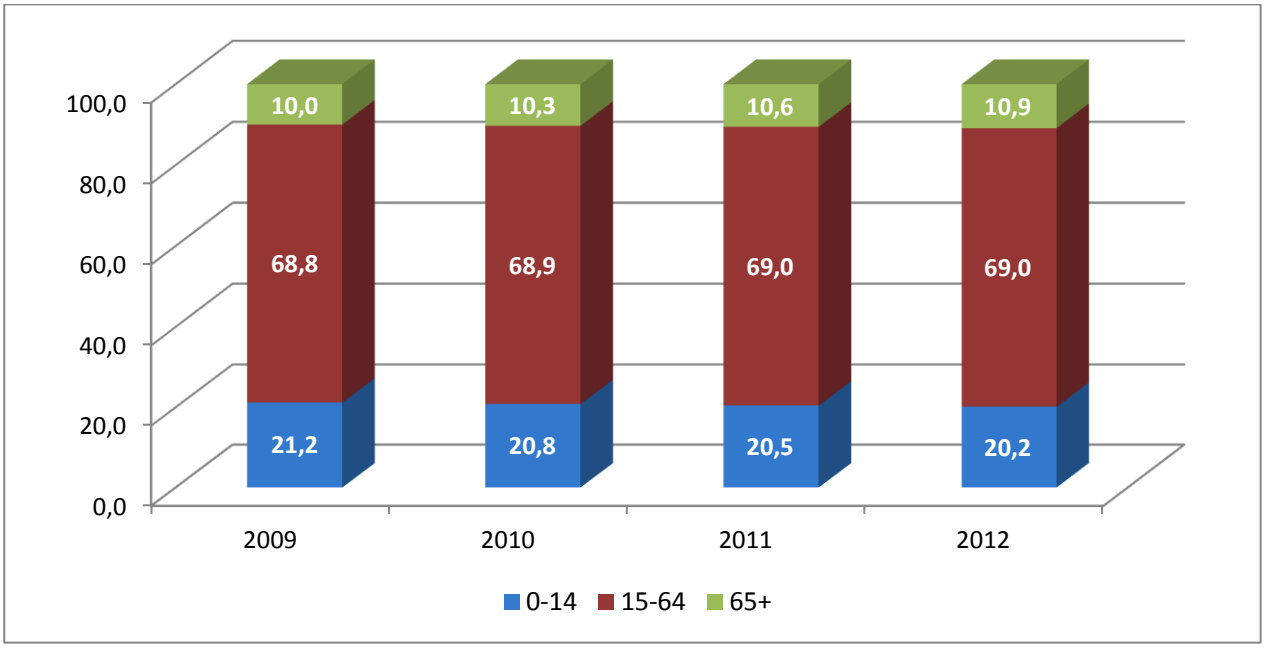

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Yaş bağımlılık oranları açısından Aydın İli nüfusu incelenmiştir. Söz konusu incelemeden önce bağımlılık oranlarının tanımlarının bilinmesinde yarar bulunmaktadır.

Çocuk Bağımlılık Oranı: Çalışma çağındaki her 100 kişi başına düşen çocuk sayısıdır. 0-14 yaş grubundaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir. [ÇBO = (Nüfus 0-14 / Nüfus15-64) * 100]

Yaşlı Bağımlılık Oranı: Çalışma çağındaki her 100 kişi başına düşen yaşlı sayısıdır. 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranını olarak ifadesidir. [YBO = (Nüfus 65+ / Nüfus 15-64) * 100]

Genel Bağımlılık Oranı: Çalışma çağındaki her 100 kişi başına düşen çocuk ve yaşlı sayısıdır. Bu oran çocuk ve yaşlı bağımlılık oranlarının toplamına eşittir. 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaşlardaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir. [GBO = [(Nüfus 0-14 + Nüfus 65+)/ Nüfus 15-64] * 100]

Tüm bu tanımlardan yola çıkarak yapılan inceleme neticesinde 2012 yılında Aydın İlinde çocuk bağımlılık oranlarına bakıldığında çalışma çağındaki kadın nüfusta %29, erkek nüfusta ise %30 olduğu görülmektedir.

Çocuk bağımlılık oranı ve yaşlı bağımlılık oranının kadın nüfusunda daha fazla olduğu görülmektedir. Toplamda Aydın İli nüfusunun 65+ yaş aralığındaki yaşlıların bağımlılık oranı %16 ve 0-14 yaş aralığındaki genç nüfusun bağımlılık oranı %29'dur. Aydın İli için çalışma çağındaki nüfusa bağımlı olan %45'lik nüfus mevcuttur.

Grafik 8: Cinsiyete Göre Yaş Bağımlılık Oranları, 2012, Aydın, %

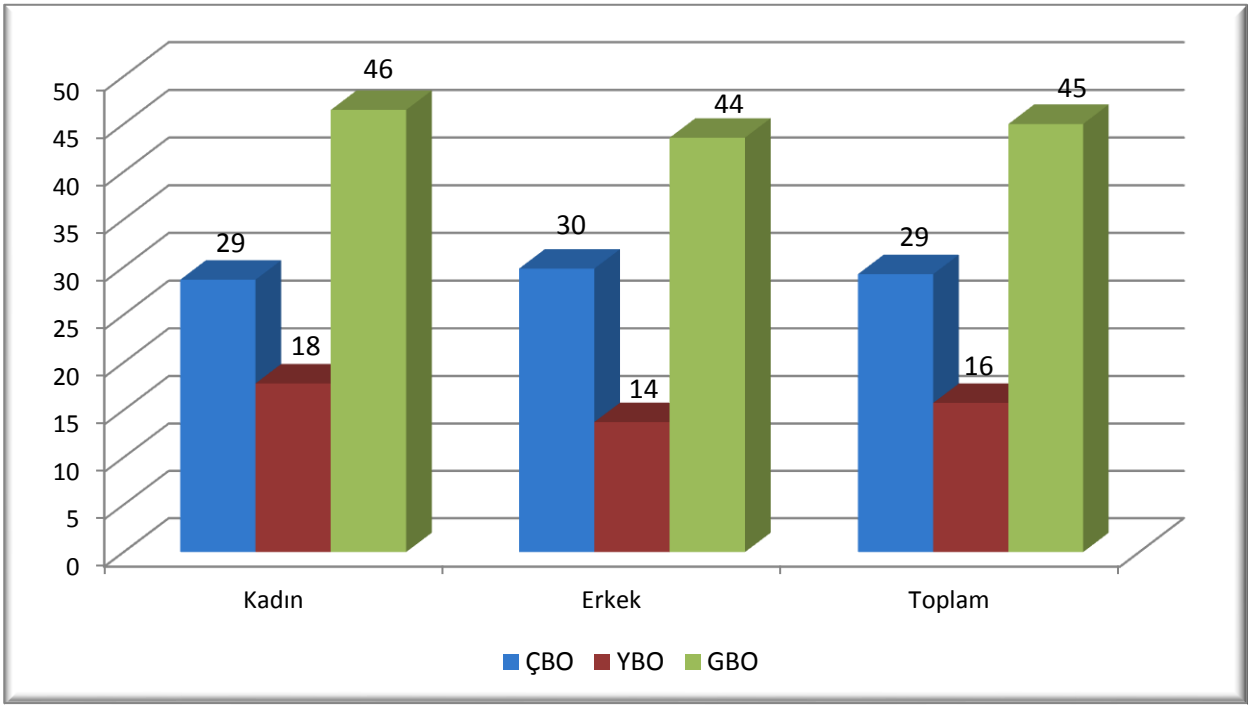

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Aydın İlinde 2009-2012 yılları arasında yıllar geçtikçe çocuk bağımlılık oranının giderek azaldığı, buna karşılık yaşlı bağımlılık oranının yıllar geçtikçe arttığı görülmektedir. Çalışma çağındaki nüfusun oransal olarak giderek azaldığı görülmektedir.

Grafik 9: Yıllara Göre Yaş Bağımlılık Oranları, 2009-2012, Aydın, %

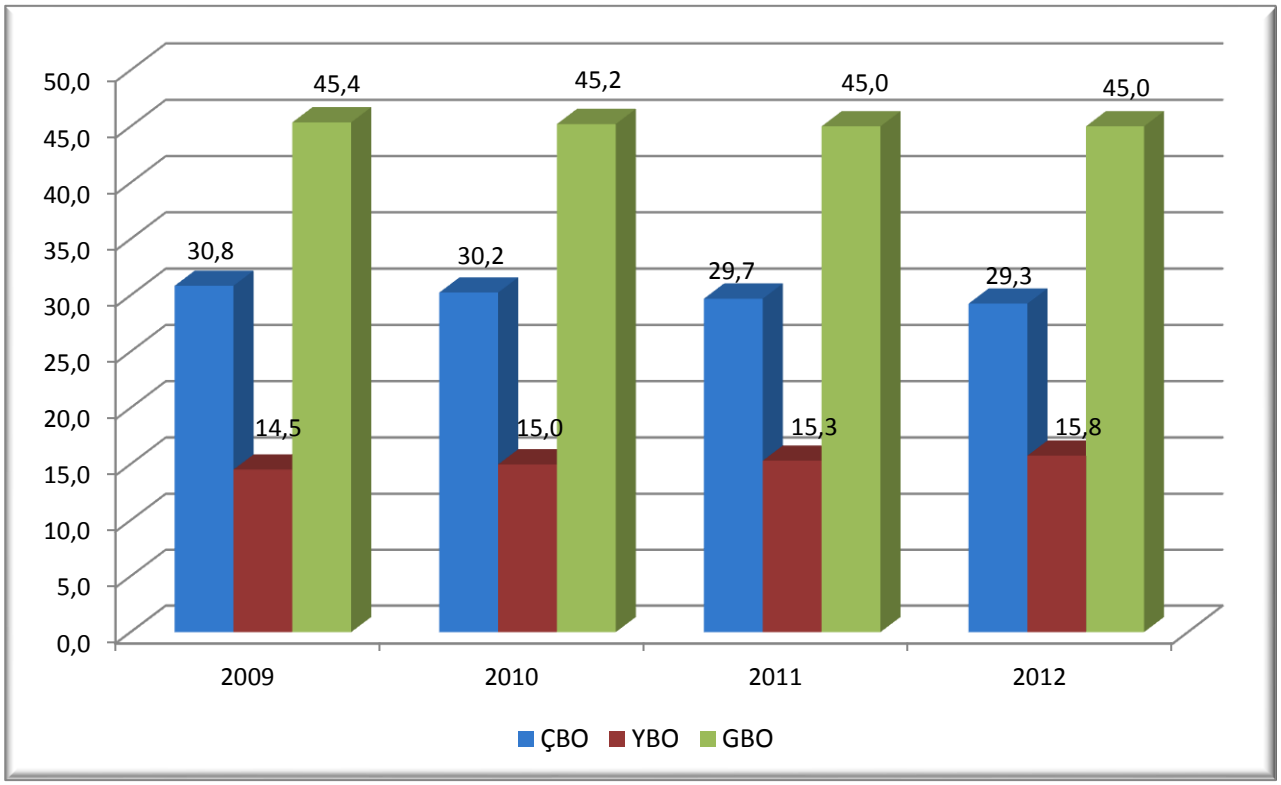

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Aydın ilinde 15+ yaş nüfusun 25.768 kişisi okuma yazma dahi bilmemektedir. Okuma yazma bilmeyenlerin %17'si erkek, %83'ü kadındır. Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyenlerin %29'u erkek %71'i kadındır. 15+ yaş nüfusun ilköğretim mezunu olanların %57'si erkek %43'ü kadındır. Ortaokul mezunlarının % 61'i erkek, %39'u kadındır. Lise ve dengi okul mezunlarının %53'ü erkek, %47'si kadındır. Yüksekokul ve üzeri mezunların %57'si erkek %43'ü kadındır.

15+ yaş nüfusun Türkiye ortalamasında %4,9'u okuma yazma bilmiyorken bu durum Aydın'da daha düşük olup %3,2'dir. Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen Türkiye ortalamasında %6,7 iken Aydın İlimizde bu durum daha yüksek olup %7,2'dir. İlkokul mezunu Türkiye ortalamasının üzerinde olup %34,8'dir.

İlköğretim mezunu ise Türkiye ortalamasında %20,6 iken Aydın İlinde bu daha düşük olup %19,6'dır. Lise ve dengi mezunları ise Türkiye ortalamasının altında seyredip %18,52dir. Yüksekokul ve fakülte mezunları Türkiye ortalaması ile yakın seyredip Aydın İlinde %10,1'dir. Yüksel lisans ve doktora mezunları Türkiye ortalaması ve Aydında %1'in altındadır.

Grafik 10: Eğitim Düzeyine Göre Nüfus Karşılaştırma, 2012, %

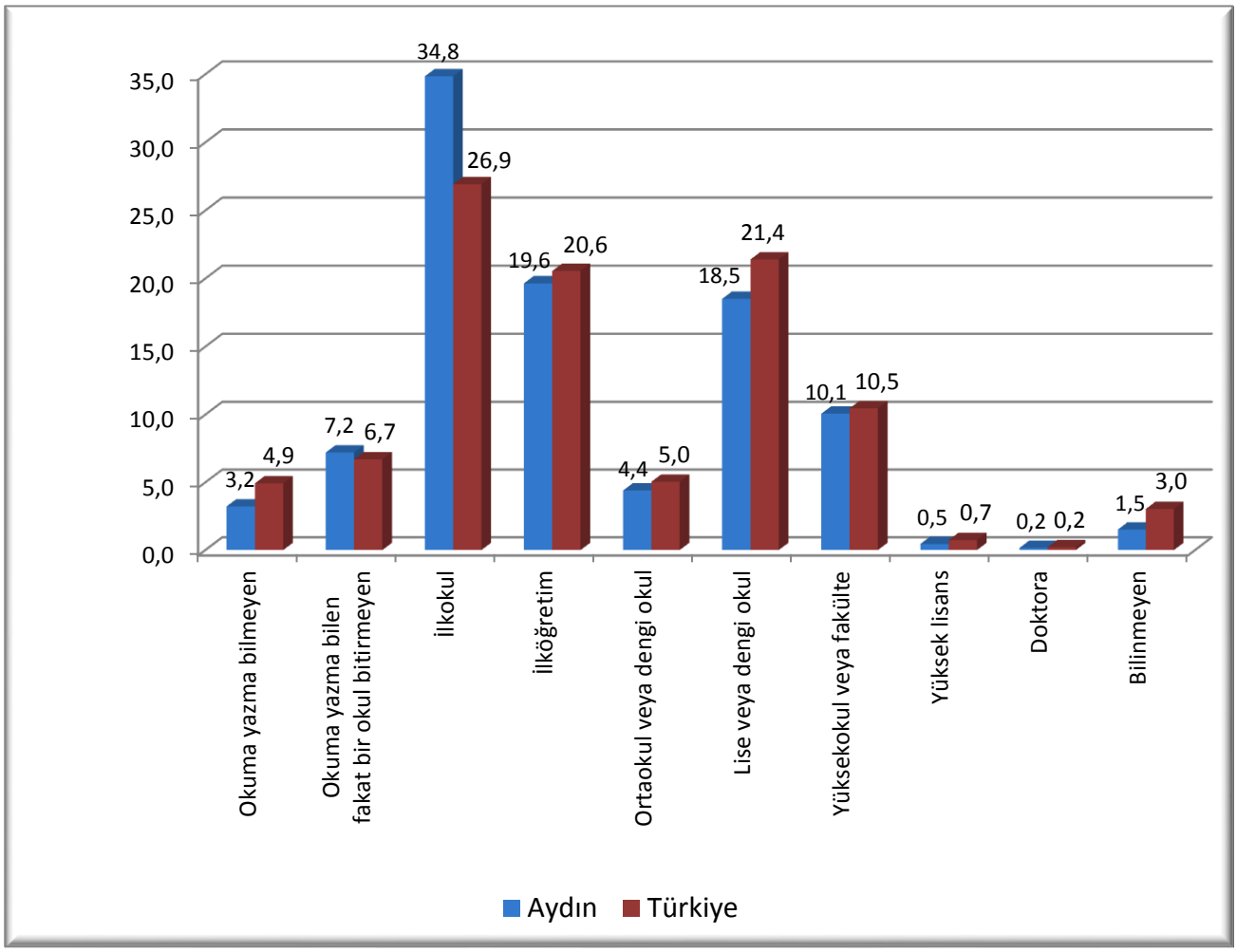

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Aydın İli 2009-2012 yılları arasındaki değişime bakıldığında her yıl aldığı göç verdiği göçten yüksektir. Bu verilere bakıldığında Aydın göç alan bir ildir diyebiliriz. Bu durum 2010 yılında toplam 48 kişilik net göçle en düşük seviyede seyretmiştir. 2012 yılında ise 2.789 kişilik net göçle bu durum %2,77'ye çıkmıştır. Aydın İlinde 2012 yılında bir önceki yıla göre %10'luk bir artışla 32.412 kişi Aydın'a göç etmiştir.

Tablo 9: Net Göç ve Net Göç Hızı, 2009-2012, Aydın, Kişi

Yıllar	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı (‰)
2009	28.524	27.640	884	0,90
2010	29.971	29.923	48	0,05
2011	32.077	31.056	1.021	1,02
2012	32.412	29.623	2.789	2,77

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Aydın İlinde en fazla göç alan il ile en fazla göç veren il İzmir'dir. Aydın İlinde en fazla göç İzmir, İstanbul, Muğla, Denizli ve Ankara arasındadır. Aydın İlinde göçler daha çok karşılıklı olarak aynı iller arasında olmaktadır.

Tablo 10: Göç Verileri, 2012, Aydın

En Fazla Göç Aldığı İller	En Fazla Göç Verdiği İller
İzmir	İzmir
İstanbul	İstanbul
Muğla	Muğla
Denizli	Denizli
Ankara	Ankara
Manisa	Antalya
Antalya	Manisa
Bursa	Konya
Van	Bursa
Konya	Afyonkarahisar

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

İlin eğitim göstergeleri açısından ilköğretimden ortaokula ve ortaokuldan yükseköğretime geçişte görülen okuldan ayrılmalar çok önemlidir. Okuldan ayrılan genç nüfus potansiyel işgücüdür. Bu kesim ilk kez iş arayan kesim olarak öncelikle potansiyel işsiz olarak işgücü piyasasına giriş yapacak, iş bulan kesim de istihdamda yer alacaktır. Bir kısmı ise işgücü piyasası dışında yer alacaktır.

Aydın İlinde 2009/2012 dönemleri toplam değerlerine bakıldığında, ilköğretimden mezun olan öğrenci sayısının arttığı buna karşın yeni kayıtların ortalama değerde seyrettiği ve okuyan öğrenci sayısının azaldığı görülmektedir. 2009-2012 yılları arasında genel liselerde yeni kayıtların arttığı ancak mesleki ve teknik ortaöğretimde bu artışın daha belirgin olduğu görülmektedir. Mezun sayılarında da paralel bir yükseliş görülse de bilinçli olarak mesleki ve teknik eğitimi tercih eden öğrencilerin mezun olabilme konusunda genel liselerle aynı performansı göstermediği göz ardı edilememelidir. Konuya ilişkin tanımlamalar(*Kaynak: MEB İstatiskleri, Örgün Eğitim, 2012-2013.)*:

Brüt Okullaşma Oranı: İlgili öğrenim türündeki tüm öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir. [İlkokul BOO= (İlkokuldaki toplam öğrenci sayısı/Teorik yaş grubundaki toplam öğrenci sayısı)*100]

Net Okullaşma Oranı: İlgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusu bölünmesi ile elde edilir.[İlkokul NOO= (Teorik yaş grubundaki toplam öğrenci sayısı/ Teorik yaş grubundaki toplam öğrenci sayısı)*100]
şeklindedir.

Aydın İlinde 2012-2013 öğretim yılı başında net okullaşma oranları; ilkokul öğrencilerinin %98,7'si okula devam ederken, ortaokulda bu oran %95,7'dir. Genel ortaöğretimde bu oran % 56'ya düşmektedir. Mesleki ve Teknik Ortaöğretimde ise bu oran %38,9'a düşmektedir. Zorunlu 12 yıllık eğitim uygulanabildiğinde ortaöğretimdeki bu düşüşün önüne geçilebileceği tahmin edilebilmektedir.

Aydın İlinde 2012-2013 öğretim yılı başında net ve brüt okullaşma oranlarına bakıldığında; ilkokul, ortaokul ve genel ortaöğretim öğrencilerinde kadın-erkek ayrımında birbirine yakın seyrederken, mesleki ve teknik ortaöğretimde bu oran erkeklerde daha yüksek seyretmektedir.

Aydın İlinde 2012-2013 öğretim yılı başında okullaşma oranları ilkokul ve ortaokulda %90'ın üzerinde iken, genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretimde bu oran düşüktür.

Brüt okullaşma oranları ile net okullaşma oranı arasında; ilkokulda 6,9 puanlık, ortaöğretimde 10 puanlık, genel ortaöğretimde 16,2 puanlık, mesleki ve teknik ortaöğretimde 5,6 puanlık bir fark vardır.

Tablo 11: Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı, 2012-2013, Aydın, %

Okullaşma Oranı	İlkokul			Ortaokul			Genel Ortaöğretim[7]			Mesleki ve Teknik Ortaöğretim		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Brüt[8]	105,6	105,6	105,6	105,7	104,7	106,7	72,2	70,2	74,3	44,5	49,1	39,6
Net	98,7	98,6	98,8	95,7	95,4	96,0	56,0	52,8	59,5	38,9	42,8	34,8

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2012-2013

Aydın İlinde toplam 48.309 öğrenci vardır. Bu öğrencilerin %50'si kadın %50'si erkektir. Şehirde yaşayan öğrenciler ile köyde yaşayan öğrencilerin de yine aynı oranlarda olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrenci nüfusunun %6'si köylerde okurken, %94'ü şehir merkezlerinde okumaktadır.

Tablo 12: Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı, 2012-2013, Aydın, Kişi

Yerleşim	Kadın	Erkek	Toplam
Şehir	26.819	28.223	55.042
Köy	1.476	1.534	3.010
Toplam	28.295	29.757	58.052

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2012-2013

Aydın İlinde 2012-2013 öğretim yılı başında toplam 58.052 öğrenci ortaöğretime kayıtlıdır. Bu öğrencilerin %52'si genel liselere %48'i mesleki ve teknik liselere kayıtlıdır. Genel liselere kayıtlı öğrencilerin %46'sı erkek %54'ü kadındır. Genel liselerde okuyan öğrencilerin %4'ü köylerde, %96'sı şehir merkezlerinde kayıtlıdır. Mesleki ve teknik liselere kayıtlı öğrencilerin %56'sı erkek % 44'ü kadındır.

[7] Brüt okullaşma oranları hesaplanırken Açık Öğretim Ortaokulu ve Açık Öğretim Lise öğrencileri dâhil edilmiştir.

[8] Genel Ortaöğretim verileri düzenlenirken MEB İstatistiklerindeki Ortaöğretim (Lise) ve Genel Ortaöğretim verilerinin aritmetik ortalaması alınarak hesaplanmıştır.

Ortaöğretimde kayıtlı kadın öğrencilerin %42'si mesleki ve teknik liselerde okurken, %58'i genel liselerde okumaktadır. Ortaöğretime kayıtlı erkek öğrencilerin %51'i mesleki ve teknik liselerde okurken % 49'u genel liselerde okumaktadır. Ortaöğretime kayıtlı toplam kadın öğrenci sayısı 28.295, ortaöğretime kayıtlı toplam erkek öğrenci sayısı 29.757'dir.

Bu nedenle ilköğretimden sonra öğrencilerin bilinçli mesleki eğitime yönlendirilmesi ve mezun olarak işgücü piyasasına dâhil olması büyük önem arz etmektedir.

Tablo 13: Kayıtlı Öğrencilerin Genel Lise İle Mesleki ve Teknik Lise Ayrımı, Aydın, Kişi

Cinsiyet	Genel Lise			Mesleki ve Teknik Lise		
	Şehir	Köy	Toplam	Şehir	Köy	Toplam
Erkek	13.702	625	14.327	14.521	909	15.430
Kadın	15.617	788	16.405	11.202	688	11.890
Toplam	29.319	1.413	30.732	25.723	1.597	27.320

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2012-2013

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İŞGÜCÜ

İşgücü piyasasının genel bir resmini çıkartabilmek için işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranları, cinsiyet eşitliği, eğitim durumu, sektörler arası dağılım gibi göstergeler ışığında bakmak gerekmektedir. Bu tür bir değerlendirme yapabilmek için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK' in Hanehalkı İşgücü Anketleridir.

Ancak bu verilerin büyük bölümü Aydın İline özel değildir; NUTS2 bölümlemesinde Aydın, Denizli, Muğla illerini kapsayan TR32 bölgesi bütününde mevcuttur. Dolayısıyla bu bölümde sunulacak analiz Aydın İli özelinden ziyade, bölgesel özellikleri yansıtmaktadır. Ancak bu analiz mümkün olduğu ölçüde Aydın İline ait verilerle de zenginleştirilmeye çalışılacaktır.

Kurumsal olmayan nüfusun yıllar ve cinsiyet ayrımındaki dağılımına bakıldığında Aydın'ının içinde yer aldığı TR32 bölgesinde 15+ nüfus 2010-2012 yılları arasında her yıl % 4'lük artışlarla 2.276.000 kişiye ulaşmıştır. Türkiye ortalaması 15+ yaş nüfusun artışı ise her yıl % 2 olarak gerçekleşmiştir.

TR32 Bölgesinde işgücü, 2010-2011 yılları arasında 40.000 kişi (%3) artmış, 2011-2012 yılları arasında 96.000 (%8) kişi artmıştır. Burada en dikkat çekici husus işgücündeki artışın TR32 bölgesinde istihdam edilenlerde yaşanan artışın gerisinde kalmasıdır. Bölgede istihdam edilenlerin sayısı ise 2010-2011 yılları arasında % 7 artmış, 2011-2012 yılları arasında % 9 artmıştır.

Ayrıca TR32 bölgesinde işsiz sayısı 2011 yılında bir önceki yıla göre 35.000 kişi(% 26) azalmış, 2012 yılında ise bir önceki yıla göre 3.000 (% 3) azalış göstermiştir. Türkiye ortalamasında ise 2011 yılında bir önceki yıla göre işsiz sayısındaki azalış % 15'te kalmıştır. 2012 yılında bir önceki yıla göre işsiz sayısındaki azalış Aydın İlinin üzerinde, % 4 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Yıllara Göre İşgücü Durumu Karşılaştırma, 2010-2012, BİN Kişi

Yıllar	Bölge	15 ve daha[9] yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam Edilenler	İşsiz	İşgücüne Dâhil Olmayan Nüfus
2010	Türkiye	52.541	25.641	22.594	3.046	26.901
	TR32 *(Aydın, Denizli, Muğla)*	2.099	1.150	1.013	137	949
2011	Türkiye	53.593	26.725	24.110	2.615	26.867
	TR32 *(Aydın, Denizli, Muğla)*	2.188	1.190	1.088	102	998
2012	Türkiye	54.724	27.339	24.821	2.518	27.385
	TR32 *(Aydın, Denizli, Muğla)*	2.276	1.286	1.187	99	990

Kaynak: TÜİK, Bölge bazında temel işgücü göstergeleri, Düzey 2

2010 yılı için TR32(Aydın, Denizli, Muğla) bölgesinde işgücüne katılma oranı %54,8 ve İstihdam oranı ise %48,3 olarak Türkiye ortalamalarının üzerinde kalmıştır. Bununla birlikte işsizlik oranında bölge %11,9 ile Türkiye ortalamasıyla aynı düzeyde olduğu görülmektedir.

2011 yılı için TR32(Aydın, Denizli, Muğla) bölgesinde işgücüne katılma oranı %54,4 ve İstihdam oranı ise %49,8 olarak Türkiye ortalamalarının üzerinde kalmıştır. Bununla birlikte Denizli ve Muğla'nın ekonomik yapısının devreye girmesi ile işsizlik oranı %8,5 ile Türkiye'deki işsizlik oranının altında kalmıştır.

2012 yılına gelindiğinde için TR32(Aydın, Denizli, Muğla) bölgesinde işgücüne katılma oranı %56,5'e yükselmiş ve aynı şekilde İstihdam oranı %52,2'ye yükselmiştir. Türkiye ortalamalarının üzerinde seyretmiştir. Bununla birlikte işsizlik oranı %7,7'ye gerileyerek, Türkiye'deki işsizlik oranının altında kalmıştır.

Grafik 11: İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, 2010-2012, TR32, %

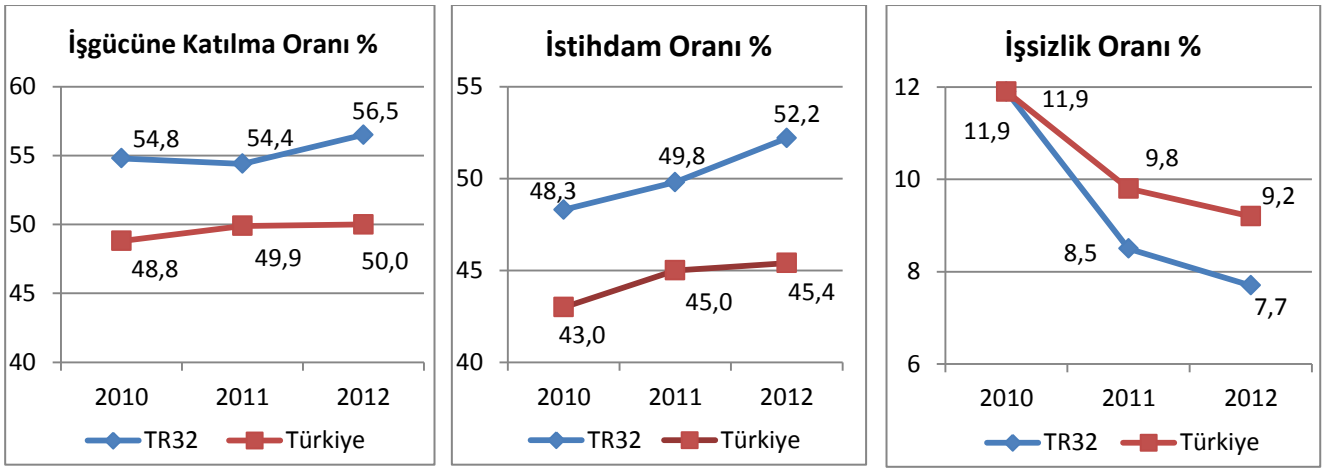

Kaynak: TÜİK, Bölge bazında temel işgücü göstergeleri, Düzey 2

[9] Tabloya ilişkin tüm veriler Kurumsal Olmayan Nüfus Bilgileridir.

Bölgede 15+yaş kurumsal olmayan nüfus 2.276.000 kişidir ve bu nüfusun % 9,4'ü okuryazar değildir. % 65,6'sı lise altı eğitimlidir. % 15,0'ı lise ve dengi okul , %10,1'i yüksekokul mezunudur. TR32(Aydın, Denizli, Muğla) bölgesi için İstihdam edilen nüfus 1.187.000, işsiz 99.000 ve işgücü dışı nüfus ise 990.000 kişidir.

Bölgede istihdam edilen nüfusun % 3,9'u okuryazar değildir. % 66,3'ü lise altı eğitimlidir. % 15,9'u lise ve dengi okul , %13,7'si yüksekokul mezunudur.

Bölgede işsizlerin % 2,0'ı okuryazar değildir. % 51,5'ü lise altı eğitimlidir. % 25,2'u lise ve dengi okul , %21,2'si yüksekokul mezunudur.

Tablo 15: Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Nüfus, 2012, TR32, BİN Kişi

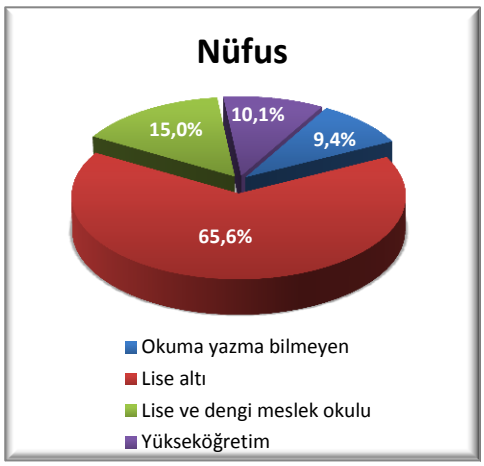

Eğitim Düzeyi	Nüfus	İstihdam	İşsiz	İşgücü Dışı Nüfus
Okuma yazma	213	51	2	162
Lise altı	1.493	853	51	639
Lise	341	205	25	136
Yüksekokul	230	177	21.	53
Toplam	**2.276**	**1.286**	**99**	**990**

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

İSTİHDAM

Aydın İli istihdam oranı 2011 yılı itibariyle %45,1'dir. Bu oran 2008 yılından bu yana TR32 bölgesi ve Türkiye ortalamasına göre zıt bir seyir izlemektedir. Aydın İlinde istihdam oranları 2008 yılından itibaren azalış eğilimi göstermektedir.

Tablo 16: Yıllara Göre İstihdam Oranları Karşılaştırma, 2008- 2012, %

Yıllar	Aydın	TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)	Türkiye
2008	52,2	44,6	41,7
2009	51,6	46,3	41,2
2010	45,9	48,3	43,0
2011	45,1[10]	49,8	45,0
2012	-	52,2	45,4

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

[10] 2011 yılı için verilen oranlar TÜİK tarafından yapılan Nüfus ve Konut Araştırması kapsamında yayınlanan 2 Ekim 2011 verisidir.

Bölge 2012 istihdam oranı % 52,2'dir. Her 100 erkekten 67'sı (%67,6) her 100 kadından 37'si (%37,4) çalışmaktadır ki bu oran kadınlarda 2011 yılında %33,9 idi. Bölgedeki erkek istihdam oranı % 65,0 olan Türkiye ortalamasından 2,6 puan yüksek iken, kadın istihdam oranı Türkiye ortalamandan (%26,3) 11,1 puan yüksektir. Diğer bir ifade ile bölge istihdam oranını Türkiye ortalamasının çok üzerine çıkartan kadınlardır. Bunun nedeni tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınların bölgede daha çok olmasıdır.

Grafik 12: Cinsiyete Göre İstihdam Oranı Karşılaştırma, 2012, %

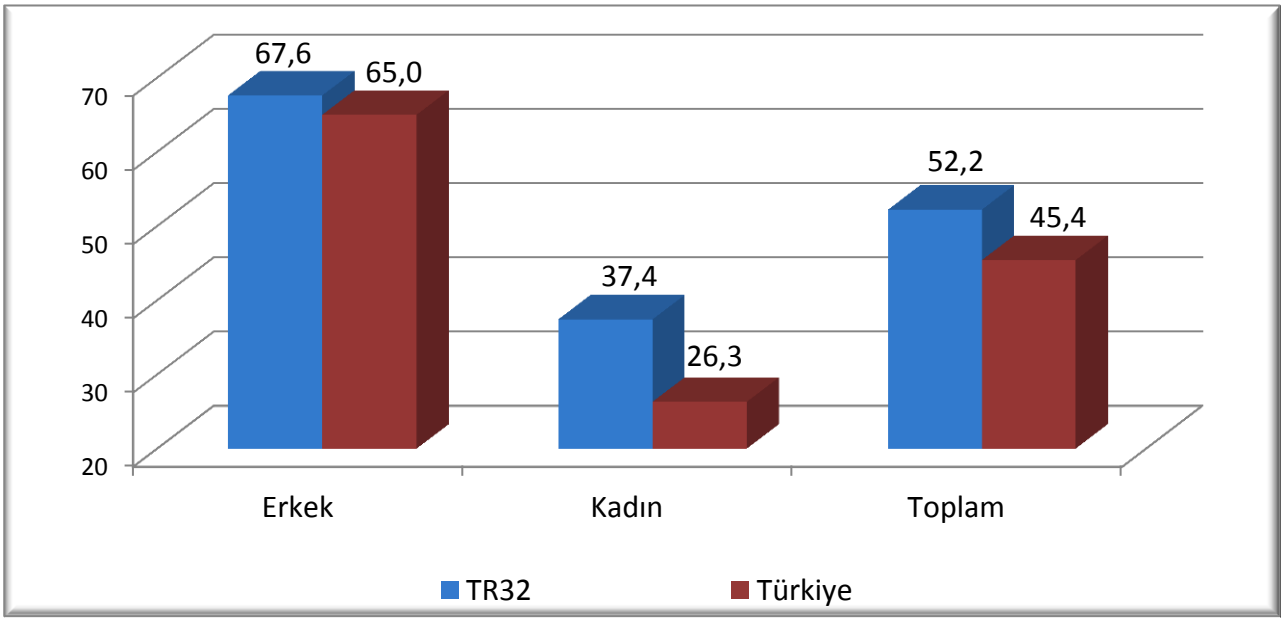

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

Eğitim seviyesi ile istihdam arasında pozitif bir ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam oranları bölgede de yükselmektedir. Eğitim düzeyi ve istihdam arasındaki pozitif ilişki özellikle kadınlarda daha belirgindir. Toplamda okuryazar olmayanlarda %23,1 olan istihdam oranı, lise altı eğitimlilerde %53,7'ye, lise ve dengi okul mezunlarında %52,9'a, yüksekokul mezunlarında %67,8'e yükselmektedir. Kadınlarda lise altı eğitimlilerde %38,5 olan istihdam oranı 21,5 puan artarak yüksek eğitimlilerde %60,0'a; erkeklerde 5,4 puan artarak %68,3'den % 73,7'ye yükselmektedir.

Grafik 13: Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, 2012, TR32, %

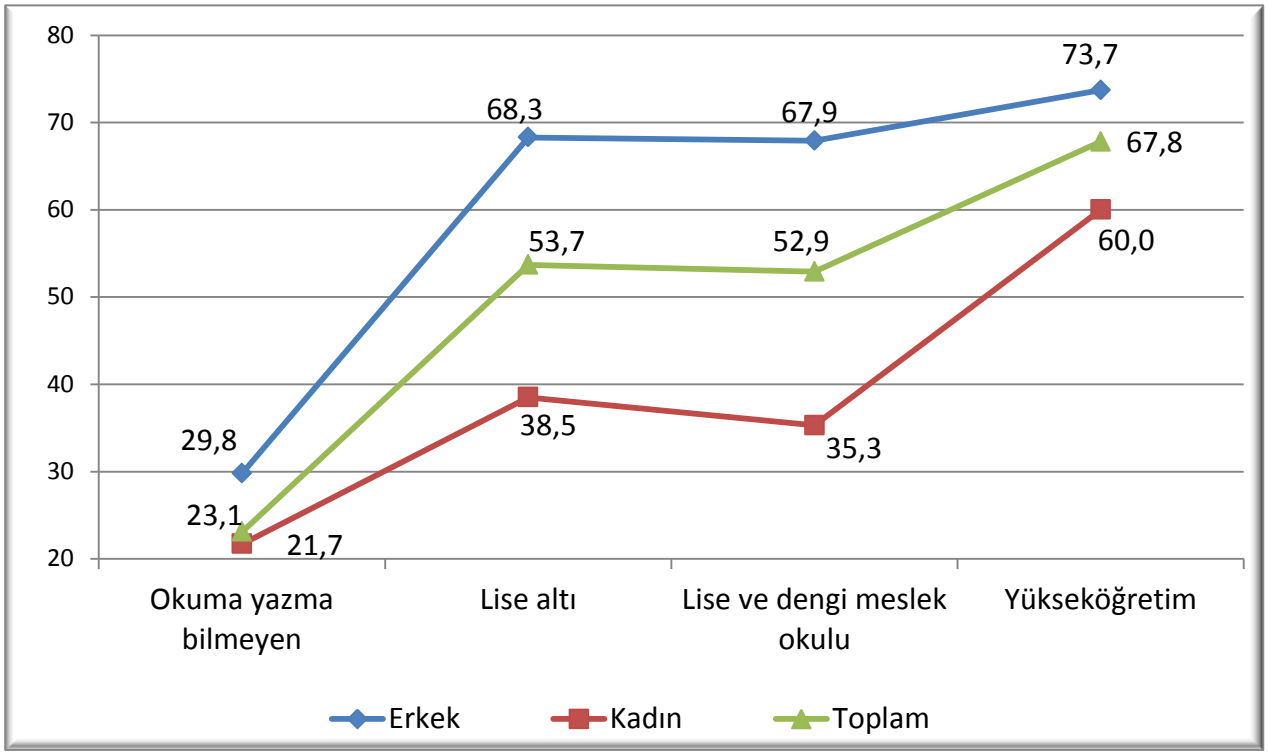

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

Bölge istihdamında kadınların %52,2'si tarım sektöründe çalışırken, erkeklerin %33,5'i tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Hizmet sektöründe ise kadın ve erkeklerin istihdamda bulunma oranları birine yakın bir görüntü vermektedir. Tarım sektöründeki istihdamın sanayi sektörüne kayması kadın ve erkeklerdeki oransal farklılık ile açıkça görülmektedir.

Grafik 14: Cinsiyete Göre Sektörel İstihdam Dağılımı, 2012, TR32, %

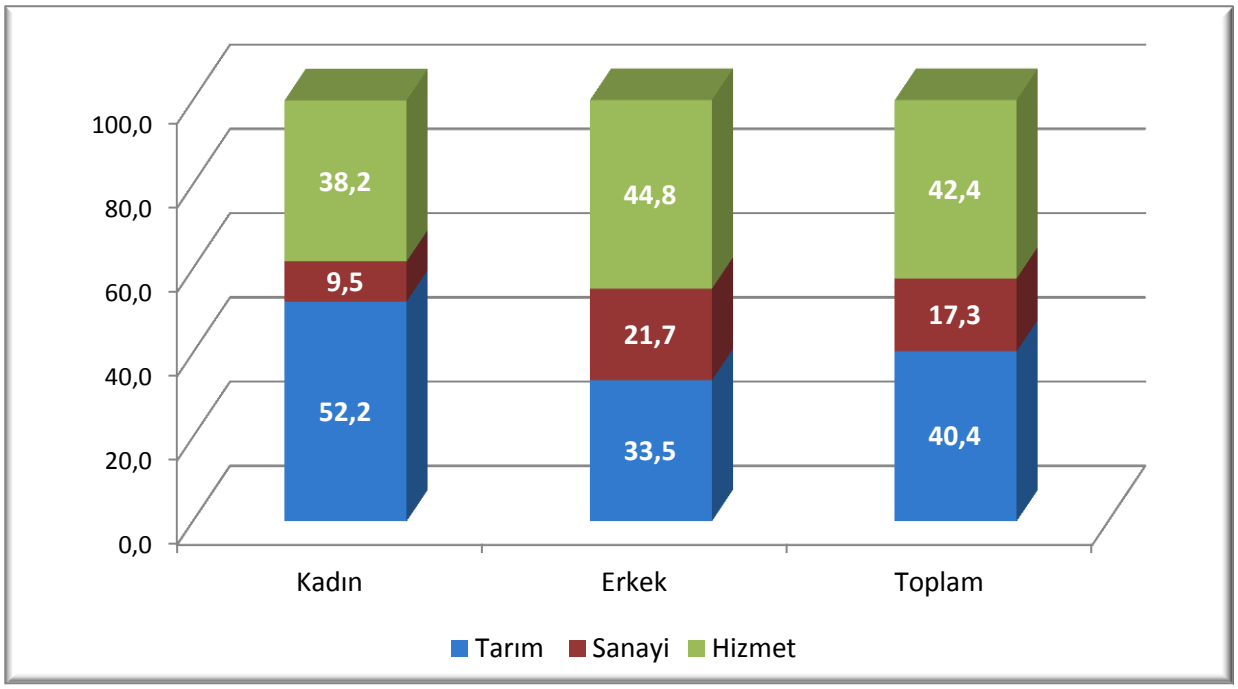

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

Bölgede düşük eğitim seviyesinde olanlar ağırlıklı olarak tarım sektöründe çalışmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin çoğu (% 82) tarım sektöründe çalışırken, lise altı eğitimlilerin de %49'u tarım sektöründe çalışmaktadır. Buna karşın lise ve yüksek eğitimlilerin tercih ettikleri sektör hizmetler sektörüdür. Lise eğitimlilerin % 64'ü, yüksek eğitimlilerin de % 82'si hizmetler sektöründe çalışmaktadır.

Hem lise altı eğitimlilerin hem de lise ve dengi okulu mezunlarının %19'u sanayi sektöründe çalışmaktadır. Bölge nüfusunun toplam istihdam durumuna bakıldığında %40,3'ü tarım, %17,3'ü sanayi, %42,4'ü hizmet sektöründe çalışmaktadır.

Grafik 15: Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam Dağılımı, 2012, TR32, BİN Kişi

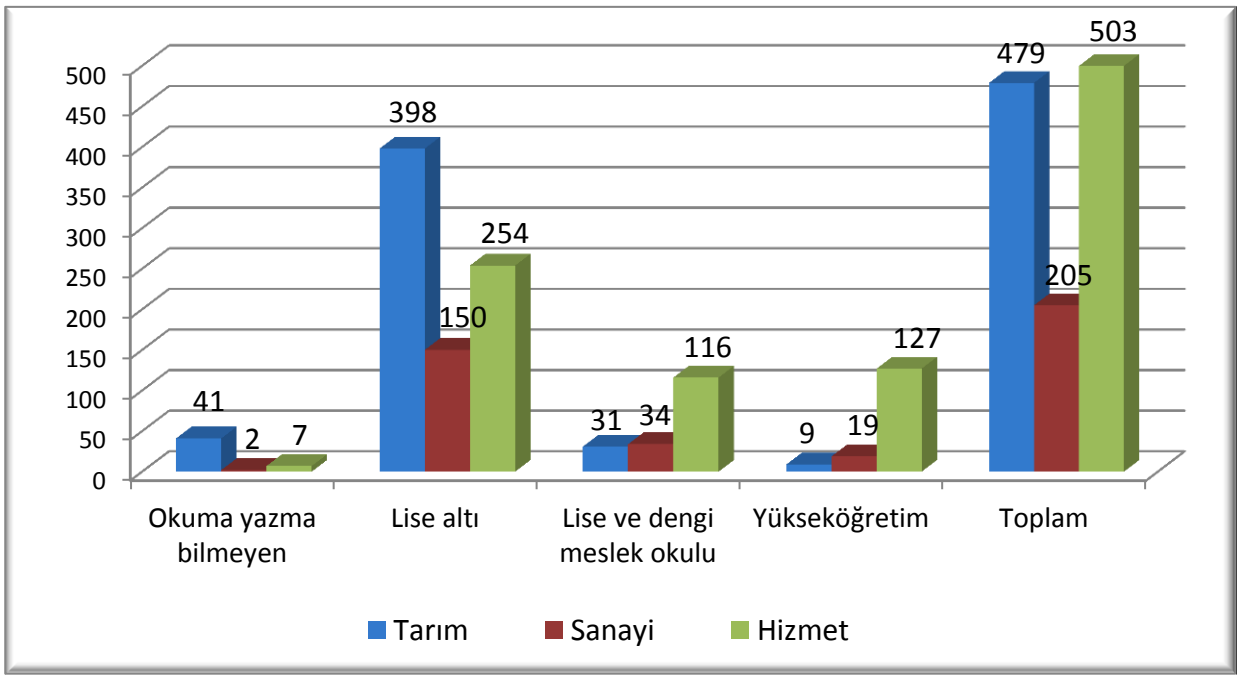

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

TR32 bölgesinde en yüksek istihdam 35-54 yaş gruplarındadır ve nüfusunda yine aynı yaş aralığında yoğunlaştığı görülmektedir. Hem 15-19 yaş aralığında hem de 55 ve üzeri yaş grubunda nüfustaki çoğunluk istihdama yansımamış ve istihdam alanında geride kalmıştır. Buna karşın dikkat çeken bir husus 20-24 yaş aralığının nüfusta yer aldığı oranın (%7) üzerinde istihdamdan pay almış katılmış(%8) olmasıdır

Grafik 16: Yaş Gruplarına Göre İstihdam Durumu Karşılaştırma, 2012, TR32, %

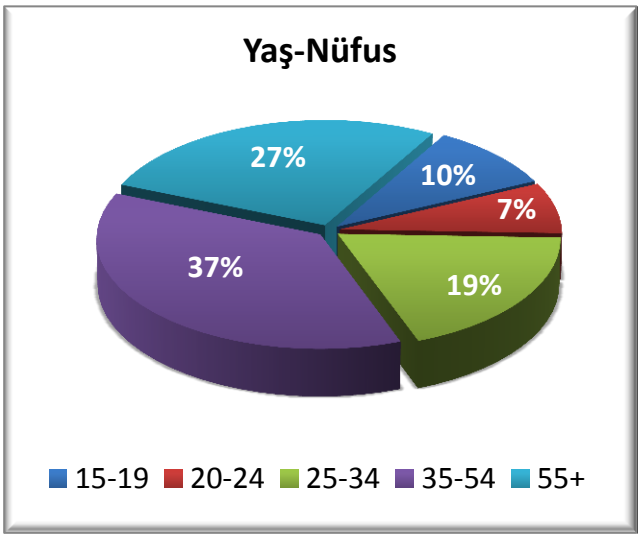

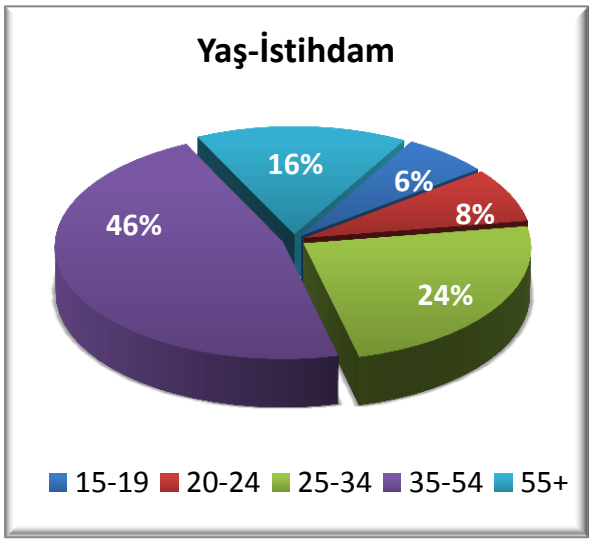

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

TR32 bölgesinde 2010 yılında toplam çalışanların %53,9'u ücretli veya yevmiyeli, İstihdamın %28,9'u kendi hesabına veya işveren olarak çalışmaktadır. Bölgede çalışanların %17,3'ü ücretsiz aile işçisi iken bu oran Türkiye'de %13,6'dır.

2011 yılına gelindiğinde çalışanların %53,1'i ücretli veya yevmiyelidir ve bu oran, %62 olan Türkiye ortalamasının altındadır. İstihdamın %28,3'ü kendi hesabına veya işveren olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün hâkimiyeti ücretsiz aile işçiliğini de beraberinde getirmektedir. Bölgede çalışanların %18,6'sı ücretsiz aile işçisi iken bu oran Türkiye'de %13,7'dir.

TR32 bölgesinde 2012 yılında toplam çalışanların %49,1'i ücretli veya yevmiyelidir ve bu oran, %62,9 olan Türkiye ortalamasının altındadır. İstihdamın %29,6'sı kendi hesabına veya işveren olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün hâkimiyeti ücretsiz aile işçiliğini de beraberinde getirmektedir. Bölgede çalışanların %21,3'ü ücretsiz aile işçisi iken bu oran Türkiye'de %13,2'dir.

Tablo 17: İşteki Duruma Göre İstihdam Karşılaştırma, 2012, BİN Kişi

Yıllar	Bölge	TOPLAM		
		Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli	İşveren ve kendi hesabına çalışanlar	Ücretsiz aile işçisi
2010	Türkiye	13.762	5.750	3.083
	TR32 *(Aydın, Denizli, Muğla)*	545	292	175
2011	Türkiye	14.876	5.931	3.303
	TR32 *(Aydın, Denizli, Muğla)*	578	308	203
2012	Türkiye	15.619	5.933	3.268
	TR32 *(Aydın, Denizli, Muğla)*	583	352	253

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

Bölgede istihdam edilenlere meslek grubu bazında bakıldığında; en yoğun kadın istihdamın %46,7'lik oranla tarım sektöründeki meslek grubu olan Tarım, ormancılık ve su ürünleri meslek grubunda olduğu görülmektedir.

Bununla birlikte erkeklerde % 87,5'lik oranla yöneticiler ve % 87,2'lik oranla sanatkârlar meslek grupları yüksek oranlarla dikkat çekmektedirler. Tesis ve makine operatörleri grubunda da kadın istihdamının azlığı yine dikkat çeken diğer bir husustur.

Grafik 17: Meslek Gruplarının Cinsiyete Göre İstihdam Durumu, 2012, TR32, %

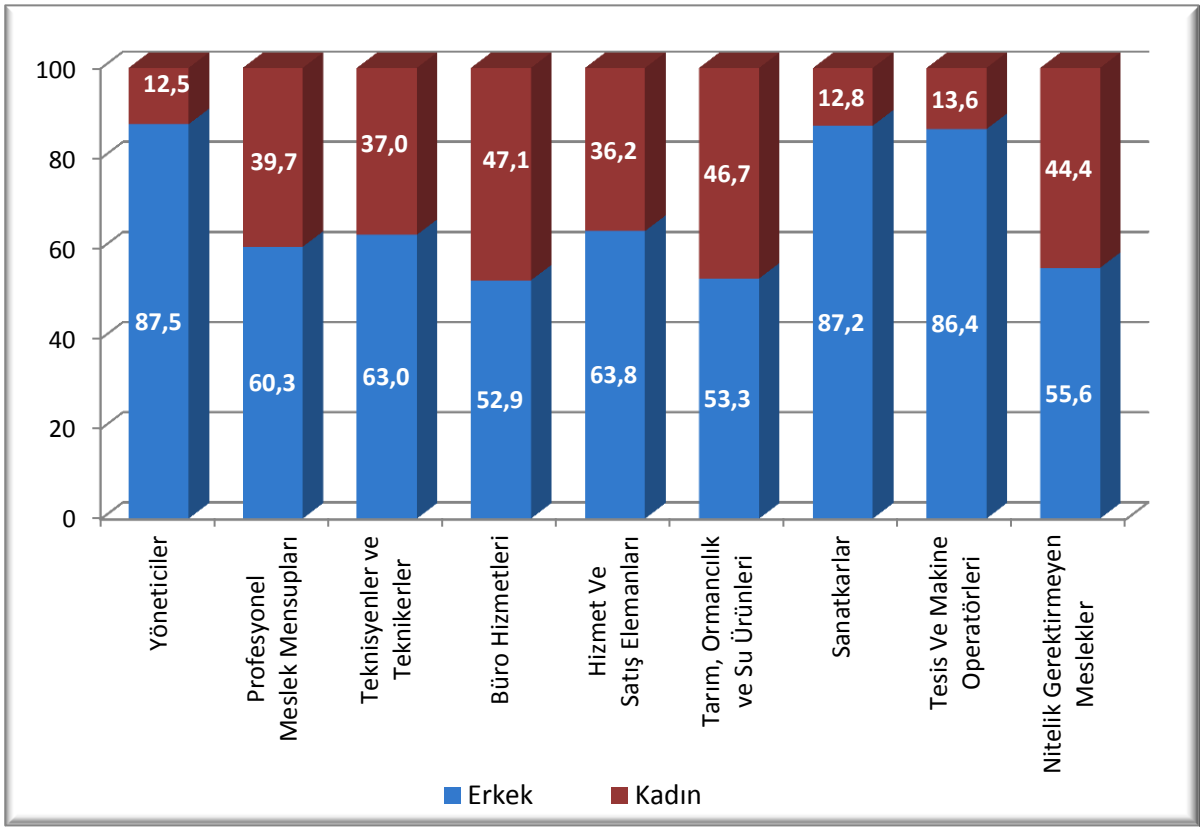

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

Ücretli ve yevmiyeli çalışanlara meslek grubu bazında bakıldığında; en yoğun istihdamın %21 ile hizmet ve satış elemanları ve %20 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar gruplarında olduğu görülmektedir. Ücretli ve yevmiyeli çalışanlar da hizmet ve satış elemanları meslek grubunun Türkiye ortalamasının (%16,7) üzerinde olduğu düşünülürse bölgedeki turizm sektörünün etkinliği net olarak anlaşılmaktadır.

İşveren veya kendi hesabına çalışanlara meslek grubu bazında bakıldığında; en yoğun istihdamın %56 ile Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar gruplarında olduğu görülmektedir.

Bölgede kırsal kesim tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin halen devam ettiği ve tarım sektörünün neredeyse tamamının bu meslek grubuyla çalıştığı anlaşılmaktadır. Ücretsiz aile işçisi olarak çalışanlar içinde %86 oranı ile Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar meslek grubunun yer alması bu bilgileri doğrular niteliktedir.

TR32 bölgesinde Profesyonel meslek mensuplarının % 88 oranı, Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanların %90 oranı ve Tesis ve makine operatörleri ve montajcıların %75 oranı ile Ücretli veya yevmiyeli çalıştığı ve bu oranların Türkiye ortalamalarına denk olduğu görülmektedir.

Tablo 18: İşteki Duruma Göre Meslek Grupları İstihdam, 2012, TR32, BİN Kişi

Meslek Grup	Ücretli veya yevmiyeli	İşveren veya kendi hesabına çalışanlar	Ücretsiz aile işçisi	Toplam
Yöneticiler	17	46	0	64
Profesyonel Meslek Mensupları	56	6	0	63
Teknisyenler ve Teknikerler	46	7	1	54
Büro Hizmetleri	63	3	4	70
Hizmet Ve Satış Elemanları	123	24	15	163
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	9	198	219	426
Sanatkârlar	86	36	2	125
Tesis Ve Makine Operatörleri	61	18	1	81
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	120	13	10	142
Toplam	**583**	**352**	**253**	**1.187**

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

TR32 bölgesinde tarım dâhil istihdamın işyeri büyüklüğüne göre dağılımının 2012 verilerine bakıldığında ise Türkiye genelindeki durumu yansıtan bir şekilde istihdamın çok büyük oranda (%70,9) 1-9 kişi çalıştıran işyerlerinde yoğunlaştığını, bunu %14,6'lik bir oranla 50 kişi üstü kişi çalıştıran işyerlerinin izlediği görülmektedir. İşyeri büyüklüğüne göre istihdamın en az olduğu işyerleri ise 10-24 (%8,1) ve 25-49 (%6,5) kişi çalıştıran işyerleridir. Kadınlar en yüksek 1-9 kişi çalıştıran işyerlerinde % 37,6'lık oranla istihdam edilmektedir. Erkeklerde ise %60 oranının tüm işyeri büyüklüklerinde korunduğu ve en yüksek 50+ işyerlerinde %66,5'lik oranda istihdam edildiği görülmektedir.

Geçmiş yıllardan 2009-2011 aralığına bakıldığında ise TR32 bölgesinde 10-24 ve 25-49 kişi çalıştıran işyerlerin istihdamında diğer gruplarda yaşanan artışın olmadığı aksine 2011 yılında düşüşler olduğu görülmektedir. Toplamda 2009 yılından 2011 yılına kadar yaşanan 133.000 kişilik istihdam artışının %73' ünün 1-9 kişi çalıştıran işyerlerinde; %25' inin 50 kişi üstü çalıştıran işyerlerinde olduğu görülmektedir.

Grafik 18: İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam (Tarım Dâhil), 2012, TR32, BİN Kişi

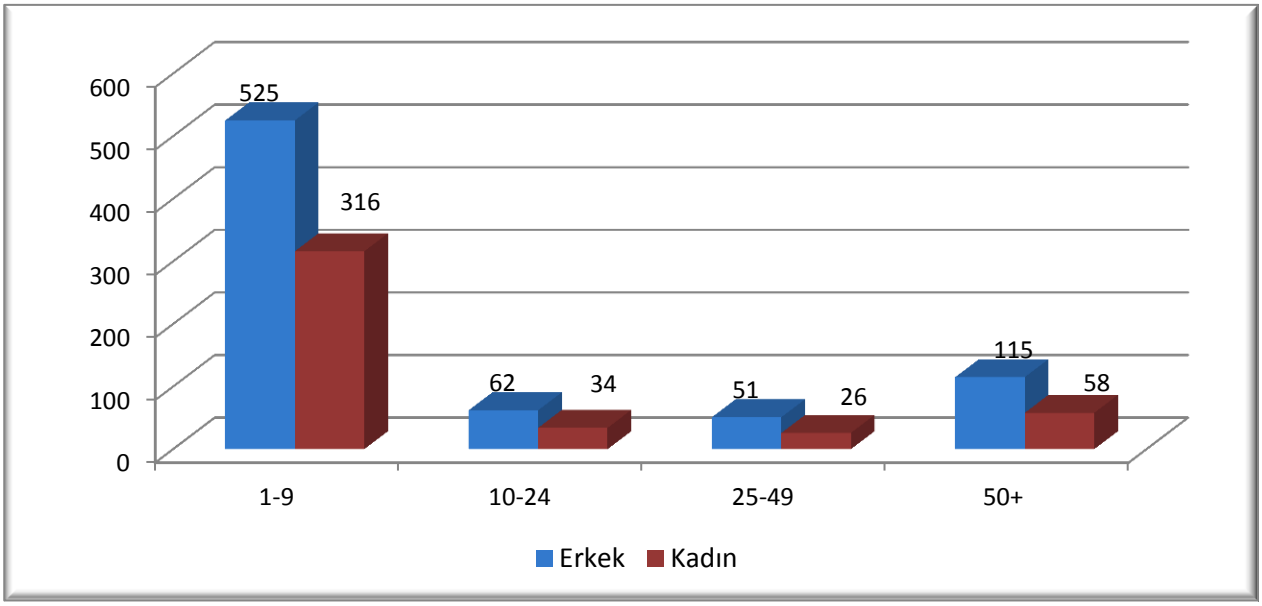

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

Türkiye ortalamasında kadınların çoğunluğu (%60,7) tarım dışı sektörlerde çalışırken, TR32 bölgesinde durum bunun tam tersidir. Kadınların %52,3'ü tarımda çalışmaktadır. Çalışanların %40,3'ü tarım sektöründedir. Bu oran Türkiye ortalaması olan %24,5'in 15 puan üzerindedir. Bölgede erkeklerin çoğunluğu (%66,5) tarım dışı sektörlerde çalışmakla birlikte, Türkiye ortalaması olan %81,6'nın altındadır.

Grafik 19: İstihdamın Cinsiyete Göre Tarım Ve Tarım Dışı İstihdam Dağılımı, 2011, TR32, %

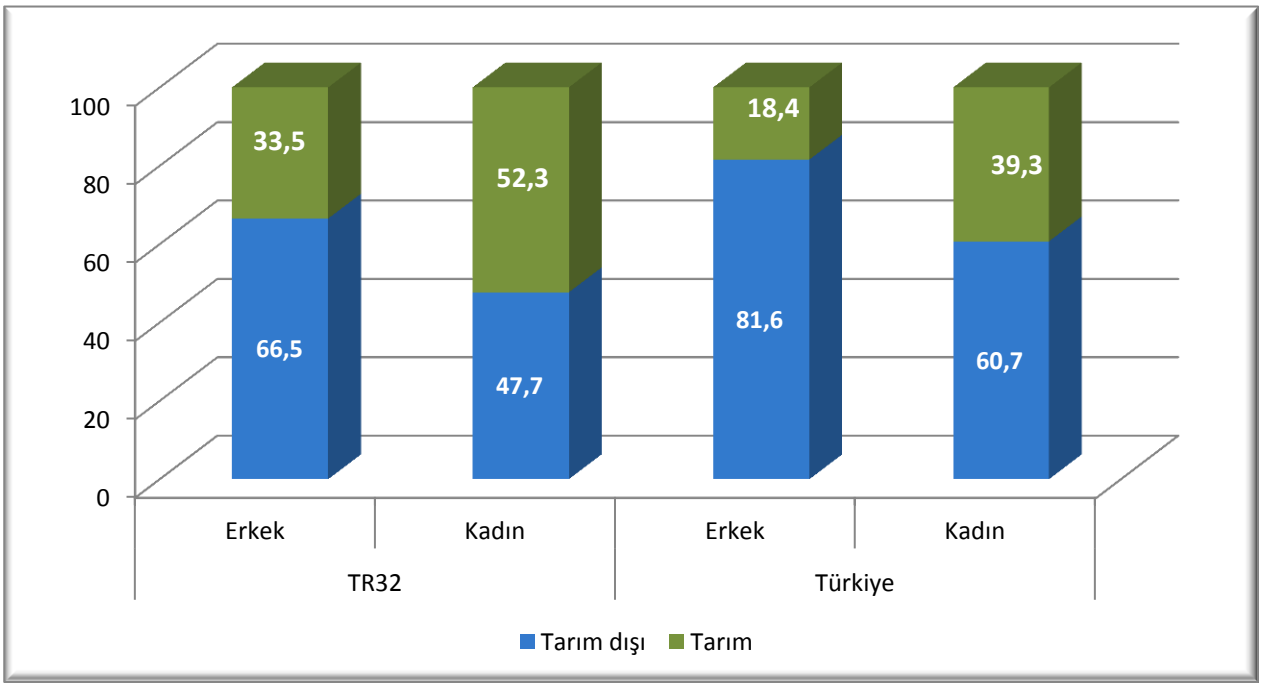

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

Kayıt Dışı İstihdam

TR32 Bölgesi istihdamının % 48,1'i kayıt dışındadır. Bölge kayıt dışı çalışma oranları itibariyle ilginç bir yapıya sahiptir. Toplam kayıt dışı istihdam oranı Türkiye ortalaması olan %39,0'dan daha yüksektir. Bunun nedeni tarım sektörünün toplam istihdam içindeki payının Türkiye ortalamasından 15 puan yüksek olmasıdır.

Bölgede toplam istihdamın %40,3'ü tarımda iken, Türkiye'de toplam istihdamın %24,5'i tarım sektöründedir. Sanayi sektöründe kayıt dışı çalışma oranı bölgede %31,2, hizmet sektöründe %26,6 olarak gerçekleşmiş ve bu oranlar Türkiye ortalamalarının altında kalmıştır.

Her ne kadar tarım sektöründe bölge rakamları Türkiye ortalamasının altında kalsa da diğer sektörlerdeki kayıt dışı fazlalıkları toplama bakıldığında TR32 bölgesinin kayıt dışı oranının %48,1 ile Türkiye ortalaması olan %39,0 oranının 9 puan üzerine çıkmasına sebep olmuştur.

Grafik 20: Sektörlere Göre Kayıt Dışı Çalışma Oranları Karşılaştırma, 2012, %

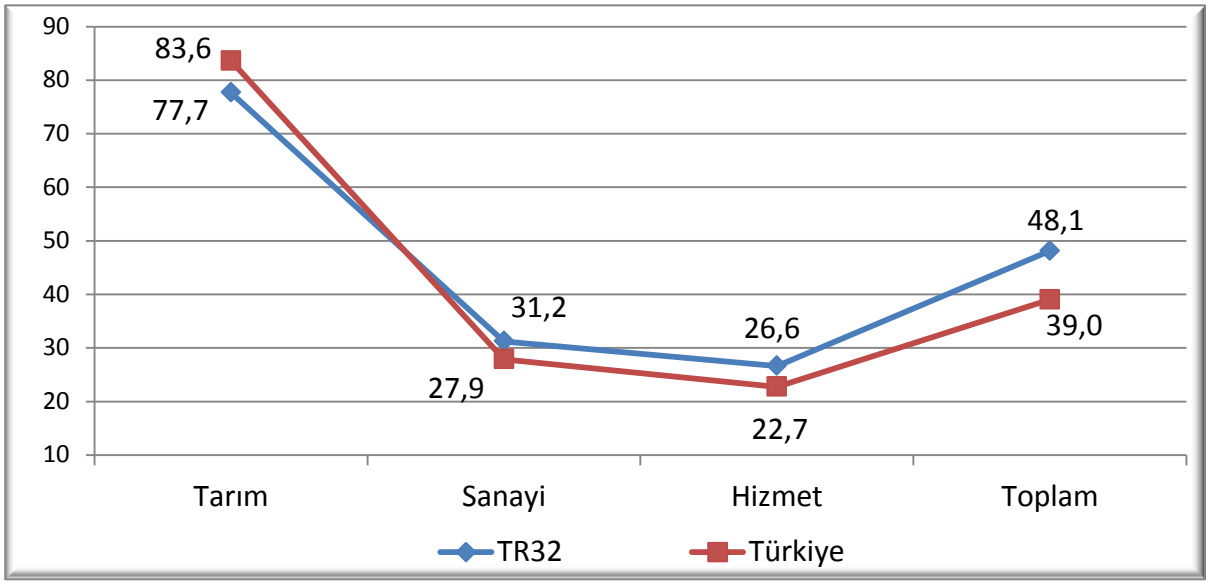

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

Kayıt dışılık ile eğitim arasında negatif ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe kayıt dışı çalışma azalmaktadır. Kayıt dışılıkta özellikle cinsiyetler arasında çok büyük farklılık vardır. TR32 bölgesi için de bu durum değişmemiştir. Erkeklerde %39,2 olan kayıt dışı çalışma oranı kadınlarda % 63,6'ya yükselmektedir.

Bölgede en yüksek kayıt dışılık oranı %94,7 ile okuma yazması olmayan kadınlardadır. Bu eğitim seviyesinde erkeklerde kayıt dışı çalışma oranı %81,8'dir. Cinsiyetler arası fark lise altı eğitimlilerde en yüksek noktaya ulaşmaktadır. Lise altı eğitimli kadınlarda kayıt dışı çalışma oranı erkeklerin 1,5 katına yakındır. En düşük kayıt dışı çalışma oranı %9,6 ile yüksek eğitimlilerdedir ve bu grupta cinsiyetler arası fark ortadan kalkmıştır. Dikkat çeken husus, yükseköğretimliler grubunda erkeklerin kayıt dışılık oranının %10,4 ile kadınlardan yüksek olduğu tek grup olmasıdır.

Grafik 21: Eğitim Düzeyi ve Cinsiyete Göre Kayıt Dışı Çalışma Oranları, 2012, TR32, %

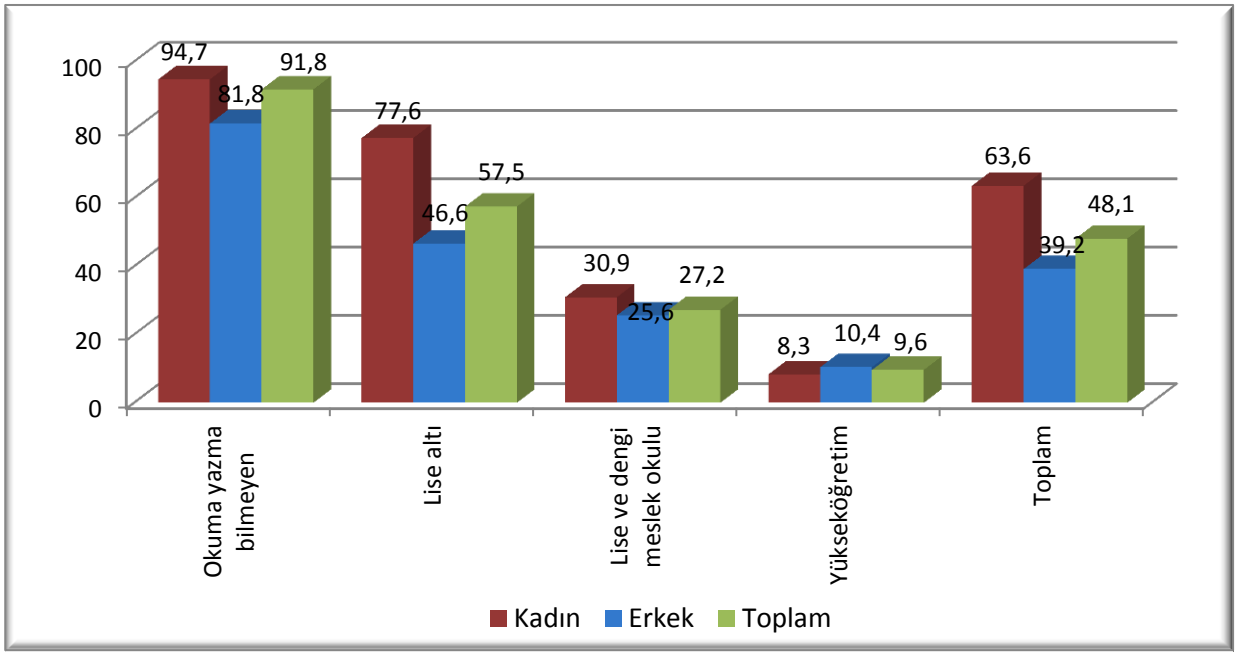

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

2012 verileri ışığında TR32 bölgesinde eğitim durumu ve kayıtlılık ilişkisine bakıldığında, Türkiye ortalamasını yansıtan bir şekilde, en fazla kayıtsız çalışan eğitim grubu %92 oranı ile okuma-yazma bilmeyenlerdir. Lise altı eğitim grubunda bölge(%57) Türkiye ortalamasının(%52) üzerinde bir oranla yer almakta ve diğer eğitim gruplarında da bu eğilim devam etmektedir. Ne tekim kayıt dışılıkta TR32 bölgesi Türkiye ortalaması olan %39 oranının 9 puan üzerinde (%48) seyretmektedir. Bölge açısından kayıt dışı ile mücadelenin önemi bu veriler ışığında bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Grafik 22: Eğitim Düzeyine Göre Kayıt Dışı Çalışma Durumu Karşılaştırma, 2012, %

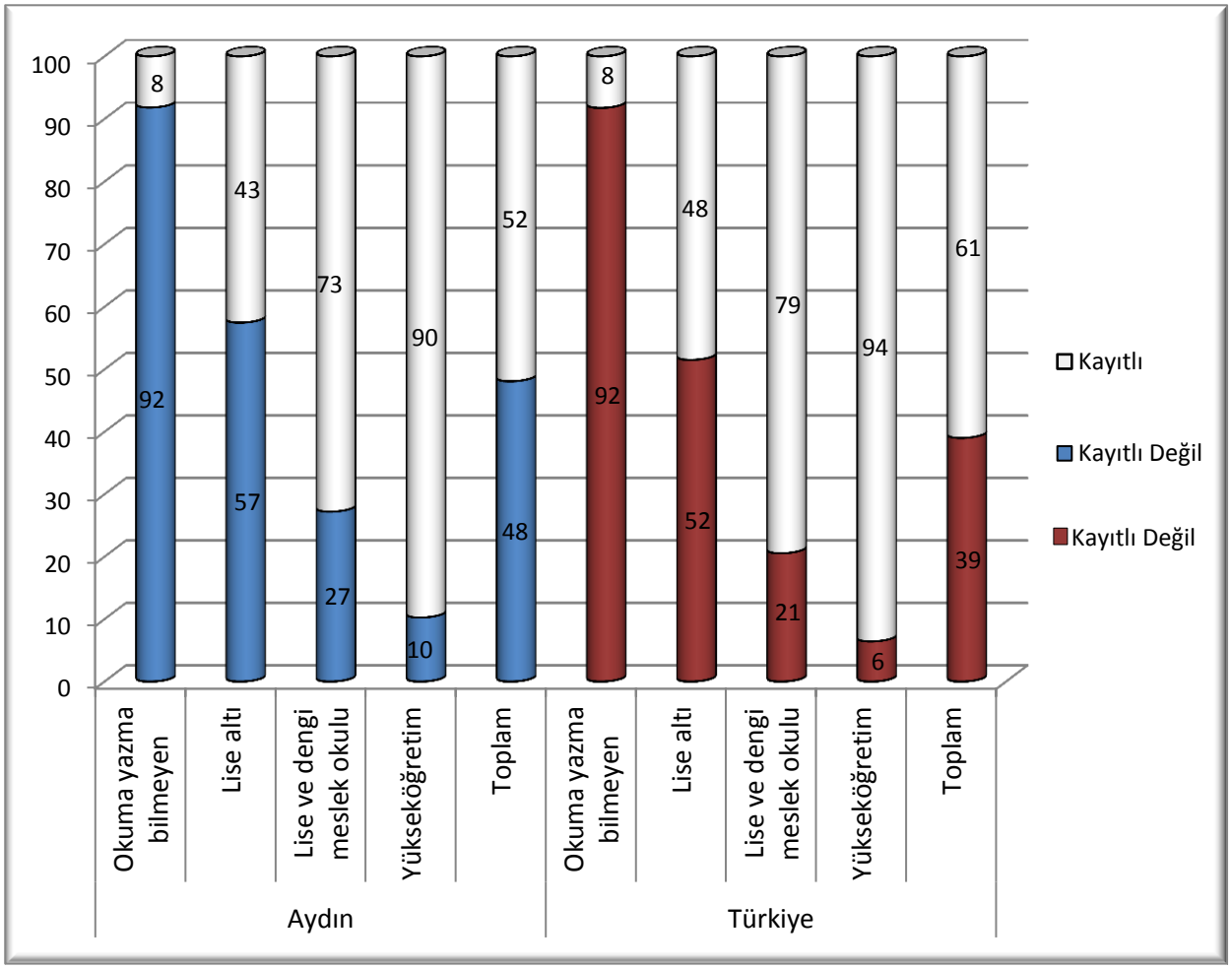

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

TR32 bölgesinde yaş ve kayıtlılık ilişkisine bakıldığında, Türkiye ortalamasını yansıtan bir şekilde, en fazla kayıtsız çalışan yaş grupları %76 oranı ile 15-19 ve %82 oranı ile 55 üstü yaş grupları olduğu görülmektedir. Toplamda ise TR32 bölgesi % 48'lik kayıt dışılık oranı ile Türkiye ortalaması kayıt dışılık oranı olan %39'un üzerindedir.

Ayrıca kadınlarda en yüksek kayıt dışılık %92 oranı ile 55 üstü yaş grubu gelmektedir. İkinci sırada ise %77 ile 15-19 yaş grubu gelmektedir.

Erkeklerde ise kayıt dışılık durumu 15-19 yaş ile 55 üstü yaş grupları için %77 olarak eşit oranda görülmektedir. Erkeklerde kayıt dışı çalışma oranlarına bakıldığında 25-34 yaş grubunda %24 oranı, 35-54 yaş grubunda %28 oranı düşük değerler olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 19: Yaşa ve Cinsiyete Göre Kayıt Dışı Çalışma Durumu, 2012, TR32, BİN Kişi

Yaş	Erkek		Kadın		Toplam	
	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Kayıtlı Değil	Kayıtlı
15-19	37	11	20	7	57	18
20-24	21	36	12	25	33	61
25-34	44	137	49	52	93	189
35-54	97	245	141	69	238	314
55+	96	29	55	5	151	34
Toplam	**295**	**459**	**276**	**158**	**571**	**617**

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

İŞSİZLİK

Bölge toplam işsizlik oranı % 7,7 erkek işsizlik oranı % 6,5, kadınlarda %9,7'dir. Rakamsal olarak ise TR32 (Aydın, Denizli, Muğla) bölgesinde 52.000 erkek, 47.000 kadın olmak üzere toplam 99.000 işsiz bulunmaktadır.

En düşük işsizlik oranı % 3,6 ile okuryazar olmayanlarda iken bunu % 6,0 ile lise altı eğitimliler izlemektedir. En yüksek işsizlik oranı ise yükseköğretim mezunlarında % 12,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran lise ve dengi okul mezunlarında % 12,0'dır.

Diğer bir ifade ile işsizlik oranının en yüksek olduğu eğitim seviyesi lise ve üzeri yüksek eğitimdir. Yalnız bölgede çok ilginç bir yapı dikkati çekmektedir. Hem lise ve dengi meslek okulu hem de yüksek eğitim işsizlik oranını yükselten kadınlardır. İşsizlik oranlarına bakıldığında Lise ve dengi meslek okulundaki erkeklerde % 8,4'e kadınlarda % 19,4'e, yüksek eğitimli erkeklerde % 8,3'e kadınlarda % 17,6'ya yükselmektedir. Lise ve dengi meslek okulu eğitimli kadınlardaki işsizlik oranı, bölgenin en yüksek işsizlik oranıdır. Lise ve üzeri eğitimli kadınlarda işsizlik erkeklerin 2 katı seviyesine çıkmıştır.

Grafik 23: Cinsiyet ve Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı, 2012, TR32, %

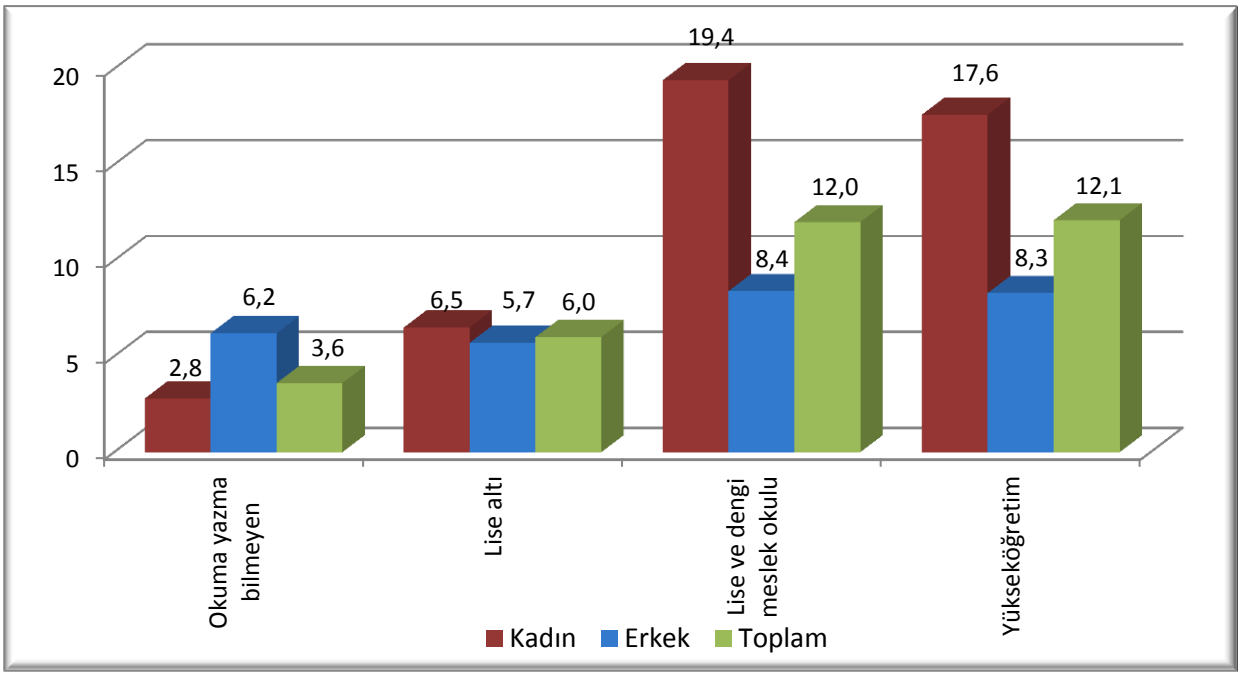

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

En yüksek işsizlik oranı hem erkeklerde hem de kadınlarda 20-24 yaş grubundadır. Bu yaş grubunda %20,4 olan işsizlik oranı, erkeklerde %13,6, kadınlarda ise %23,7'dir. Bölgedeki en yüksek işsizlik oranı da 20-24 yaş grubu kadınlardaki işsizlik oranıdır. 20-24 yaş grubunu %11,2 ile 25-34 yaş grubu takip etmektedir. 55+ yaş grubu hariç tüm yaş gruplarında kadınların işsizlik oranı erkeklerden daha yüksektir.

Grafik 24: Yaş ve Cinsiyet Durumuna Göre İşsizlik Oranı, 2012, TR32, %

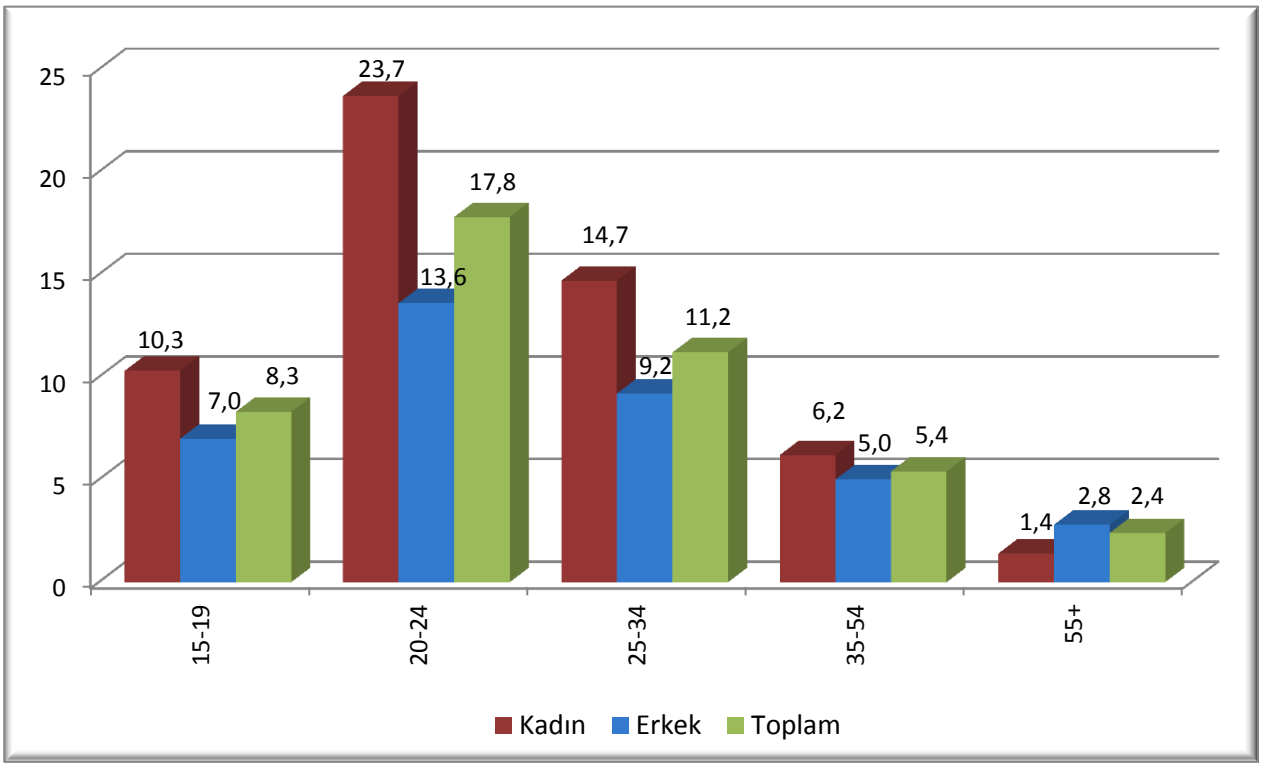

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

TR32 bölgesinde toplamda 99.000 işsiz vardır. İşsizlerinin %27'sini genç işsizler oluşturmaktadır. Okuma yazma bilmeyen 2 bin kişi, lise altı öğrenim görmüş 51 bin kişi, lise ve dengi meslek okulu 25 bin kişi, yükseköğretim mezunu 21 bin kişi vardır. TR32 bölgesindeki işsizlerin %2'si iş bulmuş ancak başlamak için bekleyen durumunda, %20 'si 1 yıl ve daha çok bekleme süresine sahip, %77'si ise 1 yıl ve daha az bekleme süresine sahip.

Tablo 20: Bekleme Süreleri ve Eğitim Durumlarına Göre İşsizler, 2012, TR32, BİN Kişi

	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
1 yıl yıldan az	2	42	19	14	77
1 yıl ve daha çok	0	8	5	7	20
İş bulmuş başlamak için bekleyen	0	0	1	0	2
Toplam	**2**	**51**	**25**	**21**	**99**

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

Genç İşsiz

2012 yılında TR32 bölgesinde 15-24 yaş arası toplam 27.000 genç işsizin 13 bini erkek, 14 bini kadındır. 15-24 yaş arası genç erkek işsizlerin %84'ü 1 yıldan az sürede iş beklemektedir. 15-24 yaş arası genç kadın işsizlerin %85'i 1 yıldan az sürede iş beklemektedir. Kadınların bir yıl ve 1 yıldan daha çok bekleme oranı daha yüksektir.

Tablo 21: 15-24 Yaş Genç İşsizlerin İktisadi Faaliyete Göre Durumu, 2012, TR32, BİN Kişi

Çalışılan Sektörler	Erkek			Kadın			Toplam		
	1 yıldan az	1 yıl ve daha çok	Toplam	1 yıldan az	1 yıl ve daha çok	Toplam	1 yıldan az	1 yıl ve daha çok	Toplam
Tarım	2	1	2	0	1	0	2	0	2
Sanayi	3	0	3	2	0	2	4	0	5
Hizmet	6	0	7	7	1	8	13	2	15
Daha önce çalışmamış olanlar	1	0	1	3	1	4	4	1	5
Toplam	**11**	**1**	**13**	**12**	**3**	**14**	**23**	**3**	**27**

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

İŞGÜCÜ DIŞINDAKİ NÜFUS

TR32 bölgesinde 2012 yılında 309 bin erkek, 681 kadın olmak üzere toplam 990 bin kişi işgücü dışında bulunmaktadır. Toplamda; 33 bin kişinin iş bulma ümidi yok, 71 bin kişi iş aramıyor, 7 bin kişi mevsimlik çalışan olarak çalışıyor, 321 bin kişi ev işleri ile meşgul,143 bin kişi öğrenci,187 bin kişi emekli, 180 bin kişi özürlü yaşlı veya hasta, 40 bin kişi ailevi ve kişisel sebeplerden dolayı, 7 bin kişi ise diğer nedenlerden dolayı çalışmıyor.

2012 yılında TR32 bölgesindeki nüfusun %3,3'ünün iş bulma ümidi yok. %7,2'si iş aramayıp çalışmaya hazır olan/diğer, %0,6'sı mevsimlik çalışan, %32,4'ü ev işleri ile meşgul, %14,4'ü öğrenci(eğitim-öğretim), %18,9'u emekli, %18,2'si özürlü yaşlı veya hasta, % 4,1'i ailevi ve kişisel nedenler, %0,7'si diğer nedenlerden dolayı işgücü istihdamına dâhil değildir.

Tablo 22: Cinsiyete Göre İşgücü Dışında Bulunma Nedeni, 2012, TR32, BİN Kişi

Nedenler	Erkek	Kadın	Toplam
İş bulma ümidi yok	16	17	33
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	26	45	71
Mevsimlik çalışan	2	5	7
Ev işleri ile meşgul	0	321	321
Öğrenci(eğitim-öğretim)	65	78	143
Emekli	142	45	187
Özürlü yaşlı veya hasta	47	133	180
Ailevi ve kişisel nedenler	7	33	40
Diğer *	4	3	7
Toplam	**309**	**681**	**990**

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

TR32 bölgesinde kurumsal olmayan nüfusun en yüksek işgücü dışında bulunma nedeni olarak tamamının kadınların oluşturduğu %47 oranı ile ev işleri ile meşgul gelmektedir. İstihdama dâhil olmayanların kadın erkek ayırımındaki oranları şu şekildedir. Mevsimlik olarak çalışanların %71'i kadındır.

Özürlü yaşlı veya hasta olanların %74'ü kadındır. Ailevi ve kişisel nedenlerden dolayı çalışmayan kadınların oranı %83'tür. İş aramayıp çalışmaya hazır durumda ola kadınların oranı %63'tür. İş bulma ümidi olmayanların %52'si kadındır. Öğrenci olanların %55'i kadındır.

Emekli olanlardan; kadınların oranı, erkeklere göre büyük farklılık gösterip %24'tür. Diğer nedenlerden dolayı istihdama dâhil olmayan kadınların oranı daha düşük olup %43'tür.

Grafik 25: Kurumsal Olmayan Nüfusun İşgücü Dışında Olma Nedeni, 2012, TR32, %

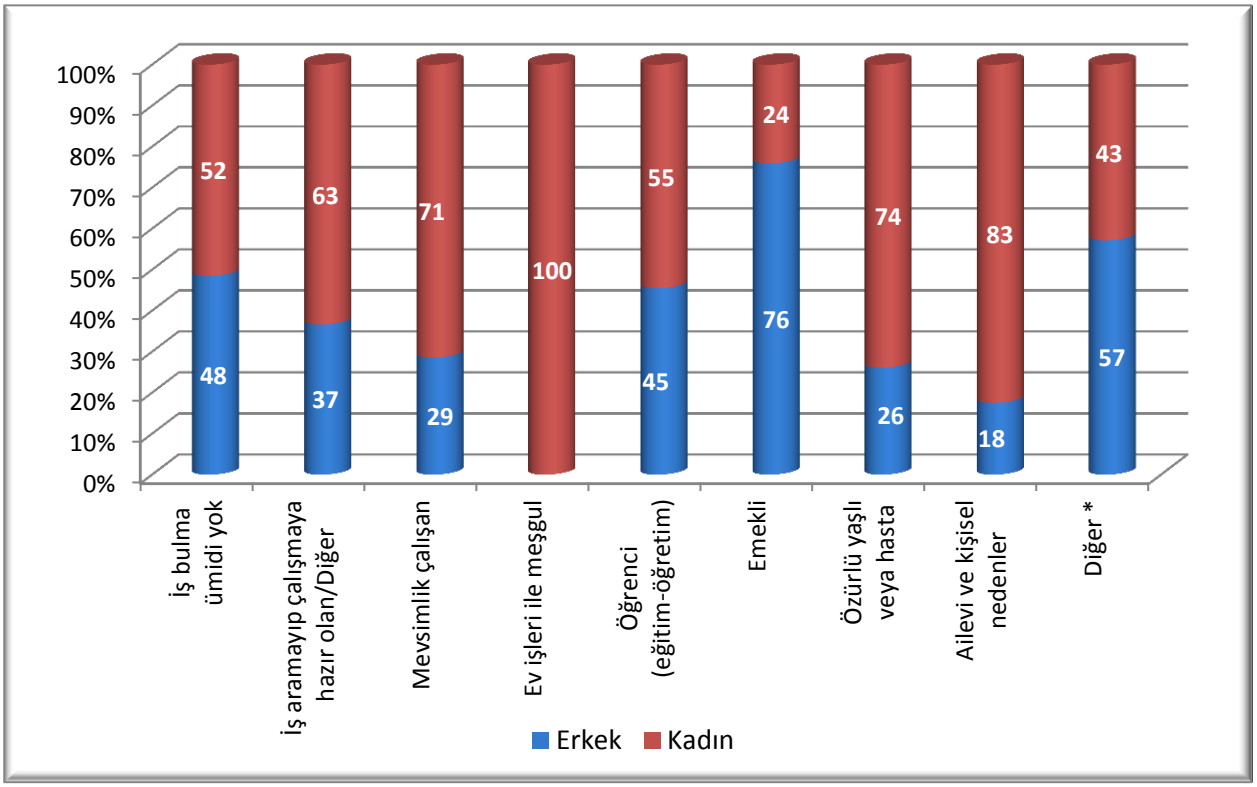

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

2012 yılında 990.00 kişinin işgücü dışında olduğu TR32 bölgesinde, %16'sı okuma yazma bilmeyenlerdir. %65'i ise istihdama katılmama nedenlerinde en büyük payı lise altı öğrenim görenler almaktadır. Lise ve dengi meslek okulu mezunlarının %14'ü istihdama dâhil değilken, %5'lik pay ise yükseköğretim mezunudur.

Grafik 26: Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı, 2012, TR32, %

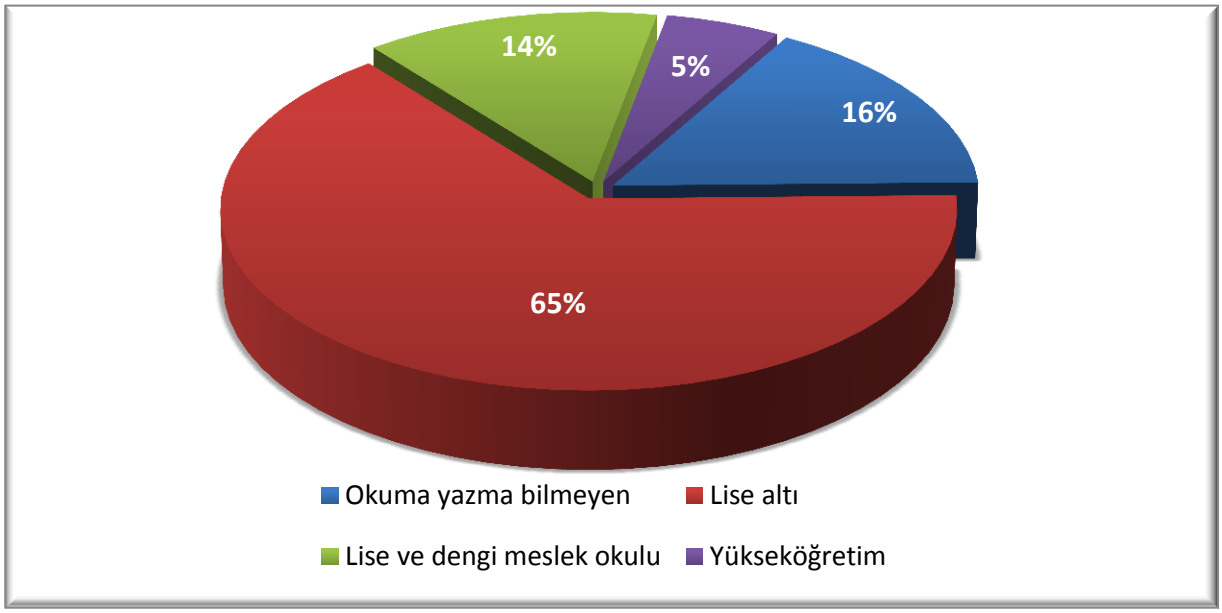

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

Çalışılan işteki son duruma bakıldığında işgücü dışında kalanların %34,5'inin 8 yıldan önce işten ayrılanların oluşturduğu görülmektedir. İşgücü dışında kalan grubun üçte biri iş bulma sürecinden tamamen uzaklaşmış emekli grubunun oluşturduğu 35-54 ve 55 yaş üzeri gruptaki yığılmadan anlaşılmaktadır.

Ayrıca diğer üçte birlik oranı kaplayan grup ise %25,2 ile ilk kez iş hayatına girecek olanlardır. Bu grubta35 ve altı yaş gruplarının yoğunluğu üst seviyededir. Özellikle 15-19 yaş grubu öne çıkmaktadır.

Ücretli ve yevmiyeli bir işte çalışırken işgücü dışında kalanlara bakıldığında 35-54 yaş grubunun %35,9 oranı ile dikkat çektiği görülmektedir. Ayrıca en son kendi hesabına çalışanların % 68,5'i 55 yaş ve üzerindedir.

Tablo 23: Yaşa Göre Son Çalışılan İşteki Durum Dağılımı, 2012, TR32, BİN Kişi

Yaş Aralığı	Ücretli veya yevmiyeli	İşveren veya kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi	Daha önce çalışmamış olanlar	8 yıldan önce işten ayrılanlar	Toplam
15-19	32	0	16	91	0	139
20-24	25	1	6	25	0	57
25-34	48	2	13	31	18	111
35-54	89	14	31	56	64	254
55+	53	37	32	47	260	429
Toplam	**248**	**54**	**98**	**249**	**342**	**990**

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

İşgücü Dışındaki Genç Nüfus

Bölgedeki 392 bin gencin 221 bin kişisi 15-19 yaş arasında, 171.000 kişisi ise 20-24 yaş arasındadır. Aydın İlinde 2012 yılında 15-24 yaş genç nüfusun İşgücüne dâhil olmama nedeni olarak kadınlarda %77oranında, erkeklerde %63 oranında öğrenci olduğu görülmektedir.

Kadın genç nüfusun kadın %20 oranında ev işleri ile meşgul olduğu görülmektedir. İşgücüne dâhil olmayan kadınların %7'si iş aramayıp çalışmaya hazır durumda, %4'ü özürlü yaşlı veya hasta, %4'ü ailevi ve kişisel nedenlerden dolayı, %3'ünün iş bulma ümidi yok,%1'i mevsimlik işçi, %2'i ise diğer nedenlerden dolayı işgücüne dâhil değildir.

İşgücüne dâhil olmayan erkeklerin %5'i iş aramayıp çalışmaya hazır durumda, %2'si özürlü yaşlı veya hasta, %4'ü ailevi ve kişisel nedenlerden dolayı, %2'sinin iş bulma ümidi yok %2'si ise diğer nedenlerden dolayı işgücüne dâhil değildir.

Grafik 27: İşgücü Dışında Bulunma Nedeni, 2012, TR32%

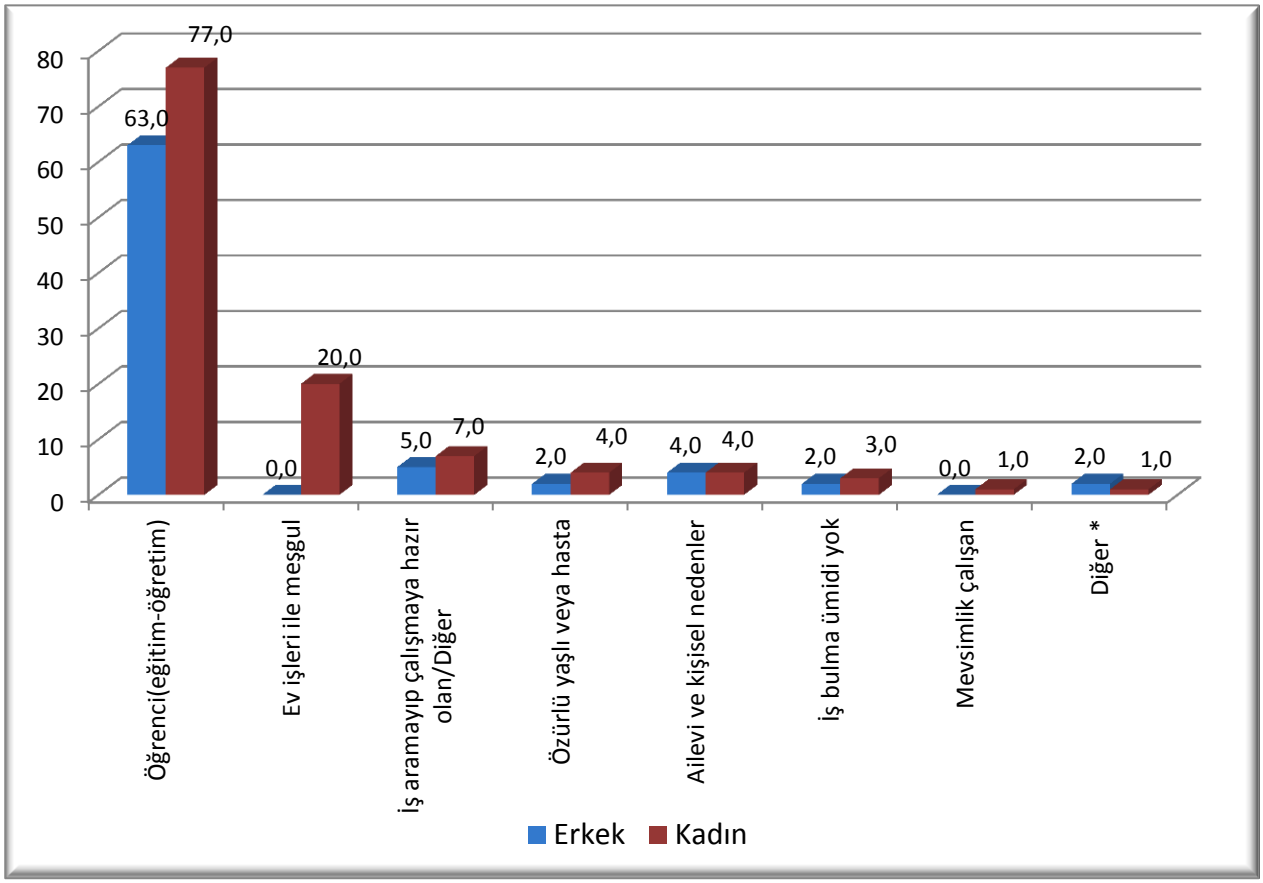

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

İL DÜZEYİNDE GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Raporda birçok konu başlığı altında kullandığımız ve tekrar hatırlamakta fayda bulunan 15 yaş ve üzeri Kurumsal Olmayan Nüfus[11] bilgilerinin Aydın, TR32 bölgesi ve Türkiye bazlı değerlendirmesi Aydının Türkiye içindeki konumunun değerlendirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Bu kapsamda 2010-2012 yılları arasındaki veriler incelendiğinde Aydın İlinin hem nüfus hem de kurumsal olmayan nüfus bazında TR32 bölgesinde yaklaşık %3'lık bir pay aldığı görülmektedir. Yine aynı çerçeveden bakıldığında Aydın İlinin Türkiye nüfusunun yaklaşık %1,3'ü olduğu görülmektedir.

[11] TÜİK kurumsal olmayan nüfusu okul, yurt, otel, huzurevi, hastane, cezaevi, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfus olarak tanımlamaktadır.

Tablo 24: ADNKS 2010-2012 Nüfus İstatistikleri Karşılaştırma, Kişi

Yıl	Göstergeler	Aydın	Aydın'ın TR32 Bölgesi İçindeki Payı(%)	TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)	Aydın'ın Türkiye İçindeki Payı(%)	Türkiye
2010	Nüfus	989.862	36,1%	2.739.000	1,3%	73.722.000
	15+ Kurumsal Olmayan Nüfus	-	-	2.099.000	-	52.541.000
2011	Nüfus	999.163	36,0%	2.779.000	1,3%	74.724.000
	15+ Kurumsal Olmayan Nüfus	794.000	36,3%	2.188.000	1,5%	53.593.000
2012	Nüfus	1.006.541	35,8%	2.808.243	1,3%	75.627.384
	15+ Kurumsal Olmayan Nüfus	-	-	2.276.00	-	54.724.000

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

Aydın İli istihdam oranı 2011 yılı itibariyle %45,1'dir. Bu oran 2008 yılından bu yana TR32 bölgesi ve Türkiye ortalamasına göre zıt bir seyir izlemektedir. Aydın İlinde istihdam oranları 2008 yılından itibaren azalış eğilimi göstermektedir.

Tablo 25: Yıllara Göre İstihdam Oranları Karşılaştırma, 2008- 2012, %

Yıllar	Aydın	TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)	Türkiye
2008	52,2	44,6	41,7
2009	51,6	46,3	41,2
2010	45,9	48,3	43,0
2011	45,1[12]	49,8	45,0
2012	-	52,2	45,4

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA)

[12] 2011 yılı için verilen oranlar TÜİK tarafından yapılan Nüfus ve Konut Araştırması kapsamında yayınlanan 2 Ekim 2011 verisidir.

2011 yılında Aydın İli işgücüne katılma oranı %49,2 ile Türkiye işgücüne katılım oranından (%47,5) fazladır. İstihdam oranının da %45,1 ile Türkiye ortalamasının (%43,7) üzerinde olması birbiriyle paralel bir görüntü oluşturmaktadır.

Buna karşın Aydın İlinin işsizlik oranı %8,3 ile yine Türkiye'nin işsizlik oranından (%7,9) yüksek olduğu göz ardı edilmemelidir. Ayrıca, Aydın İli işgücüne katılma oranında Türkiye ortalamasında 32. sırada olup, istihdam oranında 39. sırada bulunmaktadır. İşsizlik oranına bakıldığında ise Aydın İli 31. sırada yer almaktadır.

Grafik 28: İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, Aydın, 2008-2011[13], %

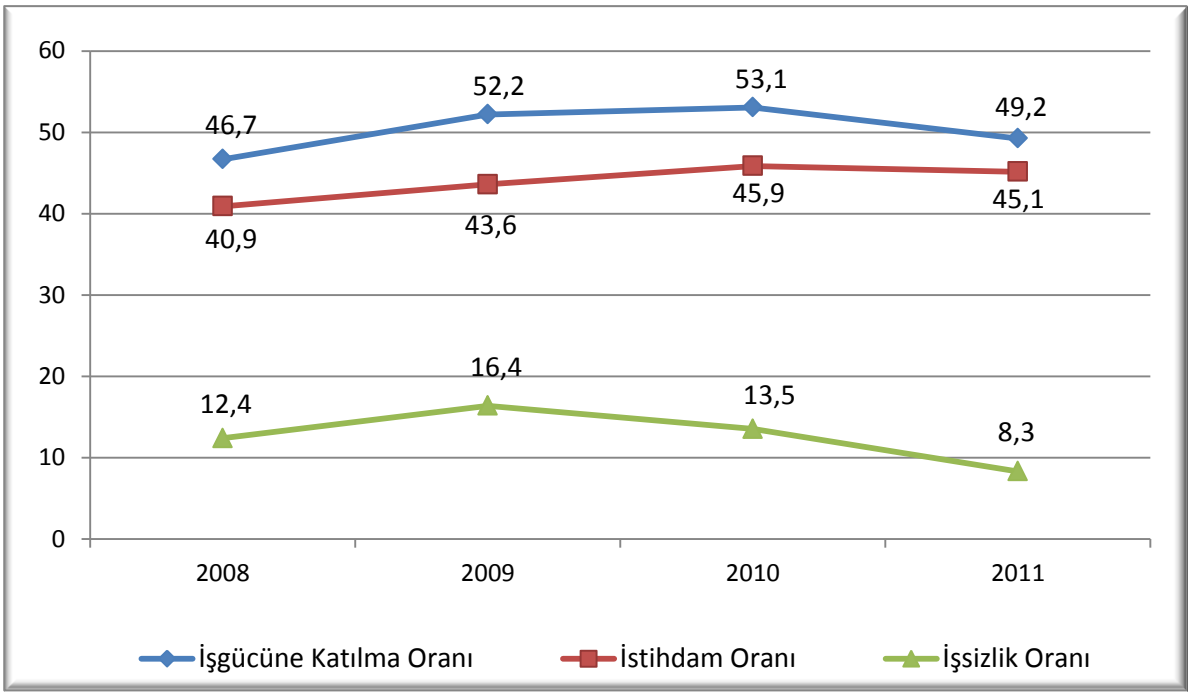

Kaynak: TÜİK, İl bazında temel işgücü göstergeleri

[13] 2011 yılı için verilen oranlar TÜİK tarafından yapılan Nüfus ve Konut Araştırması kapsamında yayınlanan 2 Ekim 2011 verisidir.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

1.BAŞVURULAR

2008-2012 yılları arası İŞKUR'a başvurular inişli çıkışlı bir seyir izlemiştir.2008 yılında 18.072 kişi İŞKUR'a başvururken 2009 yılında bu sayı 215 kişi azalarak 17.857 kişiye düşmüştür. 2010 yılında yine İŞKUR'a başvurular 2.458 kişi azalarak 15.399 kişiye düşmüştür.

2011 yılında ise 2010 yılına göre yaklaşık rakamlar çıkmış 414 kişi azalarak 15.813'e düşmüştür. 2012 yılına gelindiğinde ise İŞKUR faaliyetlerinin artmasından dolayı bu oran bir önceki yıla göre %76 artarak 27.890 kişiye çıkmıştır. 2008 yılından 2012 yılına gelindiğinde İŞKUR'a başvurular %56 oranında artarak 27.890 rakamına ulaşmıştır. Bu artışta kadınların İŞKUR'a başvuruları %103 artarken erkeklerin İŞKUR'a başvuruları %32 oranında artmıştır. Aydın İlinde 2008 yılından 2012 yılına gelindiğinde İŞKUR'a olan başvuruların kadınlarda 2 katına çıkmış olması bu oranları artırmaktadır. Ayrıca 2013 yılı Ocak-Eylül 9 aylık rakamlara bakıldığında İŞKUR'a başvuruların 25.816 kişi olduğu görülmektedir.

Grafik 29: 2008-2012 Yılları Arası İŞKUR'a Başvurular, Aydın

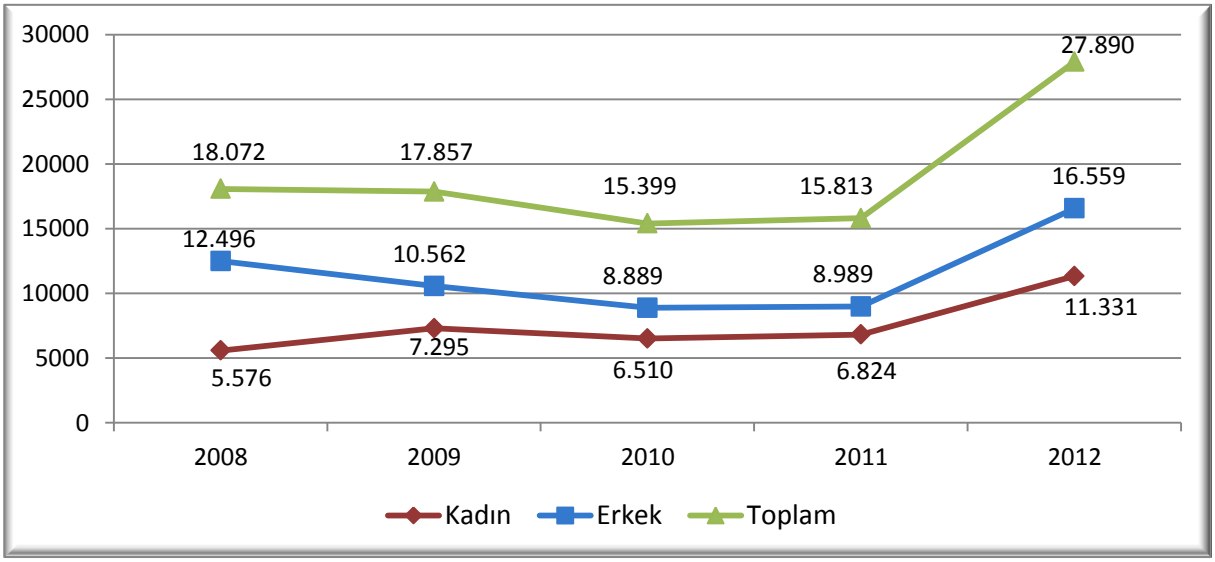

Kaynak: İŞKUR

Aydın İlinde; okuma yazma bilmeyen 211 kişi, okur-yazar olan ancak bir okul bitirmeyen 443 kişi, ilköğretim mezunu 9.243 kişi, ortaöğretim mezunu 3.418 kişi, ön lisans mezunu 1.236 kişi, lisans mezunu 1.091 kişi, yüksek lisans mezunu 63 kişi ve doktora yapan 1 kişi İŞKUR'a başvuru yapmıştır.

2012 yılında Aydın İlinde İŞKUR'a başvuru yapan kadınların oranı %41 iken Türkiye ortalamasında İŞKUR'a başvuru yapan kadınların oranı %36'dır. 2012 yılında Aydın İlinde İŞKUR'a başvuru yapan erkeklerin oranı %59 iken Türkiye ortalamasında İŞKUR'a başvuru yapan erkeklerin oranı %64'tür.

Aydın İlinde İŞKUR'a başvuranlardan; okuma yazma bilmeyen kadınların oranı %48, okur-yazar olan ancak herhangi bir okul bitirmeyen kadınların oranı %60, ortaöğretim mezunu kadınların oranı %42, ön lisans mezunu kadınların oranı %48, lisans mezunu kadınların oranı %48, yüksek lisans mezunu kadınların oranı %44'tür. Aydın İlinde İŞKUR'a başvuranlardan doktora yapan kadın yoktur. Ancak 2013 yılı Ocak-Eylül döneminde İŞKUR'a başvuruların %44'ü kadınlar(11.389) tarafından yapılmış, erkeklerin(14.427) oranı da %55'te kalmıştır.

Aydın ilinde İŞKUR'a başvuranlardan; okuma yazma bilmeyenler içinde kadınların oranı %48, okur-yazar olan ancak herhangi bir okul bitirmeyenler içinde kadınların oranı %60, ortaöğretim mezunları içinde kadınların oranı %42, ön lisans mezunlarında ise kadınların oranı %48, lisans mezunu kadınların oranı %48, yüksek lisans mezunlarında kadınların oranı %44'tür. Aydın ilinde İŞKUR'a başvuranlardan doktora yapan kadın yoktur.

Tablo 26: Eğitim Durumlarına Göre Başvuru Karşılaştırma, 2012

Başvurular	Aydın			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
Okuma-Yazma Bilmeyenler	102	109	211	13.878	16.726	30.604
Okur-Yazar Olanlar	267	176	443	23.843	39.957	63.800
İlköğretim	5.189	9.243	14.432	351.820	758.169	1.109.989
Ortaöğretim	3.418	4.543	7.961	253.938	454.063	708.001
Ön lisans	1.236	1.305	2.541	87.454	104.293	191.747
Lisans	1.091	1.147	2.238	85.462	99.577	185.039
Yüksek Lisans	28	35	63	3.567	3.318	6.885
Doktora	0	1	1	99	161	260
Toplam	**11.331**	**16.559**	**27.890**	**820.061**	**1.476.264**	**2.296.325**

Kaynak: İŞKUR

Aydın İlinde 2012 yılında en fazla başvurusu alınan meslek %18,8 ile beden işçisi (genel)' dir. İkinci sırada %4,1 ile büro memuru (genel), üçüncü sırada %4 ile satış elemanı (tanıtım) mesleği gelmektedir. Türkiye ortalamasına bakıldığında en fazla başvuru yapılan meslek yine beden işçiliğidir.

Türkiye ortalamasında bu oran %24,9'a çıkmaktadır. Aydın İli Türkiye ile karşılaştırıldığında, başvurularda meslekleşme oranı daha yüksektir diyebiliriz. Aydın İlinde başvuru yapılan mesleklerin %33,3'ü ilk beş mesleği kapsamaktadır. Türkiye ortalamasında başvuru yapılan mesleklerin %37,5'i ilk beş mesleği kapsamaktadır. Diğer mesleklerin oranları %2'nin altındadır.

2012 yılında Aydın İli ve Türkiye ortalaması başvurularda en fazla beden işçisi mesleğindedir. Bu mesleğin %1'lik kısmını Aydın İli oluşturmaktadır. Aydın İlinde 5.251 kişi beden işçisi olarak kurumumuza başvuru yapmıştır. En çok başvuru yapılan diğer meslekler; büro memuru (Genel) 1.146 kişi, satış elemanı (Tanıtım) 1.121 kişi, temizlik görevlisi 1.012 kişidir. Aydın İlinde Türkiye ortalamasından farklı olarak kuruyemiş paketleme işçisi, aşçı, aşçı yardımcısı, turizm ve otelcilik elemanı, telsiz-telefon operatörü olarak başvurular, İlk 20 meslek arasındadır.

2013 yılı Ocak-Eylül dönemine ilişkin verilerde bu bilgileri doğrular niteliktedir. 2013 9 aylık verilere bakıldığında 25.816 başvurunun 4.045'i beden işçisi(genel) mesleğinde, 1.619'u kuruyemiş paketleme işçisi mesleğinde ve 1.091'i büro memuru ile 1.013'ü satış danışmanı mesleğindeki kişilerce yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 27: En Fazla Başvuru Alınan İlk 20 Meslek Karşılaştırma, 2012

Aydın	Oran	Türkiye	Oran
Beden İşçisi (Genel)	18,8%	Beden İşçisi (Genel)	24,9%
Büro Memuru (Genel)	4,1%	Büro Memuru (Genel)	4,4%
Satış Elemanı (Tanıtım)	4,0%	Beden İşçisi (Temizlik)	3,8%
Temizlik Görevlisi	3,6%	Temizlik Görevlisi	2,3%
Beden İşçisi (Temizlik)	2,8%	Satış Elemanı (Tanıtım)	2,1%
Garson (Servis Elemanı)	2,4%	Sekreter	1,6%
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	2,3%	Şoför-Yük taşıma	1,5%
Sekreter	2,2%	Ön Muhasebeci	1,3%
Ön Muhasebeci	1,9%	Garson (Servis Elemanı)	1,2%
Şoför-Yük taşıma	1,8%	Muhasebeci	1,1%
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	1,3%	Şoför (Yolcu Taşıma)	0,9%
Kasiyer	1,2%	Aşçı	0,9%
Aşçı	1,2%	Güvenlik Görevlisi	0,9%
Bilgisayar İşletmeni	1,1%	Bilgisayar İşletmeni	0,9%
Güvenlik Görevlisi	1,1%	Kasiyer	0,8%
Çaycı	1,1%	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	0,8%
Aşçı Yardımcısı	1,0%	Çaycı	0,8%
Turizm ve Otelcilik Elemanı	1,0%	Makineci (Dikiş)	0,8%
Telsiz-Telefon Operatörü	1,0%	Beden İşçisi (İnşaat)	0,8%
Muhasebeci	0,9%	Büro İşçisi	0,7%

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Aydın İlinde beden işçisi mesleğinde başvuru oranı %18,8 iken, açık iş oranı beden işçisi mesleğinde %34,2 ile yine birinci sırada yer almaktadır. Açık işler temizlik görevlisi %7,6'lık oranla 2. sırada, kuruyemiş paketleme işçisi %6,5 ile 3. Sırada, garson servis elemanı %3,3 ile 4. Sırada, garson (servis elemanı) %2,8 ile 5.sırada yer almaktadır.

Tablo 28: En Fazla Açık İş Olan ve En Fazla Başvuru Alınan İlk 20 Meslek, 2012 , Aydın

Açık İş	Oran	Başvuru	Oran
Beden İşçisi (Genel)	34,2%	Beden İşçisi (Genel)	18,8%
Temizlik Görevlisi	7,6%	Büro Memuru (Genel)	4,1%
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	6,5%	Satış Elemanı (Tanıtım)	4,0%
Garson (Servis Elemanı)	3,3%	Temizlik Görevlisi	3,6%
Satış Elemanı (Tanıtım)	2,8%	Beden İşçisi (Temizlik)	2,8%
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	2,7%	Garson (Servis Elemanı)	2,4%
Turizm ve Otelcilik Elemanı	2,3%	Kuruyemiş Paketleme İşçisi	2,3%
Ön Muhasebeci	1,7%	Sekreter	2,2%
Güvenlik Görevlisi	1,4%	Ön Muhasebeci	1,9%
Komi (Garson Yardımcısı)	1,3%	Şoför-Yük taşıma	1,8%
Tıbbi Dokümantasyonu ve Sekreter	1,3%	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	1,3%
Oda Görevlisi-Turizm	1,2%	Kasiyer	1,2%
Seramik Fırın İşçisi (Karo)	1,2%	Aşçı	1,2%
Gaz Altı Kaynakçısı	1,1%	Bilgisayar İşletmeni	1,1%
Büro Memuru (genel)	1,1%	Güvenlik Görevlisi	1,1%
Meydancı	1,0%	Çaycı	1,1%
Bulaşıkçı (stevard)	0,9%	Aşçı Yardımcısı	1,0%
Aşçı	0,9%	Turizm ve Otelcilik Elemanı	1,0%
Şoför-yük taşıma	0,9%	Telsiz-Telefon Operatörü	1,0%
Muhasebeci	0,8%	Muhasebeci	0,9%

Kaynak: İŞKUR

2.KAYITLI İŞSİZLER

Aydın İlinde 2008-2011 yıllarında giderek artan bir oranda kayıtlı kadın işsizlerin olduğu görülmektedir.2012 yılına gelindiğinde ise azalmaktadır. Bu durum erkeklerde tam tersine işleyerek, 2008-2011 yılları arasında giderek azalan kayıtlı işsiz oranları dikkat çekmektedir. Türkiye'de 2008-2012 hem Aydın İlinde hem de Türkiye ortalamasında giderek artan kayıtlı işsiz kadın sayısı vardır.

Aydın İlinde 2008 yılından 2012 yılına gelindiğinde kayıtlı kadın işsiz sayısı 10,1 puan artarak 30.875 kişiye, Türkiye ortalamasında ise 12,9 artarak 2.372.262 kişiye ulaşmıştır. Aydın İlinde 2008 yılından 2012 yılına gelindiğinde kayıtlı erkek işsiz oranı 10,1 puan azalırken Türkiye ortalamasında 12,9 azalmaktadır.

2008-2011 yılları arasında Aydın İlinde kayıtlı kadın işsiz sayısı sürekli artış göstermektedir. 2012 yılında ise bir önceki yıla göre kayıtlı işsiz sayısı 1,6 puan azalmıştır. Türkiye ortalamasında ise kayıtlı kadın işsiz sayısı 2009 yılında 3,1 puan atarken 2010 yılında 0,5 puan azalmakta, 2011 yılında hızlı 8,8 puanlık yüksek bir artış olmakta,2012 yılında ise 1,5 puanlık bir artış olmaktadır.

Aydın İlinde 2008 yılından 2012 yılına gelindiğinde kayıtlı kadın işsiz sayısı 10,1 puan artmakta, Türkiye ortalamasında ise 12,9 puanlık bir artış olmaktadır. 2012 yılına gelindiğinde kayıtlı kadın işsiz oranı Aydın İlinde %44,8, Türkiye ortalamasında ise %39,6'dır.2008-2011 yıllarında kayıtlı erkek işsiz oranları kadınların azalışı oranında artış göstermektedir. 2012 yılına gelindiğinde kayıtlı erkek işsiz oranı Aydın İlinde %55,2, Türkiye ortalamasında ise %60,4'tür.

Grafik 30: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre 2008-2012 Yılları Dağılımı, Aydın, %

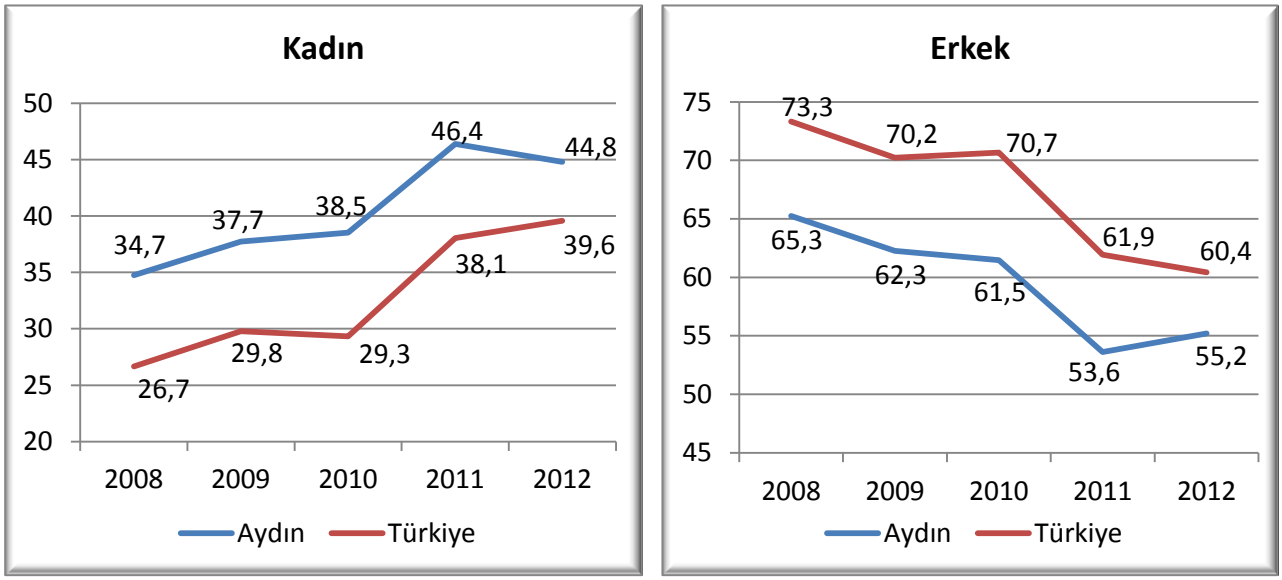

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında İŞKUR'a kayıtlı Aydın İlinde toplam 30.875 işsiz bulunmaktadır. Bu rakamın 6.082 kişisi beden işçisi olarak kayıtlıdır. Aydın İlinde kayıtlı işsizleri; 1.841 kişi ile büro memuru (genel) , 3. olarak 1.364 kişi ile satış elemanı (tanıtım) izlemektedir. Sekreter 929 kişi ile 4. Sırada, 927 kişi ile sekretarya 5. Sırada yer almaktadır. Ayrıca 2013 yılı Ocak-Eylül 9 aylık rakamlara bakıldığında İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin 30.197 kişi olduğu görülmektedir. Aynı dönemde İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %46'sını kadınlar(13.868), %54'ünü de erkekler(16.329) oluşturmaktadır.

2012 yılında Türkiye ortalamasında İŞKUR'a kayıtlı 2.372.262 işsiz bulunmaktadır. 580.621 kişisi beden işçisi olarak kayıtlıdır. İlk 20 meslekte kayıtlı işsiz sayısı 1.284.189 kişidir. Aydın İlinde bu sayı 6.082 kişidir.

2012 yılında en fazla başvuru alınan ilk 20 meslek ile en fazla kayıtlı işsizin bulunduğu ilk 20 meslek benzerlik göstermekle birlikte bazı mesleklerde farklılıklarda vardır. En fazla kayıtlı işsizlerin bulunduğu meslekler birikimli olarak 2012 yılı haricindeki yılları da kapsadığından bu farklılıklar oluşmaktadır. Beden işçisi 2012 yılında en fazla başvuru yapılan meslek (%18,8) ve en fazla kayıtlı işsizin bulunduğu meslek (%19,7) olarak birinci sırada yer almaktadır. 2013 yılı Ocak-Eylül dönemine ilişkin verilere bakıldığında 30.197 kayıtlı işsizin 4.963'ü beden işçisi(genel) mesleğinde, 1.551'i büro memuru(genel) mesleğinde ve 1.406'sı satış danışmanı mesleğindeki kişilerce yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 29: En Fazla Kayıtlı İşsizin Bulunduğu İlk 20 Meslek Karşılaştırma, 2012

Aydın		Türkiye	
Meslek	Kişi	Meslek	Kişi
Beden İşçisi (Genel)	6.082	Beden İşçisi (Genel)	580.621
Büro Memuru (Genel)	1.841	Büro Memuru (Genel)	142.007
Satış Elemanı (Tanıtım)	1.364	Beden İşçisi (Temizlik)	92.007
Sekreter	929	Satış Elemanı (Tanıtım)	47.614
Temizlik Görevlisi	927	Sekreter	46.050
Beden İşçisi (Temizlik)	801	Temizlik Görevlisi	45.512
Ön Muhasebeci	756	Ön Muhasebeci	38.206
Garson (Servis Elemanı)	648	Şoför-Yük Taşıma	35.912
Bilgisayar İşletmeni	518	Muhasebeci	32.002
Şoför-Yük Taşıma	481	Bilgisayar İşletmeni	26.951
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	423	Garson (Servis Elemanı)	25.819
Çaycı	405	Aşçı	24.021
Kasiyer	384	Şoför (Yolcu Taşıma)	22.344
Aşçı	355	Çaycı	21.965
İşletmeci (Genel)	351	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	19.608
Aşçı Yardımcısı	328	Beden İşçisi (inşaat)	19.408
Muhasebeci	319	Büro İşçisi	17.425
Bekçi	315	Kasiyer	16.640
Güvenlik Görevlisi	307	Makineci (Dikiş)	15.574
Şoför (Yolcu Taşıma)	269	Aşçı Yardımcısı	14.503

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Aydın İlinde kayıtlı işsizlerin %4,7'si 30 gün ve daha az beklemektedir. Türkiye ortalamasında bu durum %5 oranındadır. Aydın İlinde %6,4'ü 2 ay beklerken Türkiye ortalamasında bu oran daha düşük olup %6'dır. Aydın İlinde 3 ay ile 8 ay arasında bekleme süresine tabi olan işsizlerin oranı ortalama %4,23, Türkiye ortalamasında ise bu oran %4,5'dir. Aydın ilinde 8-12 ay arası bekleyenlerin oranı %13,9 Türkiye genelinde %15'tir. Aydın ilinde 1 yıl ve daha fazla bekleme süresi olan işsizler ise yüksek oranda olup %49,6'dır.Türkiye genelinde ise %47,1'dir. Ancak 2013 yılı Ocak-Eylül 9 aylık rakamlara bakıldığında İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %15,9' unun 8-12 Ay arası beklediği ,%56,4'ünün 1 yıl daha fazla beklediği anlaşılmaktadır.

Grafik 31: Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı, 2012, Aydın, %

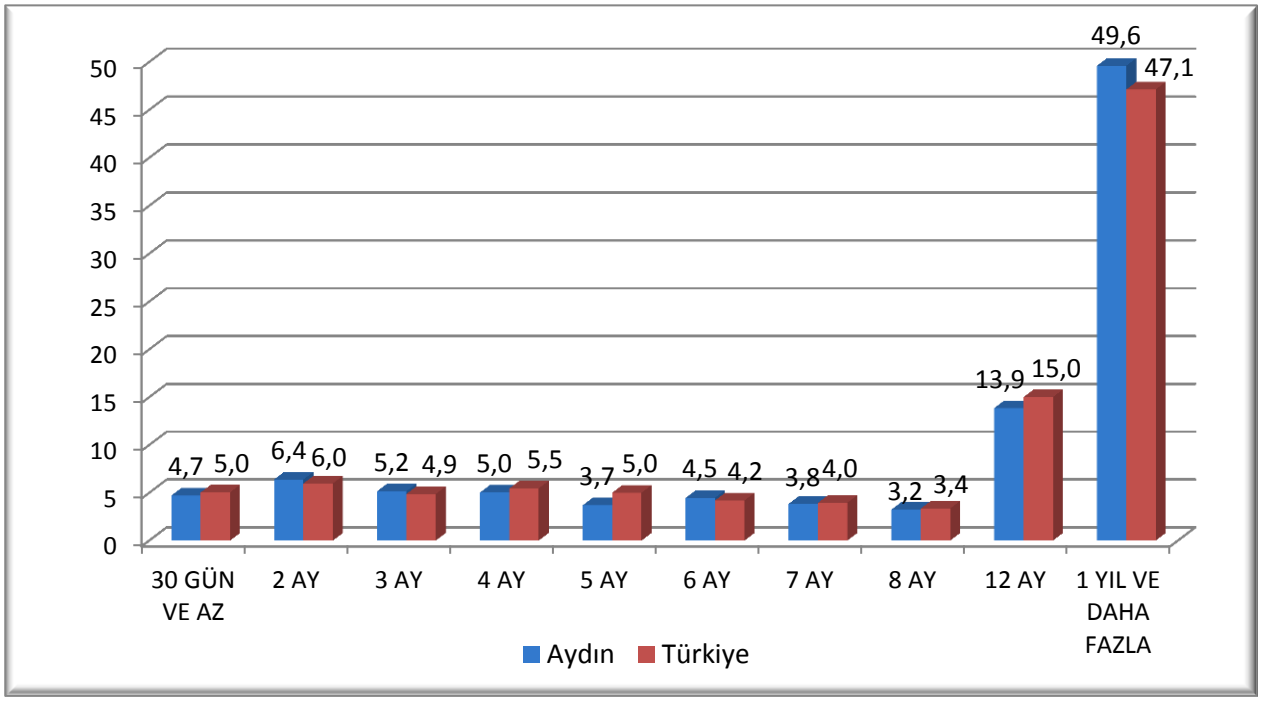

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Aydın İlindeki kayıtlı işsizlerin yaş gruplarına göre dağılımı şu şekildedir. 15-19 yaş aralığındaki genç nüfusun oranı %2,4'dür. 20-24 yaş aralığındaki nüfusun oranı %19,6'dır. 25-29 yaş aralığındaki nüfusun oranı diğer yaş gruplarına göre en büyük payı alarak %22' olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılı Ocak-Eylül döneminde ise İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %43,4'ü 20-29 yaş aralığındadır. Aynı dönemde 15-19 yaş aralığındaki işsiz gençlerin oranı %3,4 olarak gerçekleşmiştir.

30-34 yaş aralığındaki nüfusun oranı % 18'dir. 35-39 yaş aralığındaki nüfusun oranı %13,6'dır. 40-44 yaş aralığındaki nüfusun oranı %10,4'dür. 45-49 yaş aralığındaki nüfusun oranı %7,1'dir. 50-54 yaş aralığındaki nüfusun oranı % 3,6'dır. 55-59 yaş aralığındaki nüfusun oranı %1,7dir. 60-64 yaş aralığındaki nüfusun oranı %0,7'dir. 65+ yaş aralığındaki nüfusun oranı %0,5'tir. Aydın İlinde 50 yaş ve üstü nüfusun sadece %6,5'i Kurumumuza kayıtlı işsiz olarak kayıtlıdır.

2012 yılında Türkiye genelindeki kayıtlı işsizlerin yaş gruplarına göre dağılımı şu şekildedir. 15-19 yaş aralığındaki genç nüfusun oranı %3,47'dir. 20-24 yaş aralığındaki nüfusun oranı %20'dir. 25-29 yaş aralığındaki nüfusun oranı diğer yaş gruplarına göre Aydın İlinde olduğu gibi en büyük payı alarak %22,1 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye geneli 30-34 yaş aralığındaki nüfusun oranı % 17,9'dur. 35-39 yaş aralığındaki nüfusun oranı %13,4'dür. 40-44 yaş aralığındaki nüfusun oranı %10,2'dir. 45-49 yaş aralığındaki nüfusun oranı %7,2'dir. 50-54 yaş aralığındaki nüfusun oranı % 3,0'dır. 55-59 yaş aralığındaki nüfusun oranı %1,4'dür. 60-64 yaş aralığındaki nüfusun oranı %0,5'dir. 65+ yaş aralığındaki nüfusun oranı %0,3'tür. Türkiye ortalamasında 50 yaş ve üstü nüfusun sadece %5,2'si Kurumumuza kayıtlı işsiz olarak kayıtlıdır.

2012 yılında Aydın İlinde Kurumuza kayıtlı genç işsizlerin sayısı Türkiye ortalamasına göre daha düşüktür. 2012 yılında Aydın İlinde Kurumuza kayıtlı yaşlı nüfusun işsiz oranı Türkiye ortalamasına göre daha yüksektir.

Grafik 32: Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları Karşılaştırma, 2012, %

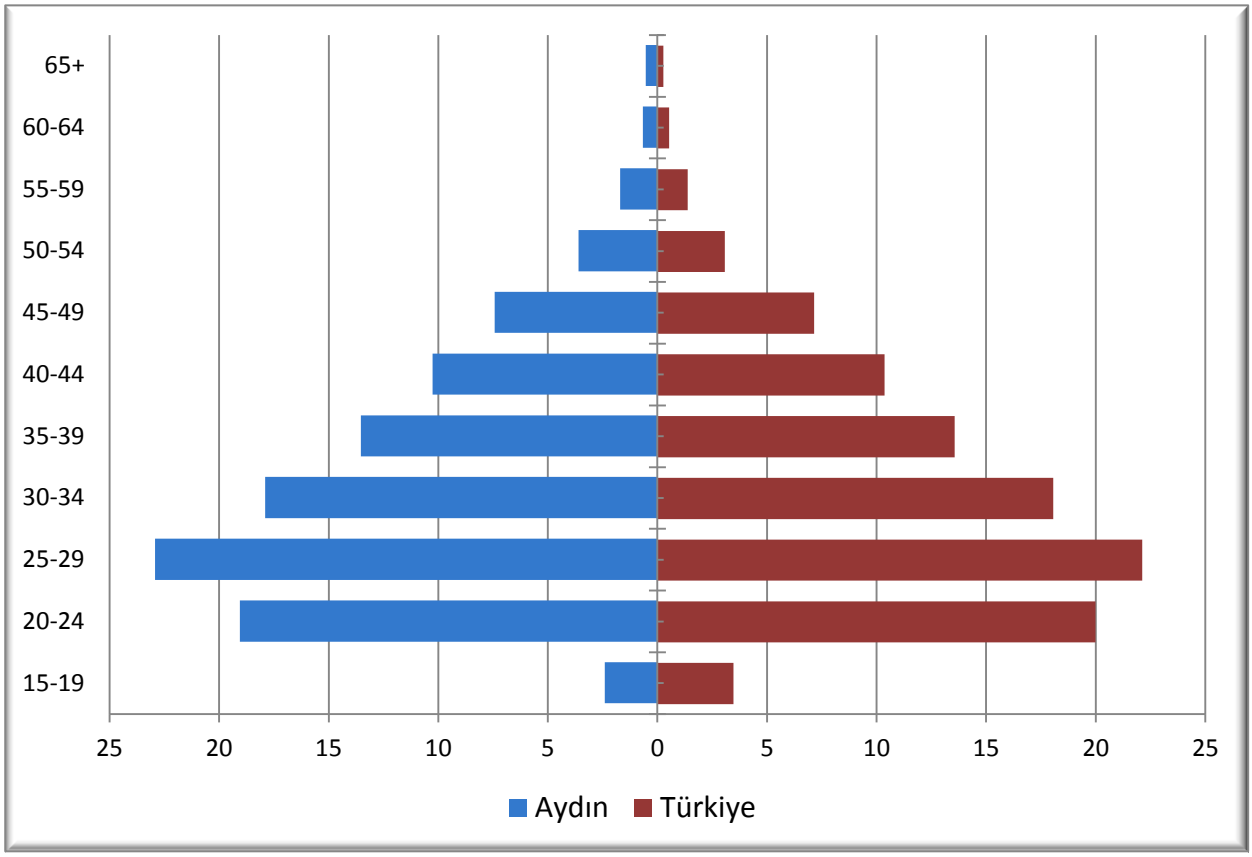

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Aydın İlinde Kurumumuza kayıtlı işsizlerin %1'i okuma-yazma bilmeyenler,%51'i lise altı öğrenim düzeyine, %28'i lise ve dengi meslek okulu düzeyinde %20'si yükseköğretim düzeyinde kayıtlıdır. 2013 yılı Ocak-Eylül döneminde ise aynı bilgilerle paralel kayıtlı işsizlerin %50,5'i lise altı öğrenim düzeyinde, %28,2'si lise ve dengi meslek okulu düzeyinde, %10,8'i önlisans düzeyinde ve %10,2'si lisans düzeyindedir.

2012 yılında Türkiye ortalamasında Kurumumuza kayıtlı işsizlerin %2'si okuma-yazma bilmeyenler, %49'u lise altı öğrenim düzeyine, %30'u lise ve dengi meslek okulu düzeyinde %19'u yükseköğretim düzeyinde kayıtlıdır.

Aydın İlinde okuma yazma bilmeyen erkeklerin oranı Türkiye ile kıyasla daha 1 puan daha düşüktür. Lise altı öğrenim mezunu kuruma kayıtlı erkek işsizlerin oranı ise Türkiye ile kıyasla 4 puan daha yüksektir. Lise ve dengi meslek okulu mezunu öğrenim gören kuruma kayıtlı erkek işsizlerin oranı ise Türkiye ile kıyasla 4 puan daha düşüktür. Yükseköğretim mezunu kuruma kayıtlı erkek işsizlerin oranı ise Türkiye ile kıyasla 1 puan daha yüksektir.

Grafik 33: Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı Karşılaştırma, 2012, %

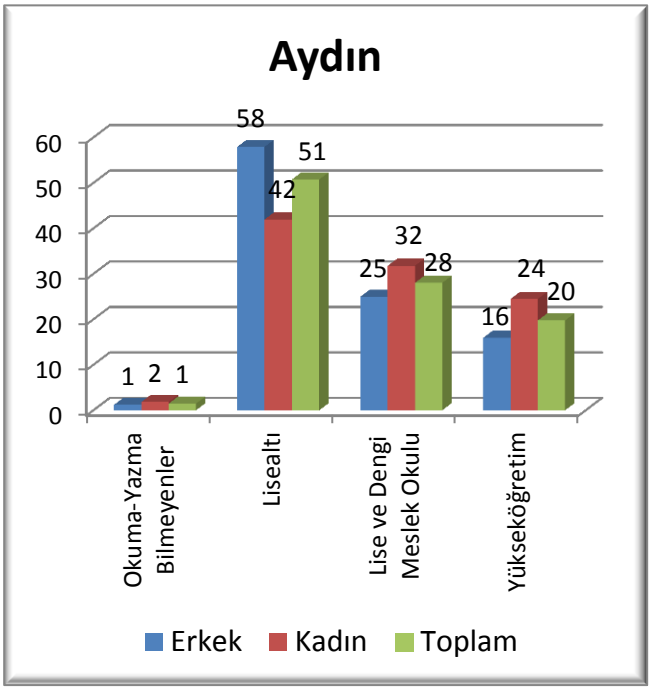

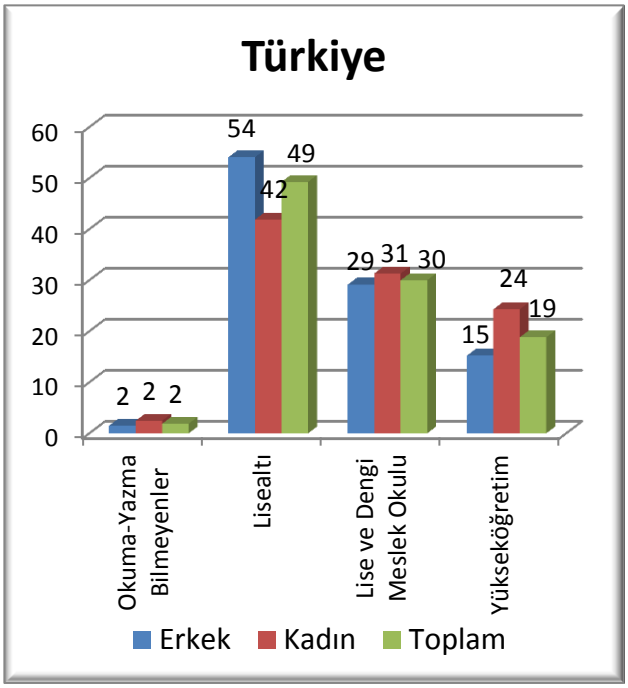

Kaynak: İŞKUR

3.AÇIK İŞLER

Aydın ilinde 2008 yılından 2012 yılına gelindiğinde açık iş sayısı giderek artmaktadır. 2008 yılında 1.797 olan açık iş sayısı 2009 yılında 2.461'e, 2010 yılında 4.974'e, 2011 yılında 8.462'ye, 2012 yılında ise 12.330'a çıkmaktadır. 2008 yılından 2012 yılına gelindiğinde açık iş sayısı % 586 artmıştır.

Grafik 34: Yıllara Göre Açık İş-İşe Yerleştirme Sayıları, 2008-2012, Aydın

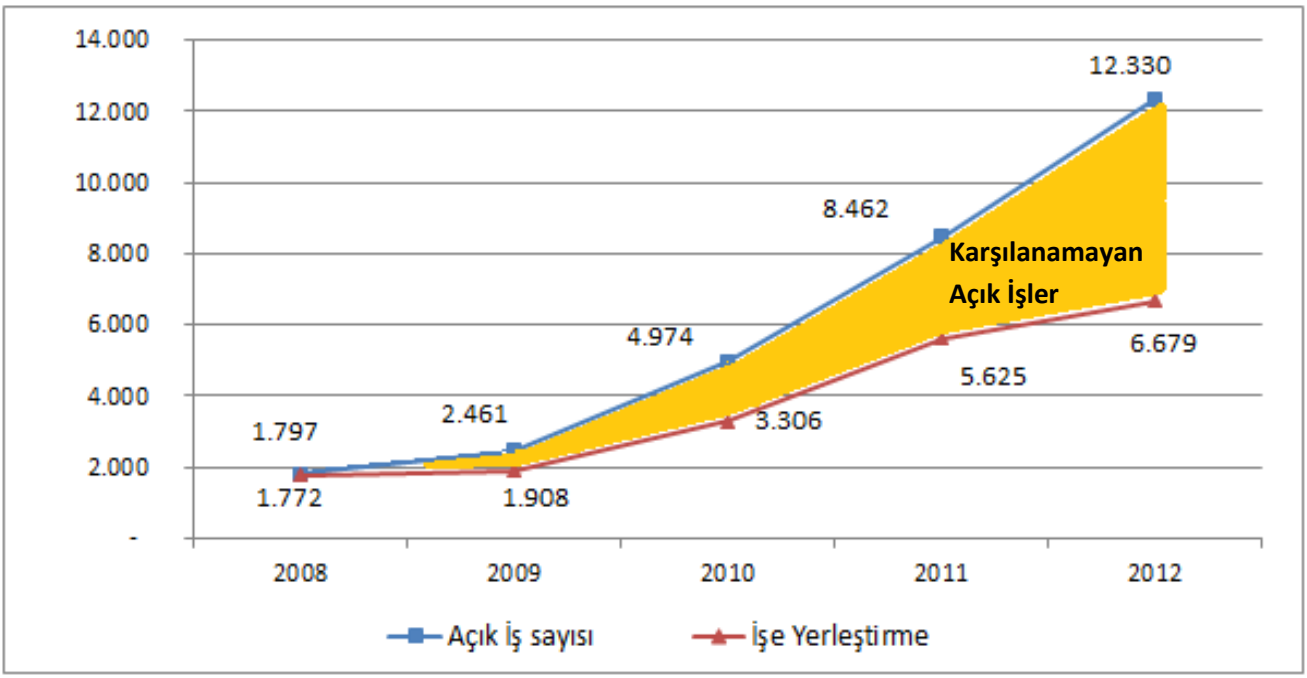

Kaynak: İŞKUR

2013 yılı Ocak-Eylül 9 aylık rakamlara bakıldığında ise açık işlerin 18.192'ye ulaştığı görülmektedir. Yüksek açık iş rakamları İŞKUR'un piyasaya hakim bir yapıya doğru emin adımlarla yürüdüğünün en önemli göstergesidir.

Aydın İlinde 2012 yılında açık iş sayılarında yine beden işçisi 4.221 kişilik açık iş sayısıyla ilk sırada yer almaktadır. Aydın İlinde Kurumumuza yapılan başvurularda, işe yerleştirmelerde ve açık iş sayısında beden işçisi birinci sırada yer almaktadır. 2013 yılı Ocak-Eylül döneminde ise yine 3.981 açık işle beden işçisi ilk sırada, ikinci olarak 1.811 kişilik açık işle kuruyemiş paketleme işçisi gelmekte ve üçüncü sırada 865 açık iş ile garson(servis elemanı) gelmektedir.

Bu durum Türkiye ortalamasında de aynı şekildedir. İşverenlerin talepleri ile belirlenen açık iş sayısında da beden işçisinin birinci olarak çıkması arz ile talebin birbiriyle yakın olduğunu göstermektedir. Türkiye ortalamasında de beden işçisi 366.718 kişilik açık işle birinci sırada yer almaktadır. Temizlik görevlisi Aydın İlinde 940 kişilik açık iş sayısıyla 2. Sırada yer alırken, kuruyemiş paketleme işçisi 800 kişilik açık iş sayısıyla 3. Sırada yer almaktadır. Türkiye ortalamasında beden işçisi (temizlik) 48.132 kişilik açık iş sayısıyla 2. Sırada yer alırken temizlik görevlisi 43.931 kişilik açık iş sayısı ile 3. sırada yer almaktadır.

Tablo 30: En Fazla Açık İş Bulunan İlk 20 Meslek Karşılaştırma, 2012

Aydın		Türkiye	
Meslekler	**Açık iş Sayısı**	**Meslekler**	**Açık İş Sayısı**
Beden İşçisi (Genel)	4.221	Beden İşçisi (Genel)	366.718
Temizlik Görevlisi	940	Beden İşçisi (Temizlik)	48.132
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	800	Temizlik Görevlisi	43.931
Garson (Servis Elemanı)	405	Satış Elemanı (Tanıtım)	22.153
Satış Elemanı (Tanıtım)	351	Büro Memuru (Genel)	20.913
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	335	Güvenlik Görevlisi	20.446
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	282	Makineci (Dikiş)	18.058
Ön Muhasebeci	206	Garson (Servis Elemanı)	15.768
Güvenlik Görevlisi	170	Çağrı Merkezi Görevlisi	13.197
Komi (Garson Yardımcısı)	166	Reyon Görevlisi	11.054
Tıbbi Dokümantasyonu Ve Sekreter	161	Kasiyer	10.159
Oda Görevlisi-Turizm	150	Gaz Altı Kaynakçısı	7.944
Seramik Fırın İşçisi (Karo)	150	Ön Muhasebeci	7.860
Gaz Altı Kaynakçısı	139	Lojistik Elemanı	7.723
Büro Memuru (Genel)	134	Şoför-Yük Taşıma	7.551
Meydancı	123	Bulaşıkçı (Stevard)	7.114
Bulaşıkçı (Stevard)	108	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	6.820
Aşçı	107	Konfeksiyon İşçisi	6.621
Şoför-Yük Taşıma	105	Aşçı	6.033
Muhasebeci	99	Elektrik Teknisyeni	5.817

Kaynak: İŞKUR

Aydın İlindeki açık işlerin %48,2'si nitelik gerektirmeyen ana meslek grubundadır. Aydın İlindeki açık işlerin diğer ana meslek grubundakiler %15,2'si hizmet ve satış elemanı , %12,6'sı tesis ve makine operatörü, %8,5'i teknisyenler ve teknikerler,%6,9'u sanatkârlar, %4,3'ü büro hizmetleri, %3,6'sı profesyonel meslek mensupları, %0,6'sı tarım, ormancılık ve su ürünleri, %0,2'si ise yöneticiler oluşturmaktadır.

Aydın İlindeki açık işlerin ana meslek grupları Türkiye ile kıyaslandığında; nitelik gerektirmeyen mesleklerin Türkiye ortalamasından 2,9 puan daha düşük olduğu görülmektedir. Aydın İlinde Hizmet ve satış elemanları 3,2 puan daha yüksek, tesis ve makine operatörleri 3 puan daha yüksek, teknisyenler ve teknikerler 3,7 puan daha yüksek, sanatkârlarda 3,4 puan daha düşük, büro hizmetlerinde 3,6 puan daha düşük olduğu diğer meslek gruplarında Türkiye ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Grafik 35: Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı Karşılaştırma, 2012, %

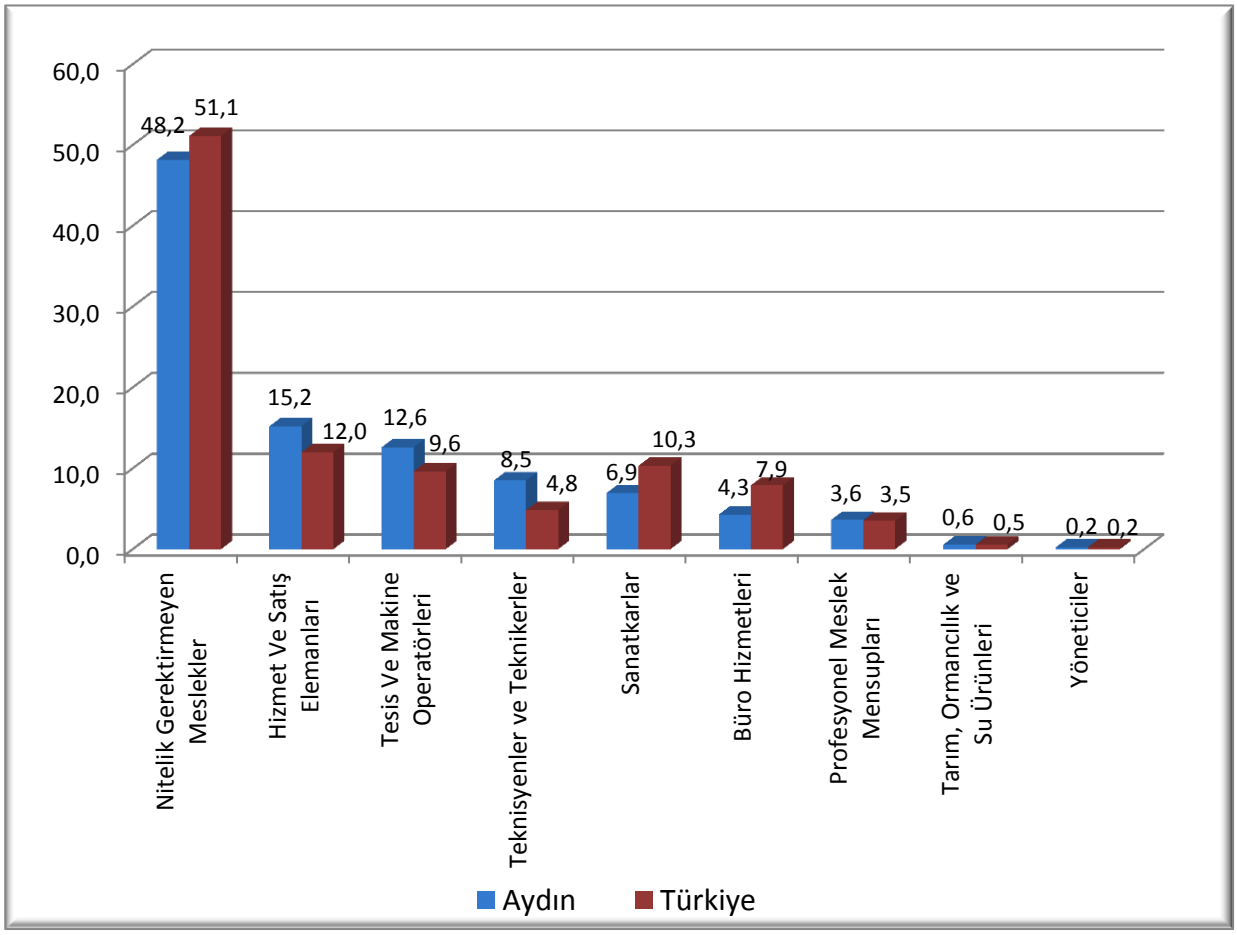

Kaynak: İŞKUR

Aydın İlindeki açık işlerin sektörlere göre dağılımında %36,2 ile imalat sektörü 1. sırada gelmektedir. Türkiye ortalamasında de İmalat sektörü %33,9 ile açık işlerde 1. Sırada yer almaktadır. Aydın İlinde konaklama ve yiyecek hizmetleri %12,6 ile 2.sırada yer alırken Türkiye ortalamasında toptan ve perakende ticaret 2.sırada yer almaktadır. Aydın İlinde 8,8 ile mesleki ve teknik faaliyetler 3. sırada yer alırken Türkiye ortalamasında diğer hizmetler yer almaktadır. Gayrimenkul Faaliyetleri ve Hanehalklarının faaliyetleri Aydın ve Türkiye ortalamasında açık işlerde en düşük sektör gruplarını oluşturmaktadır. 2013 yıllı Ocak-Eylül döneminde açık ilerin dağılımı, %32,2 ile imalat, %17,6 ile konaklama ve yiyecek hizmetleri, %10,2 ile toptan ve perakende ticaret olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 31: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı Karşılaştırma, 2012, %

Sektörler	Aydın	Türkiye
İmalat	36,2	33,9
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	12,6	5,4
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	8,8	6,7
İdari ve Destek Hizmetler	8,6	8,6
Toptan ve Perakende Ticaret	7,6	9,5
Diğer Hizmetler	6,8	9,1
İnşaat	4,9	5,4
Bilgi ve İletişim	3,7	4,4
Ulaştırma ve Depolama	2,8	4,2
Madencilik	1,6	0,8
Su Temini ve Kanalizasyon	1,6	1,5
Eğitim	1,5	3,9
Tarım, Orman Ve Balıkçılık	1,4	1,6
İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler	1,0	1,4
Kültür, Sanat ve Spor	0,3	0,4
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	0,2	0,7
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,2	1,1
Kamu Yönetimi	0,1	1,0
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,1	0,1
Hanehalklarının Faaliyetleri	0,0	0,1
Genel Toplam	**100,0**	**100,0**

Kaynak: İŞKUR

4. İŞE YERLEŞTİRMELER

Aydın İlinde İŞKUR tarafından 2008 yılından 2012 yılına kadar sürekli artan bir sayıda işe yerleştirme sağlanmıştır. 2008 yılında %70'i erkek %30'u kadın olmak üzere toplam 1.772 kişi işe yerleştirilmiştir. 2009 yılına gelindiğinde %74'ü erkek,%26'sı kadın olmak üzere toplam 1.908 kişi işe yerleştirilmiştir.

2010 yılına gelindiğinde %70'i erkek,%30 kadın olmak üzere toplam 3.306 kişi işe yerleştirilmiştir. 2011 yılına gelindiğinde %59'u erkek,%41'i kadın olmak üzere toplam 5.625 kişi işe yerleştirilmiştir. 2012 yılına gelindiğinde %61'i erkek,%39'u kadın olmak üzere toplam 6.679 kişi işe yerleştirilmiştir.

2008 yılından 2012 yılına gelindiğinde; işe yerleştirmelerde erkeklerin %235 oranında artış sağlandığı, kadınların %370 oranında artış sağlandığı, toplamda ise %278 oranında işe yerleştirmede artış sağlandığı görülmüştür. 2013 yıllı Ocak-Eylül döneminde ise toplam 9.552 kişi işe yerleştirilmiştir.

Grafik 36: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Faaliyeti, 2008-2012, Aydın

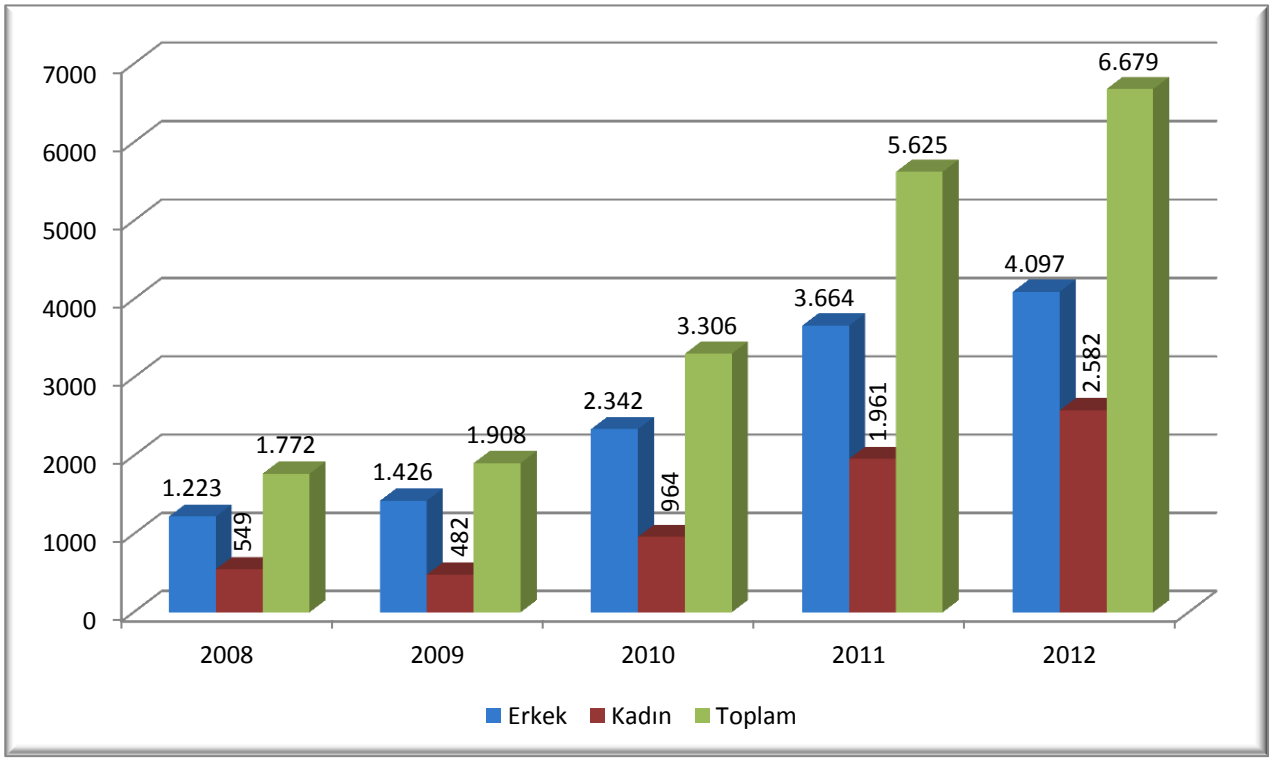

Kaynak: İŞKUR

Aydın İlinde 2012 yılında yapılan işe yerleştirmelerin 5.875 kişiyle %88'i özel sektöre, 804 kişiyle %12'si kamu sektörüne ait olmak üzere toplam 6.679 kişi işe yerleştirilmiştir. Kamu sektörüne yerleştirilen erkeklerin sayısı 569, kadınların sayısı 235 olmak üzere toplam 804 kişidir. Özel sektöre yerleştirilen erkeklerin sayısı 3.528, kadınların sayısı 2.347 olmak üzere toplam 5.875 kişidir. 2013 yıllı Ocak-Eylül döneminde ise toplam 9.272 kişi özel sektörde işe yerleştirilmiş olup 4.173'ü kadın, 5.099'u erkektir. Aynı dönemde kamu işe yerleştirme 280 kişi olarak gerçekleşmiştir.

Aydın İlinde 2012 yılında işe yerleştirmesi yapılan kadınların %9,1'i kamu sektörüne,%90,9'u özel sektöre aittir. Aydın İlinde 2012 yılında işe yerleştirmesi yapılan erkeklerin %13,9'u kamu sektörüne,%86,1'i özel sektöre aittir. Aydın İlinde kamu ve özel sektör dâhil; 4.097 erkek, 2.582 kadın olmak üzere toplam 6.679 kişi işe yerleştirilmiştir.

Grafik 37: İşe Yerleştirmelerin Kamu-Özel Dağılımı, 2012, Aydın, %

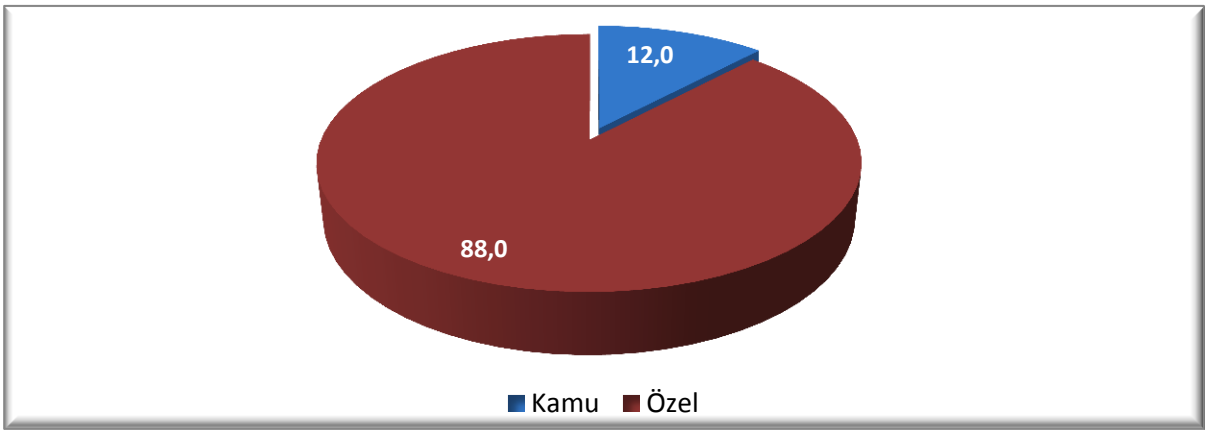

Kaynak: İŞKUR

Grafik 38: Cinsiyet Bazında İşe Yerleştirmenin Dağılımı, 2012, Aydın, %

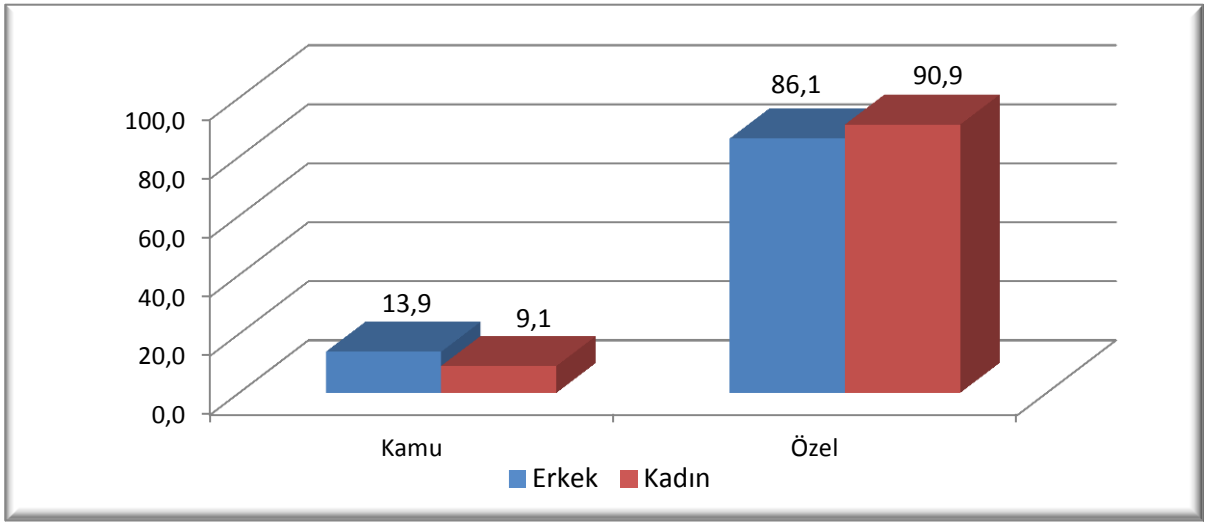

Kaynak: İŞKUR

Aydın İlinde 2012 yılında işe yerleştirmesi yapılan 6.679 kişinin 8'i okuryazar değildir. Türkiye ortalamasında ise okuryazar olmayan 2.602 kişi işe yerleştirilmiştir. Aydın İlinde işe yerleştirilenlerin büyük çoğunluğunu oluşturan %62'lik kısım ilköğretim mezunudur. 2013 yıllı Ocak-Eylül dönemi 9 aylık verilere bakıldığında Aydın İlinde işe yerleştirilen 9.552 kişinin 5.996'sı ilköğretim, 2.091'i lise ve dengi, 1.033'ü önlisans ve lisans mezunudur.

Aydın İlinde işe yerleştirilenlerin %25'i ise ortaöğretim mezunudur. Aydın İlinde yüksek lisans yapan 11 kişi işe yerleştirilmiştir. Türkiye ortalamasında de yine işe yerleştirilenlerin büyük çoğunluğunu oluşturan %57'lik kısım ilköğretim mezunudur. Türkiye ortalamasında 644 kişi yüksek lisans mezunu, 7 kişide doktora mezunu işe yerleştirilmiştir.

Tablo 32: Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirmeler Karşılaştırma, 2012

	Aydın	Türkiye
Okur-Yazar Olmayanlar	8	2.602
Okur-Yazar Olanlar	226	20.965
İlköğretim	4.142	318.636
Ortaöğretim	1.674	159.761
Ön lisans	383	32.547
Lisans	235	21.425
Yüksek Lisans	11	644
Doktora	0	7

Kaynak: İŞKUR

Aydın İlinde 2012 yılında yapılan işe yerleştirmelerde; %65,4 'ü lise altı, %25,1'i lise ve dengi %9,4'ü yükseköğretim, %0,1'i okuryazar olmayan kısımdır. Türkiye ortalamasında 2012 yılında yapılan işe yerleştirmelerde; %61'i lise altı, %28,7'si lise ve dengi %9,8'i yükseköğretim, %0,5'i okuryazar olmayan kısımdır.

Grafik 39: Geniş Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirmeler Karşılaştırma, 2012, %

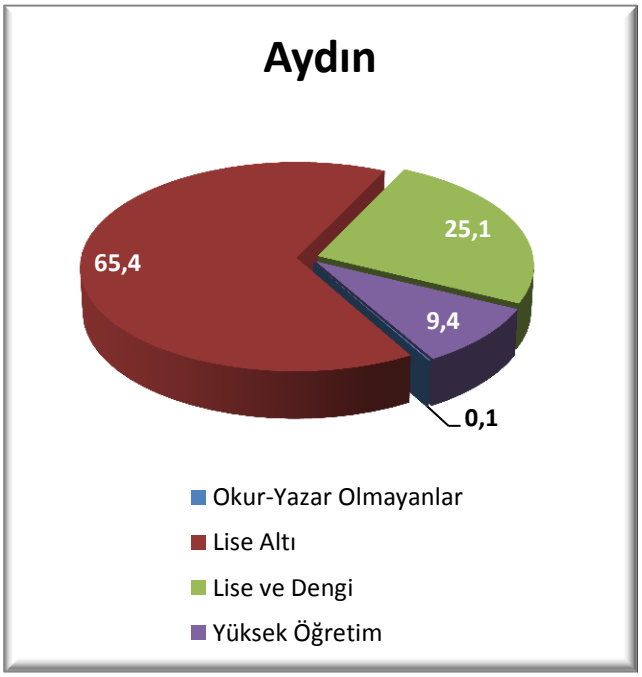

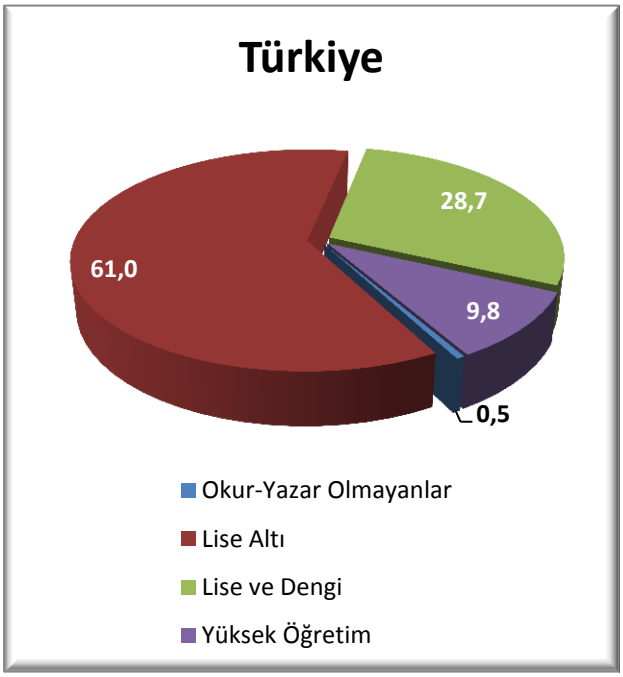

Kaynak: İŞKUR

Aydın İlinde 2012 yılında işe yerleştirme yapılan erkeklerin %0,2'si okuma-yazma bilmeyen,%63,5'i lise altı, %27,6'sı lise ve dengi, %8,8'i yükseköğretim mezunudur. Aydın İlinde 2012 yılında işe yerleştirme yapılan kadınların %68,4'ü lise altı, %21,1'i lise ve dengi, %10,4'ü yükseköğretim mezunudur.

Grafik 40: Cinsiyet Bazında Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, Aydın, %, 2012

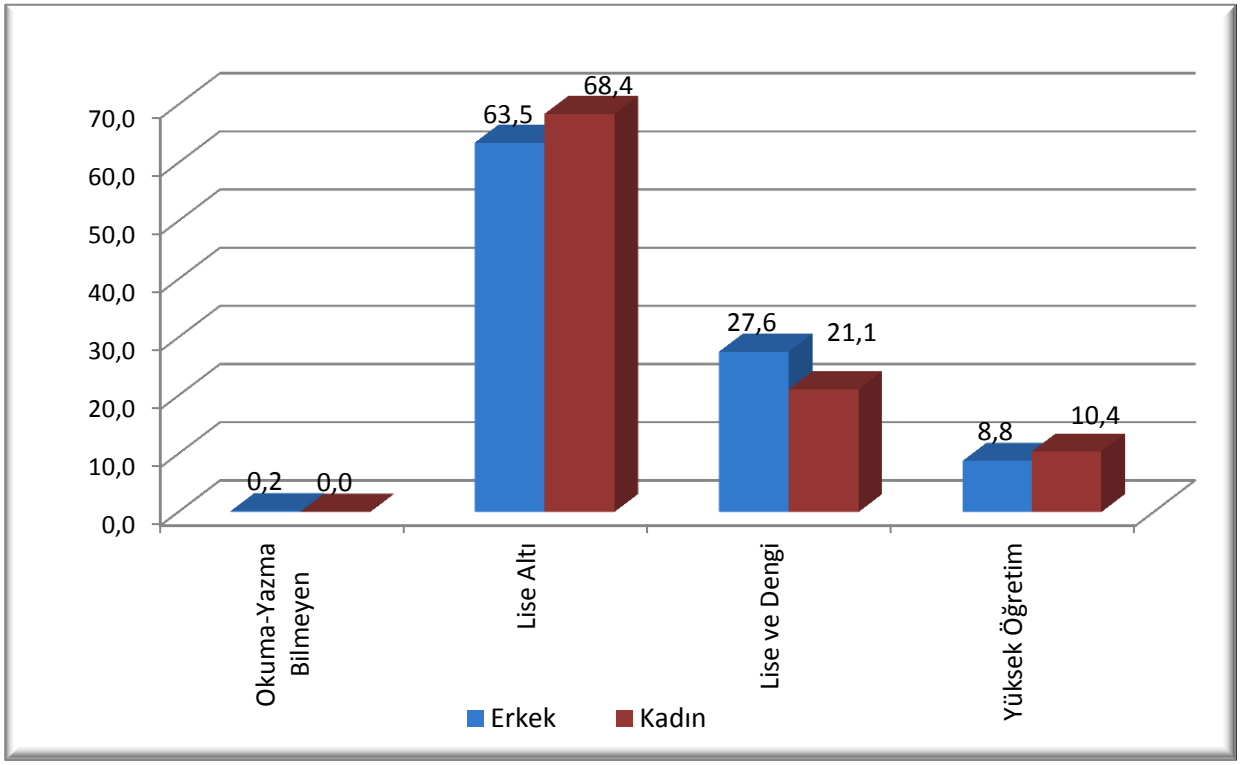

Kaynak: İŞKUR

Aydın İlinde 2012 yılında yapılan işe yerleştirmelerde 2.995 kişi beden işçisi mesleğinde işe yerleştirilmiştir. Aydın İlinde beden işçisi mesleği Türkiye ortalamasında beden işçisi mesleğinde %1,33'ünü kapsamaktadır. Türkiye ortalamasında de yine beden işçisi 229.943 kişi ile 1. sırada işe yerleştirmesi yapılan meslektir.

Aydın İlinde Türkiye ortalaması ile farklı olarak kuruyemiş paketleme işçiliği 2. Sırada en fazla işe yerleştirme yapılan meslektir. Aydın İlinde özellikle incir işleme tesislerinin faal bir şekilde çalışması, bu mesleğin işe yerleştirmedeki payının fazla olmasına neden olarak gösterilebilir.

Aydın İlinde yine turizm sektörünün katkısının büyük olduğu, turizm ve otelcilik elemanı mesleği 276 kişilik işe yerleştirme ile 3. sırada, garson (servis elemanı) 271 kişi ile 4. sırada, temizlik görevlisi 205 kişi ile 5. sırada gelmektedir.

2012 yılı ile paralel bilgiler veren 2013 Ocak-Eylül dönemi incelendiğinde en yüksek işe yerleştirmenin 2.588 kişi ile beden işçisi(genel) mesleğinde olduğu, onu 1.436 kişi ile kuruyemiş paketleme işçisi, 845 kişi ile temizlik görevlisi ve 269 kişi ile garson (servis elemanı) mesleklerinin takip ettiği görülmektedir.

Tablo 33: En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 20 Meslek Karşılaştırma, 2012

Aydın		Türkiye	
Beden İşçisi (Genel)	2.995	Beden İşçisi (Genel)	229.943
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	284	Beden İşçisi (Temizlik)	37.294
Turizm ve Otelcilik Elemanı	276	Temizlik Görevlisi	29.650
Garson (Servis Elemanı)	271	Güvenlik Görevlisi	13.308
Temizlik Görevlisi	205	Satış Elemanı (Tanıtım)	11.867
Güvenlik Görevlisi	167	Büro Memuru (Genel)	8.597
Komi (Garson Yardımcısı)	130	Reyon Görevlisi	8.267
Oda Görevlisi-Turizm	125	Çağrı Merkezi Görevlisi	8.152
Satış Elemanı (Tanıtım)	119	Makineci (Dikiş)	8.115
Meydancı	109	Kasiyer	6.740
Ön Muhasebeci	102	Lojistik Elemanı	6.087
Bulaşıkçı (Stevard)	80	Garson (Servis Elemanı)	6.017
Büro Memuru (Genel)	73	Konfeksiyon İşçisi	4.940
Aşçı Yardımcısı	65	İplikçi (Ring/Vater/Vargel)	4.029
Gaz Altı Kaynakçısı	62	Şoför-Yük Taşıma	3.261
Aşçı	61	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	2.913
Bahçıvan	58	Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle)	2.842
Elektrik Teknisyeni	56	Gaz Altı Kaynakçısı	2.838
Kalıpçı-Pres	53	Beden İşçisi (İnşaat)	2.739
Şoför-Yük Taşıma	52	Ön Muhasebeci	2.738

Kaynak: İŞKUR

Aydın İlinde 2012 yılında Türkiye ortalamasında olduğu gibi meslek gruplarına göre işe yerleştirmede en büyük payı nitelik gerektirmeyen meslekler almaktadır. Aydın İlinde bu oran %56, Türkiye ortalamasında ise %57,2'dir. Aydın İlinde 2012 yılında Türkiye ortalamasında olduğu gibi meslek gruplarına göre işe yerleştirmede 2. sırayı hizmet ve satış elemanları almaktadır.

Aydın İlinde bu oran %19, Türkiye ortalamasında ise %11,8'dir. Aydın İlinde 2012 yılında Türkiye ortalamasında olduğu gibi meslek gruplarına göre işe yerleştirmede 3. sırayı tesis ve makine operatörleri almaktadır. Aydın İlinde 2012 yılında Türkiye ortalamasında olduğu gibi meslek gruplarına göre işe yerleştirmede 4. sırayı sanatkârlar almaktadır. Bu durum Aydın İlinde %5,2 iken Türkiye ortalamasında %8'dir.

Aydın İlinde 2012 yılında meslek grubunda 5. sırayı teknisyenler ve teknikerler alırken, Türkiye ortalamasında 5. sırayı büro hizmetleri almaktadır. Aydın İlinde 2012 yılında 6.sıradaki meslek grubu büro hizmetleri, Türkiye ortalamasında ise teknisyenler ve teknikerler gelmektedir. 2012 yılında Aydın İlinde ve Türkiye ortalamasında profesyonel meslek grupları 7. sırayı, tarım, ormancılık ve su ürünleri 8. sırayı ve en son olarak yöneticilerin oluşturduğu meslek grubu 9. ve son sırayı oluşturmaktadır.

2013 Ocak-Eylül dönemi verileri incelendiğinde en yüksek işe yerleştirmenin 4.283 kişi ile nitelik gerektirmeyen melekler grubunda olduğu, onu 1.813 kişi ile tesis ve makine operatörleri, 1.618 kişi ile hizmet ve satış elemanları ve 689 kişi ile sanatkarlar meslek gruplarının takip ettiği görülmektedir.

Grafik 41: Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme, 2012, Aydın, %

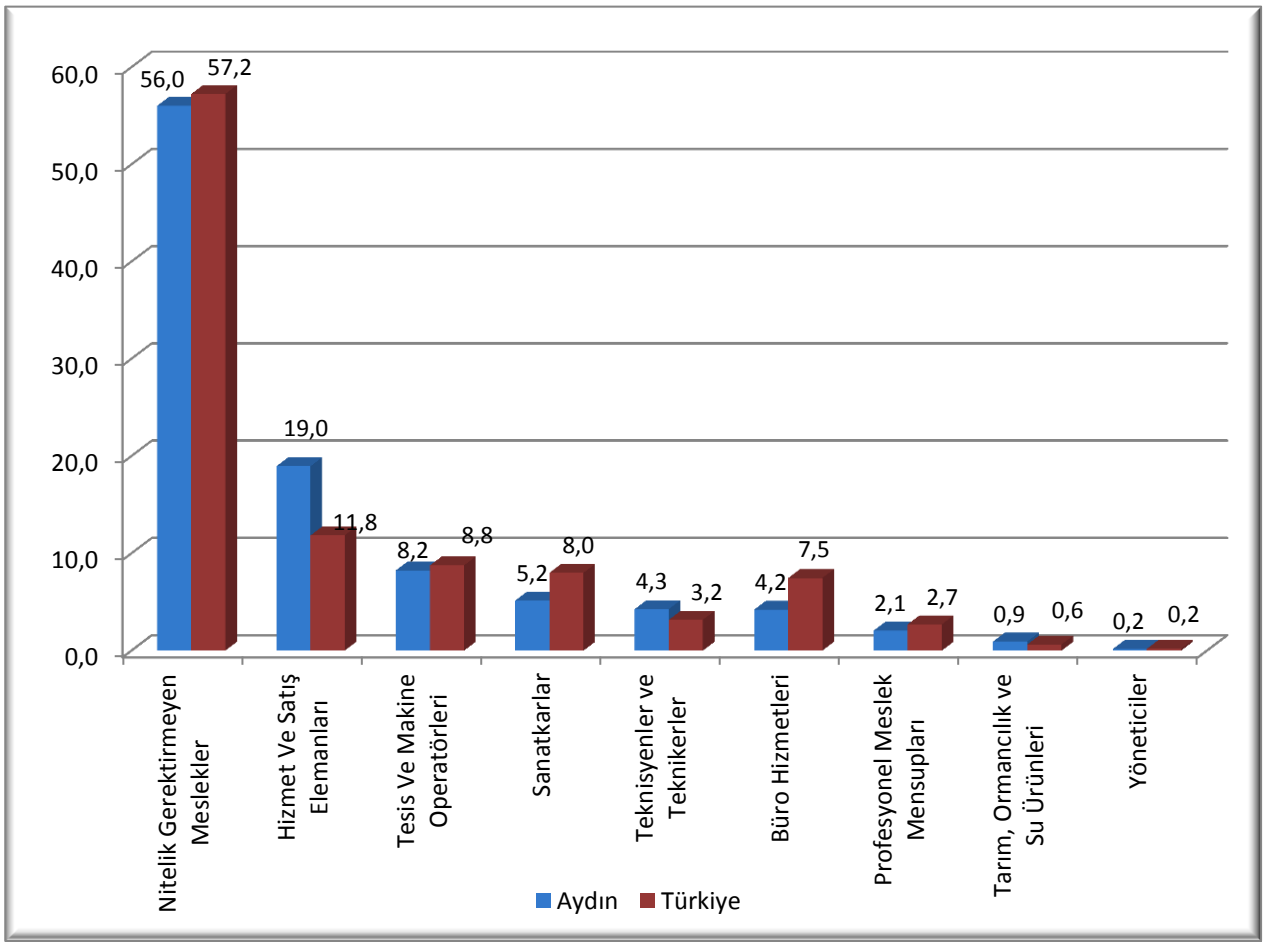

Kaynak: İŞKUR

Aydın İlinde 2012 yılında sektörlere göre işe yerleştirmelere bakıldığında imalat sektörü %34,3 ile 1. sırada yer almaktadır. 2. Sırada %17,8 ile elektrik, gaz, buhar üretimi gelirken, 3. sırada hane halklarının faaliyetleri gelmektedir. Bu 3 sektör, tüm işe yerleştirmelerin %66,5'ini kapsamaktadır. Su temini ve Atık Yönetimi, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri, Eğitim, Kamu Yönetimi, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler, Kültür, Sanat Eğlence ve Spor sektörleri ise Aydın İlinde işe yerleştirmelerde ayrı ayrı %1'lik dilimden daha az pay almaktadır.

Grafik 42: Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, 2012, Aydın, %

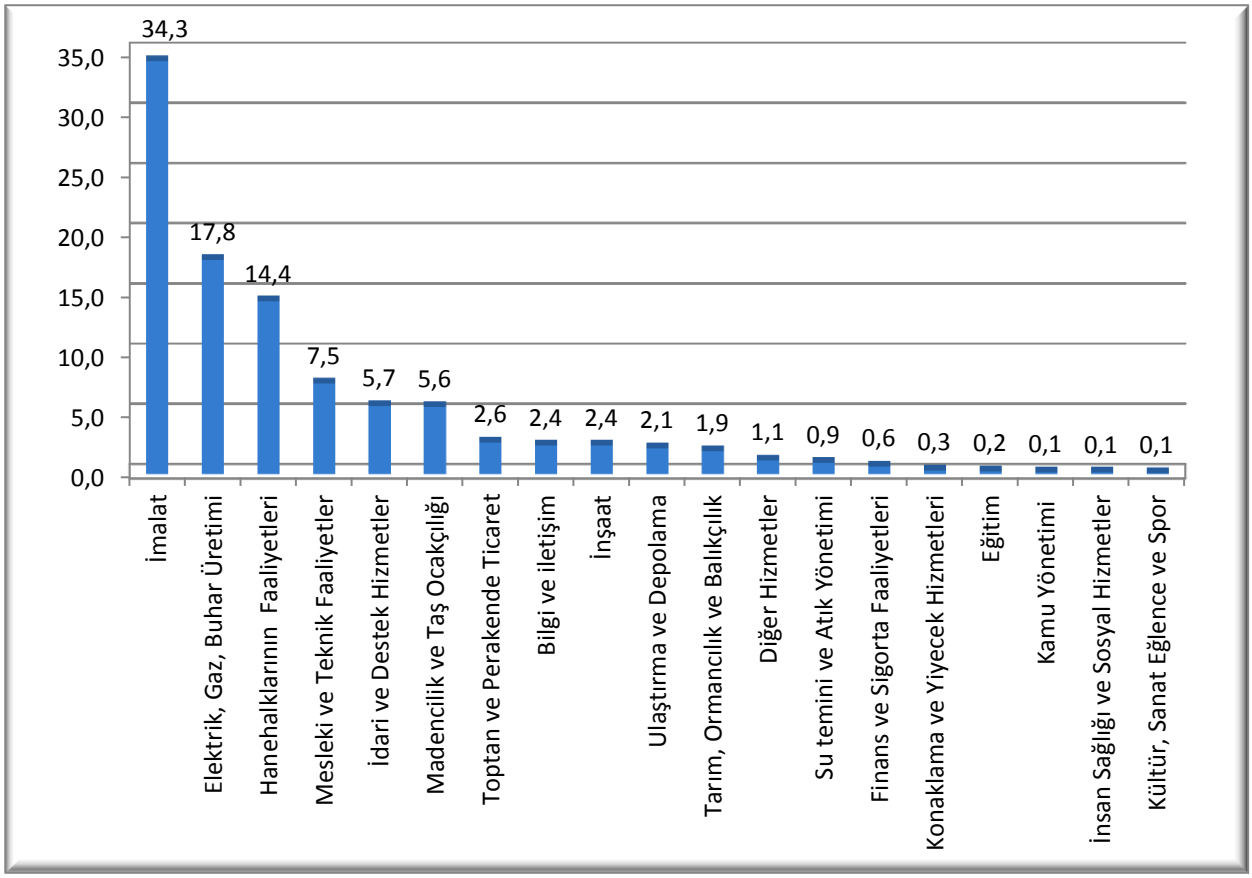

Kaynak: İŞKUR

2013 yılı Ocak-Eylül döneminde aydın İli işe yerleştirmelere sektörel bazda bakıldığında imalat sektörü 3.350 (%35,1) işe yerleştirme ile 1. sırada yer almaktadır. 2. Sırada 1.650 (%17,3) işe yerleştirme ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri gelirken, 3. sırada 1.054 (%11,0) kişi ile mesleki ve teknik faaliyetler gelmektedir.

2012 yılında Aydın İlinde ve Türkiye ortalamasında sektörlere göre işe yerleştirmelerde imalat sektörü 1.sırada yer almaktadır. Aydın İlinde Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri turizm sektörünün etkisiyle 2. sıraya yerleşirken, Türkiye ortalamasında 2. Sırada İdari ve Destek Hizmetler gelmektedir.

Aydın İlinde İdari ve Destek Hizmetler 3.sırada yer alırken, Türkiye ortalamasında Diğer Hizmetler 3. Sırada yer almaktadır. Mesleki ve Teknik Faaliyetlerin oranları Aydın ve Türkiye ortalamasında büyük farklılıklar göstermektedir. Aydın İlinde %1,1 iken Türkiye ortalamasında %7,3'tür. Eğitim sektörü de Aydın İli ve Türkiye ortalaması büyük farklılıklar gösterip, Aydın İlinde %2,1 iken Türkiye ortalamasında %6'dır.

Bilgi ve iletişim sektörü de Aydın İli ve Türkiye ortalaması büyük farklılıklar gösterip, Aydın İlinde %2,4 iken Türkiye ortalamasında %6,1'dir. Finans ve sigorta faaliyetleri Aydın İlinde %0,2, Türkiye ortalamasında %1,2'dir. Aydın İlinde konaklama ve yiyecek hizmetleri %17,3 iken, Türkiye ortalamasında %3,3'tür. Diğer sektörlerin oranları birbirine yakın seyretmektedir.

Tablo 34: Sektörlere Göre İşe Yerleştirme Dağılımı Karşılaştırma, 2012, %

Sektörler	Aydın	Türkiye
İmalat	34,3	28
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	17,8	3,3
İdari ve Destek Hizmetler	14,4	10,7
Diğer Hizmetler	7,5	9,8
İnşaat	5,7	5,6
Toptan ve Perakende Ticaret	5,6	8
Ulaştırma ve Depolama	2,6	4
Bilgi ve İletişim	2,4	6,1
Su Temini ve Kanalizasyon	2,4	2,4
Eğitim	2,1	6
Tarım, Orman ve Balıkçılık	1,9	2,3
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	1,1	7,3
Madencilik	0,9	0,7
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	0,6	1,5
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	0,3	0,8
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,2	1,2
Kamu Yönetimi	0,1	1,8
Kültür, Sanat ve Spor	0,1	0,4
Genel Toplam	**100**	**100**

Kaynak: İŞKUR

5. PASİF İŞGÜCÜ FAALİYETLERİ (İŞSİZLİK ÖDENEĞİ)

2012 yılında Aydın İlinde İşsizlik ödeneği hak eden 48 kişi okuryazar değildir. 3.735 kişi ise lise altı eğitim mezunu olup,1.911 kişi lise ve dengi öğrenim mezunudur. Yükseköğrenim görüp işsizlik ödeneği hak edenlerin sayısı ise 426'dır. Aydın İlinde 2012 yılında toplam 6.120 kişi işsizlik ödeneğini hak etmiştir. 2013 yılı Ocak-Eylül döneminde ise 3.713 kişi işsizlik ödeneğini hak etmiştir.

2012 yılında Aydın İlinde işsizlik ödeneğini hak edenlerden; okuryazar olanların oranı %1'in altındadır. 2012 yılında Aydın İlinde işsizlik ödeneğini hak edenlerden Yükseköğrenim görenlerin oranı %7, Lise ve dengi mezunlarının oranı %31, Lise altı öğrenim görenlerin oranı ise %61'dir. 2012 yılında Aydın İlinde işsizlik ödeneğini hak edenlerin %74'ü erkek, %26'sı kadındır.

Tablo 35: Eğitim Durumuna Göre Cinsiyet Bazında İşsizlik Ödeneği Hak edenler, 2012

Eğitim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam
Okur Yazar	35	13	48
Lise Altı	2.964	771	3.735
Lise ve Dengi	1.242	669	1.911
Yüksek Öğretim	261	165	426
Toplam	**4.502**	**1.618**	**6.120**

Kaynak: İŞKUR

6. AKTİF İŞGÜCÜ FAALİYETLERİ

2012 yılında Aydın İlinde 16 adet Girişimcilik Eğitimi verilmiş ve bu eğitimden toplam 416 kişi faydalanmıştır. 8 adet istihdam garantili işgücü yetiştirme kurslarında ise 138 kişi faydalanmıştır. 13 adet genel işgücü yetiştirme kurslarında ise 256 kişi faydalanmıştır. 60 adet toplum yararına çalışma programlarından ise 737 kişi faydalanmıştır. 120 adet işbaşı eğitim programlarından ise 291 kişi faydalanmıştır. 4 adet özürlü kurslarından ise 37 kişi faydalanmıştır.12 adet UMEM Projesinden ise 206 kişi faydalanmıştır. 45 adet UMEM/İEP Projesinden ise 154 kişi faydalanmıştır. 2012 yılında Aydın İlinde toplam 278 adet kurs açılmış ve 2.235 kişinin bu kurslardan faydalanması sağlanmıştır.

Tablo 36: Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayıları, 2012, Aydın

KURS TÜRÜ	KURS SAYISI	TOPLAM
GİRİŞİMCİLİK	16	416
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSLARI / İSTİHDAM GARANTİLİ	8	138
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSLARI/GENEL	13	256
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSLARI/TYÇP	60	737
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	120	291
ÖZÜRLÜ KURSLARI	4	37
UMEM PROJESİ	12	206
UMEM PROJESİ/İEP	45	154
TOPLAM	**278**	**2.235**

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Aydın İlinin işgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile 2012 yılından başlayarak yılda en az bir kez olmak üzere periyodik işgücü piyasası talep araştırması yapılması planlanmıştır.

Uygulaması 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan bu araştırma ile Aydın İlinde mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimler izlenmiştir. Araştırmanın kapsamı Aydın İlinin tüm ilçe ve köylerinde bulunan özel sektör, 10 ve daha fazla çalışanı olan yerel birim işyerleri olarak tanımlanmıştır. Çalışma kapsamında toplam 1.628 işyerine ilişkin yüz yüze görüşme ile veriler derlenmiştir.

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 37: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Periyod**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[14]**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30	İSCO 88- NACE	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**87.719**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Türkiye ortalamasında 87.719 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye ortalamasında Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslararası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

[14] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dâhil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Referans döneminde (15 Mayıs-30 Haziran 2013) yüz yüze görüşülen 10 kişi ve üzeri istihdamlı 1.628 işyerinin dağılımı incelendiğinde (1-9) çalışanı olan işyerlerinin yaklaşık % 30'unun İnşaat sektöründe; (10-49) çalışanı olan işyerlerinin % 26'sının Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe, 50+ çalışanı olan işyerlerinin ise %33'ünün İmalat sektöründe faaliyet gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 38: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları, 2013

Sektör	İşyeri Sayısı (1-9)	İşyeri Sayısı (10-49)	İşyeri Sayısı (50++)	TOPLAM
Bilgi ve İletişim	2	2	1	6
Kültür, Sanat ve Spor	2	3	2	6
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	2	5	1	8
Madencilik	4	9	7	20
Gayrimenkul Faaliyetleri	6	12	2	20
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	6	19	1	26
İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler	1	32	8	41
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	16	32	1	49
Ulaştırma ve Depolama	13	35	9	58
İdari ve Destek Hizmetler	16	29	18	63
Diğer Hizmetler	51	23	1	75
Eğitim	11	60	11	82
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	26	112	29	167
İmalat	55	171	66	292
İnşaat	139	161	26	326
Toptan ve Perakende Ticaret	123	253	13	389
Toplam	**472**	**959**	**197**	**1.628**

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Araştırma sonuçlarına göre Aydın İlinde faaliyet gösteren ve 10+ istihdamı olan işyerlerinin büyük çoğunluğu toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Söz konusu her 100 işyerinin 23,9'u toptan ve perakende ticaret sektöründedir. Bu sektörü % 20,0 ile inşaat ve % 17,9 imalat ile sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya kapsamındaki işyerlerinin %60'ını oluşturmaktadır. Dördüncü sırada % 10,3 pay ile konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri yer almaktadır. Türkiye ortalamasında sıralama ise İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleri şeklindedir.

Grafik 43: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, 2013, %

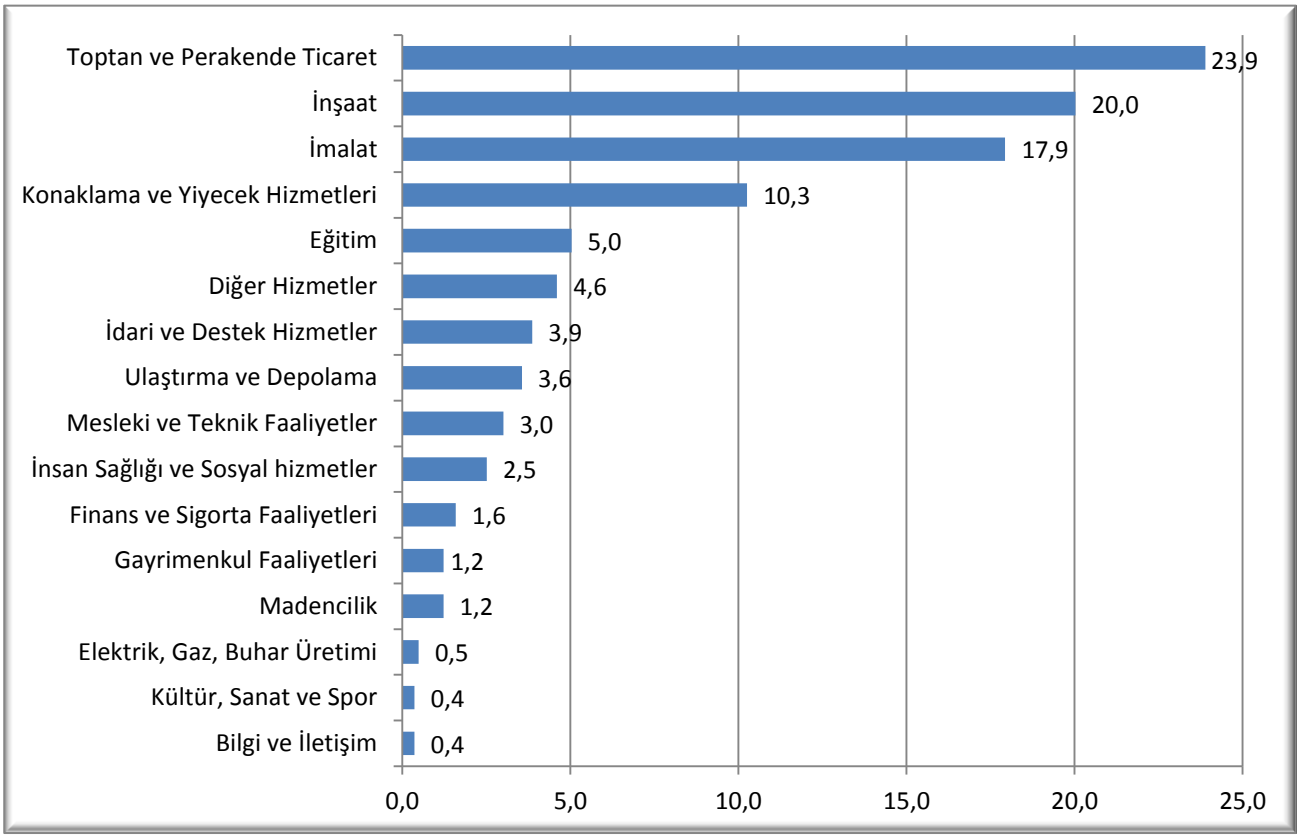

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Araştırma sonuçlarına göre Aydın'da çalışanların % 27,2'si imalat, %15,5'i toptan ve perakende ticaret ve %14,7'si konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör Türkiye'de olduğu gibi imalat sektörüdür ama çalışanların sektördeki ağırlığı Türkiye'den düşük seviyededir. İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların % 35,6'sıdır. Aydın İlinde en fazla işyeri toptan ve perakende ticaret sektöründe iken çalışanların en fazla olduğu sektör İmalat' tır. İmalat sektöründeki işyerleri toptan ve perakende sektöründen çalışan sayısı olarak daha büyük işyerleridir.

Çalışanların sektörel dağılımı ilk iki sıradan sonra farklılaşmaktadır. Türkiye'de üçüncü sırada yer alan inşaat sektörü Aydın İlinde dördüncü sıradadır. Ayrıca dikkat çeken diğer bir durum konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinde çalışanların oranının Türkiye'de %5,1 iken, Aydın'da %14,7'ye yükselmesidir.

Tablo 39: Sektördeki Çalışanların Toplam Çalışan İçindeki Oranları, 2013, %

Sektör*	Aydın		Türkiye	
	Kişi	Dağılım (%)	Kişi	Dağılım (%)
İmalat	13.668	27,2%	1.991.454	35,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	7.791	15,5%	925.382	16,5%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	7.391	14,7%	282.720	5,1%
İnşaat	5.947	11,8%	653.825	11,7%
İdari ve Destek Hizmetler	3.935	7,8%	490.060	8,8%
Ulaştırma ve Depolama	3.419	6,8%	289.106	5,2%
Eğitim	2.172	4,3%	153.509	2,7%
Madencilik	1.569	3,1%	78.462	1,4%
İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler	1.517	3,0%	165.943	3,0%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	831	1,7%	182.122	3,3%
Diğer Hizmetler	636	1,3%	94.944	1,7%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	410	0,8%	97.973	1,8%
Gayrimenkul Faaliyetleri	347	0,7%	32.464	0,6%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	270	0,5%	37.568	0,7%
Kültür, Sanat ve Spor	207	0,4%	19.251	0,3%
Bilgi ve İletişim	198	0,4%	71.742	1,3%
Toplam	**50.308**	**100,0%**	**5.595.354**	**100,0%**

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Kadın çalışanların ağırlıklı olduğu sektörlerin toplam çalışanlar içerisindeki ağırlıkları düşüktür. Örneğin çalışanlarının yarıdan fazlası (% 65) kadın olan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerindeki çalışanların toplam içindeki ağırlığı % 3,0; çalışanlarının yarısının (%53) kadın olduğu eğitim sektöründe çalışanların toplam içindeki ağırlığı % 4,3; çalışanlarının % 38'inin kadın olduğu kültür sanat ve spor faaliyetlerinin toplam çalışanlar içindeki ağırlıkları % 0,4'tür.

Aydın İlinde kadın çalışanların sektörler içerisindeki dağılımı incelendiğinde, %27 oranında imalat ve yine %18 oranında toptan-perakende ticaret sektörlerinde çalıştıkları görülmektedir.

Dolayısıyla işyeri sayısı bazında önemli paya sahip olan imalat sektörünün kadın çalışanları tercih etmesi kadın istihdamında kayda değer bir artışa sebep olacaktır. Erkeklerin ise hemen hemen her sektörde yüksek oranda varlığı söz konusudur. Toplam çalışan sayılarına bakıldığında ise Türkiye'nin %77'si, Aydın İlinin %74'ü erkek çalışandır.

İlde çalışan kadınların % 26,9'u İmalat, % 18,2'si toptan ve perakende ticaret, % 16,2'si konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde istihdam edilmektedir. Erkeklerin ise % 27,2'si İmalat, % 14,9'u inşaat, % 14,5'i toptan ve perakende ticaret, % 14,2'si konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde istihdam edilmektedir. Kadınların ve erkeklerin en fazla çalıştığı sektörler birbirleriyle paraleldir.

Grafik 44: Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı, 2013, %

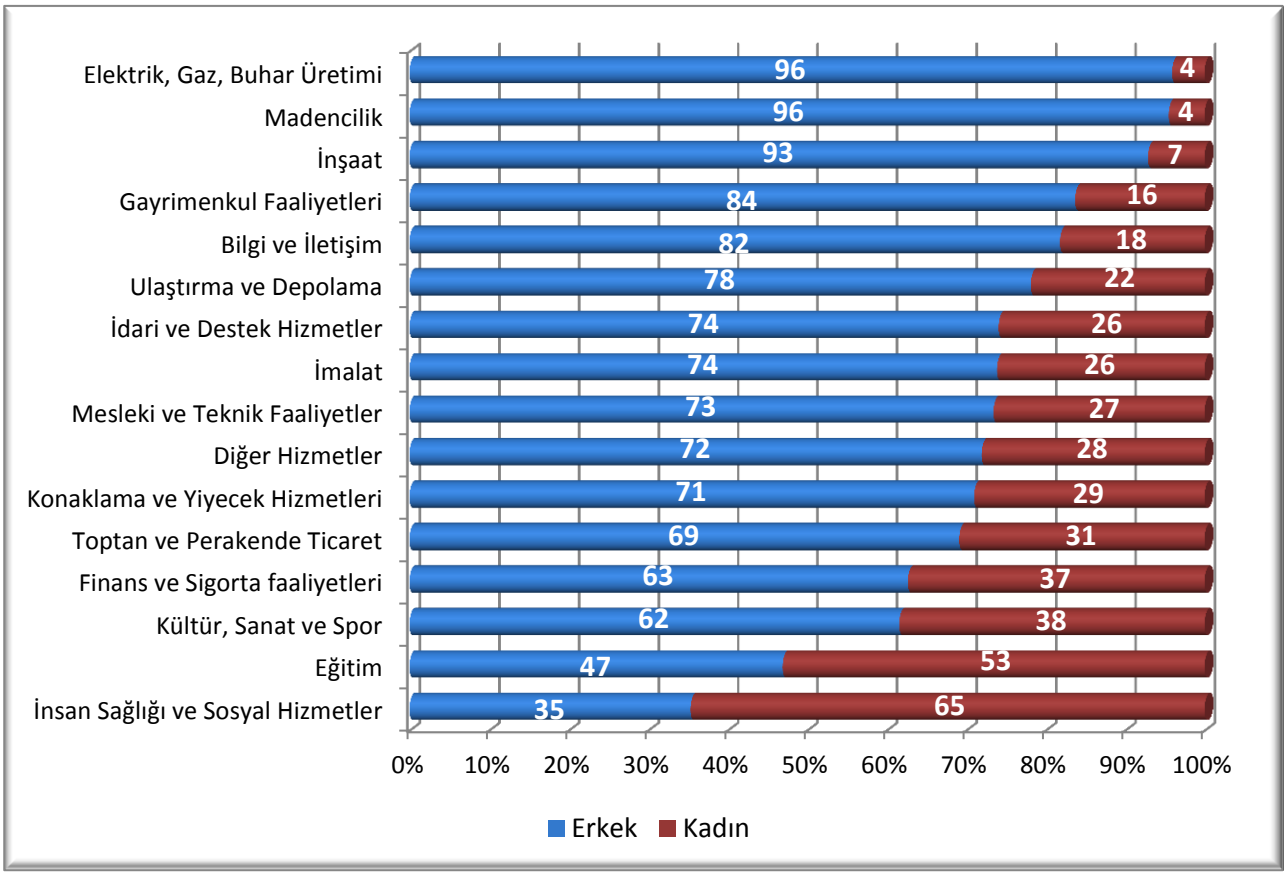

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Aydın İlinde çalışanların imalat, toptan ve perakende ticaret ile konaklama ve yiyecek hizmeti sektörlerinde yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir.

Çalışanların %22,9 sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ana meslek grubunda[15] çalışmaktadır. İkinci sırada %17,9 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, üçüncü sırada %16,9 ile nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışanlar ve dördüncü sırada %15,8 ile hizmet ve satış elemanları meslek grubunda çalışanlar yer almaktadır.

Tablo 40: Ana Meslek Gruplarına Göre Toplam Çalışanların Dağılımı, 2013, %

Meslek Grup	Erkek	Kadın	Toplam
Yöneticiler	2,1%	0,4%	2,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	5,0%	4,1%	9,1%
Teknisyenler ve Teknikerler	6,0%	1,1%	7,1%
Büro Hizmetleri	3,7%	3,2%	6,9%
Hizmet Ve Satış Elemanları	12,0%	3,8%	15,8%
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	0,8%	0,1%	0,9%
Sanatkârlar	19,5%	3,4%	22,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri	13,1%	4,8%	17,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	11,5%	5,4%	16,9%
Toplam	**73,7%**	**26,3%**	**100,0%**

Kaynak: AYDIN İPA 2013

[15] Ana meslek grubu: ISCO 2008

İlde ana meslek gruplarının dağılımı Türkiye dağılımından farklılık göstermektedir. İlde ilk sırada sanatkârlar ve ilgili işler ana meslek grubunda çalışanlar yer alırken, Türkiye'de ilk sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar yer almaktadır.

İlde erkekler en fazla sanatkârlar ve ilgili işler ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ile nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grubunda istihdam edilmektedir. Kadınların en fazla istihdam edildiği meslek grubunun nitelik gerektirmeyen meslekler olması dikkat çekicidir.

Grafik 45: Ana Meslek Gruplarına Göre Toplam Çalışan Karşılaştırılması, 2013, %

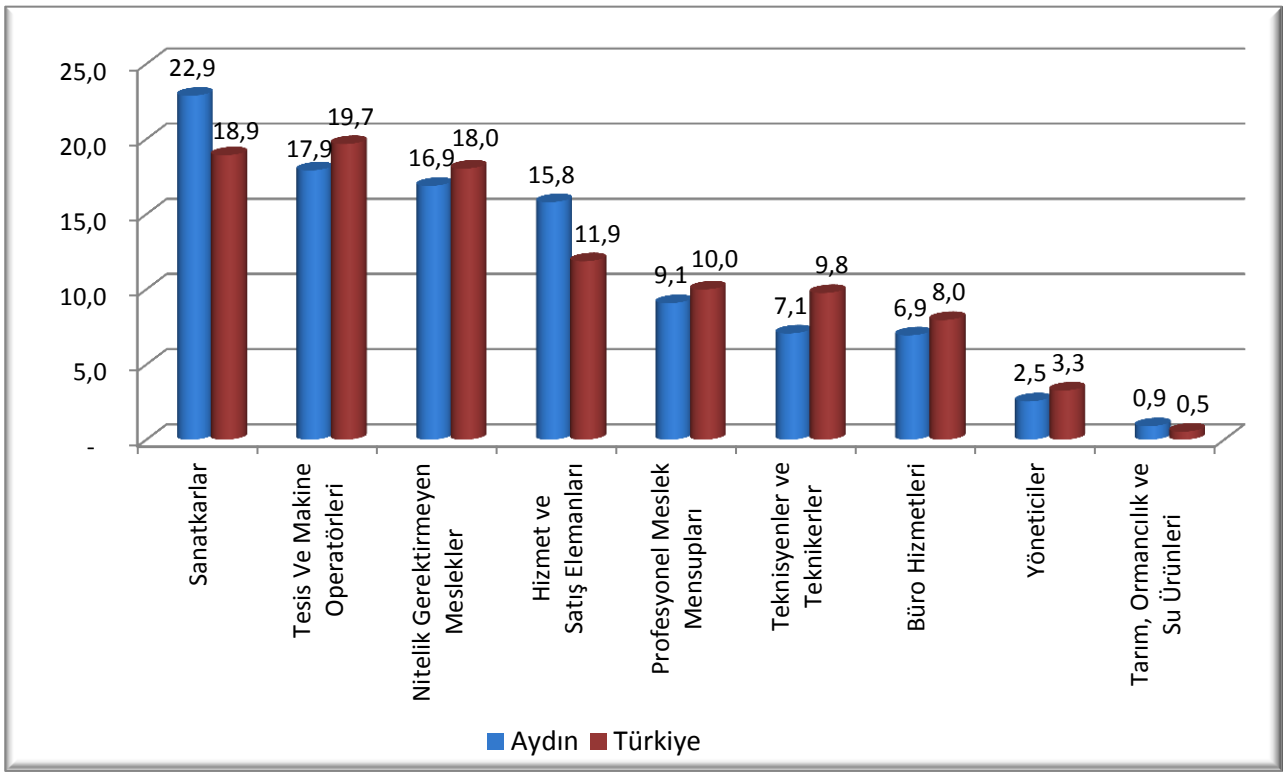

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir. Aydın İlinde toplam çalışanların %26,3'ünü kadınlar teşkil ederken, büro ve hizmet işlerinde çalışanların %46,2'si kadın, profesyonel meslek gruplarının da %45,1'i kadındır. Buna karşılık nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarının sadece %12,4'ü kadındır.

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir.[16]En yüksek çalışanı olan ilk 20 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 35,3'ünü oluşturmaktadır. İlk sırada temizlik görevlisi yer almaktadır. İlk yirmide yer alan meslekler sırası ile imalat ve ilgili işçiler, kuruyemiş paketleme işçisi, satış danışmanı, kuruyemiş imal işçisi, beden işçisi(genel), garson (servis elemanı), şoför-yük taşıma, büro memuru(genel), muhasebeci, aşçı, beden işçisi (inşaat), sıvacı, güvenlik görevlisi, kat görevlisi-temizliktir.

Kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında farklıdır. Erkeklerde mesleki yoğunlukta başta yer alan ilk yirmi meslek toplam erkek mesleklerinin üçte birini oluştururken, kadınlarda yarıdan fazlasını oluşturmaktadır.

[16] Çerçevede mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dâhil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuş olup genellemeler ihtiyatla karşılanmalıdır.

Kadın çalışanların görece olarak daha etken oldukları meslekler temizlik görevlisi, kuruyemiş paketleme işçisi, kuruyemiş İmal İşçisi, diğer imalat ve ilgili işler, kat görevlisi-temizlik, satış danışmanı, muhasebeci, büro memuru(genel), meyve sebze ayıklama işçisi, sekreter, hemşire ve oda görevlisi-turizm meslekleridir.

Tablo 41: En fazla Çalışanı Olan İlk Yirmi Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı, 2013, %

Sıra	Meslek	Toplam	Meslek	Erkek Toplamı	Meslek	Kadın Toplamı
1	Temizlik Görevlisi	5,2	Temizlik Görevlisi	4,3	Temizlik Görevlisi	7,5
2	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	3,3	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	3,0	Kuruyemiş Paketleme İşçisi	7,1
3	Kuruyemiş Paketleme İşçisi	2,9	Beden İşçisi (Genel)	2,5	Kuruyemiş İmal İşçisi	4,9
4	Satış Danışmanı	2,4	Şoför-Yük Taşıma	2,4	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	4,0
5	Kuruyemiş İmal İşçisi	2,3	Garson (Servis Elemanı)	2,3	Kat Görevlisi-Temizlik	3,4
6	Beden İşçisi (Genel)	2,1	Satış Danışmanı	2,0	Satış Danışmanı	3,2
7	Garson (Servis Elemanı)	2,0	Beden İşçisi (İnşaat)	1,7	Muhasebeci	2,8
8	Şoför-Yük Taşıma	1,8	Aşçı	1,5	Büro Memuru (Genel)	2,7
9	Büro Memuru (Genel)	1,7	Kuruyemiş İmal İşçisi	1,4	Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	2,4
10	Muhasebeci	1,5	Kuruyemiş Paketleme İşçisi	1,4	Sekreter	1,9
11	Aşçı	1,5	Sıvacı	1,4	Hemşire	1,9
12	Beden İşçisi (İnşaat)	1,2	Büro Memuru (Genel)	1,4	Oda Görevlisi-Turizm	1,9
13	Sıvacı	1,0	Elektrik Teknisyeni	1,3	Ön Muhasebeci	1,7
14	Güvenlik Görevlisi	1,0	İnşaat Kalfası (Genel)	1,3	Temizlik Görevlisi (Hastane)	1,7
15	Kat Görevlisi-Temizlik	1,0	Güvenlik Görevlisi	1,2	Sofralık Zeytin İşleme İşçisi	1,5
16	Elektrik Teknisyeni	1,0	Şoför (Yolcu Taşıma)	1,2	Kasiyer	1,5
17	İnşaat Kalfası (Genel)	1,0	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,0	Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	1,5
18	Komi (Garson Yardımcısı)	0,9	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	1,0	Aşçı	1,4
19	Şoför (Yolcu Taşıma)	0,9	Muhasebeci	1,0	Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	1,2
20	Bulaşıkçı (Stevard)	0,8	Komi (Garson Yardımcısı)	1,0	Bulaşıkçı (Stevard)	1,2

Kaynak: AYDIN İPA 2013

AÇIK İŞLER

Aydın İlinde referans dönem içerisinde toplam 2.087 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bununla birlikte söz konusu açık işi veren toplam 466 işyeri olduğu görülmektedir. Araştırmaya cevap veren 1.628 işyerinin %28,7'si açık iş vermiştir. İşyeri dağılımına bakıldığında en yüksek açık işveren işyeri sayısının 389 işyeri ile toptan ve perakende sektöründe olduğu görülmektedir. Ancak araştırma kapsamında bilgi ve iletişim sektöründe hizmet veren 6 işyeri olmasına rağmen hiçbir işyerinin açık iş talebinde bulunmaması dikkat çekicidir.

Oransal dağılıma bakıldığında ise kültür sanat ve spor sektöründeki işyerlerinin %50'si, konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründeki işyerlerinin % 48,1'i, imalat sektöründeki işyerlerinin %36,9'u açık iş vermiştir. Bu sıralamayı madencilik, insan sağlığı ve sosyal hizmetler ile toptan ve perakende ticaret sektörleri takip etmektedir.

Tablo 42: Referans Döneminde (15 Mayıs-30 Haziran) Açık İş Veren İşyeri işyeri Oranı, 2013

Sektör	Toplam İşyeri Sayısı	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	Oran
Bilgi ve İletişim	6	-	-
Kültür, Sanat ve Spor	6	3	50,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	167	80	48,1%
İmalat	292	108	36,9%
Madencilik	20	7	35,3%
İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler	41	14	35,1%
Toptan ve Perakende Ticaret	389	109	28,1%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	49	13	27,3%
İdari ve Destek Hizmetler	63	16	25,0%
İnşaat	326	74	22,6%
Ulaştırma ve Depolama	58	12	20,9%
Diğer Hizmetler	75	12	15,9%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	26	4	15,4%
Eğitim	82	11	13,2%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	8	1	12,5%
Gayrimenkul Faaliyetleri	20	1	5,9%
Toplam	**1.628**	**466**	**28,7%**

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Aydın İlinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektörler konaklama ve yiyecek hizmetleri ile imalattır. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de konaklama ve yiyecek hizmetleri olmaktadır. Bu sıralamayı imalat, inşaat, toptan ve perakende ticaret sektörleri takip etmektedir. Söz konusu sektörlerden il ortalamasının üzerinde olan konaklama ve yiyecek hizmetlerinde %6,4 ve inşaat sektöründe %5,1 açık iş oranının olması bu sektörlerde istihdam potansiyelinin de yüksek olduğunun bir göstergesidir.

Açık işlerin % 24,3'ü konaklama ve yiyecek hizmetleri, %23,9'u imalat , %15,4'ü inşaat, %14,2'si perakende ve toptan ticaret, %8,2'si ulaştırma ve depolama sektöründedir. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve bilgi iletişim sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır. Türkiye genelindeki açık işlerin % 43,8'i İmalat sektöründe, % 17,4'ü Toptan ve Perakende Ticaret, % 8,8'i İnşaat sektöründedir.

Tablo 43: Açık İşlerin Sektörler İçinde Dağılımı, 2013, %

Sektör	Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı*
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	507	24,3%	6,4%
İmalat	498	23,9%	3,5%
İnşaat	322	15,4%	5,1%
Toptan ve Perakende Ticaret	297	14,2%	3,7%
Ulaştırma ve Depolama	171	8,2%	4,8%
Madencilik	73	3,5%	4,4%
İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler	52	2,5%	3,3%
Kültür, Sanat ve Spor	38	1,8%	15,3%
İdari ve Destek Hizmetler	34	1,6%	0,9%
Diğer Hizmetler	29	1,4%	4,4%
Eğitim	26	1,2%	1,2%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	24	1,2%	2,9%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	13	0,6%	3,1%
Gayrimenkul Faaliyetleri	1	0,1%	0,3%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	1	0,1%	0,4%
Toplam	**2.087**	**100%**	**4,0%**

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Araştırmanın sonuçlarına göre Aydın' da açık iş oranı yüzde 4,0'dır (2.087 kişi). Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı yüzde 15,3[17] ile kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektöründe tespit edilmiştir. Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektörünü yüzde 6,4 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ve 5,1'lik açık iş oranı ile İnşaat sektörü izlemektedir.

Açık iş oranı itibariyle önde gelen kültür sanat ve spor sektörü olmasına karşın çalışanların sektör dağılımında kültür sanat ve spor sektörünün payının %0,4 olduğu göz ardı edilmemelidir. Ayrıca konaklama ve yiyecek hizmetleri, imalat ve inşaat sektörlerinin açık iş oranlarının ortalama ve üzeri olması mevcut istihdamın toplam % 50'sinden fazlasını temsil etmesi bu sektörlerle yapılacak doğru hamlelerin netice ulaşabileceğinin en önemli göstergesidir. Dolayısı ile doğru işgücünün söz konusu Aydın İli istihdamının bel kemiği olan sektörlerde yaratılması büyük önem arz etmektedir.

Aydın İlinde açık iş oranı, Türkiye ortalaması açık iş oranı olan yüzde 4,4 değerinin altında kalmıştır. Sektörler itibariyle bakıldığında Türkiye ortalaması en yüksek açık iş oranının yüzde 5,6 diğer hizmetler ve konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir. Aydın İli açık iş oranlarında kültür sanat ve spor, konaklama ve yiyecek hizmetleri, inşaat, ulaştırma ve depolama ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörlerinde Türkiye ortalaması açık iş oranlarının üzerine çıkılmıştır. Söz konusu sektörler haricindeki tüm sektörlerde açık iş oranında Türkiye ortalamasının altında kalınmıştır. Burada dikkat çeken bir husus da Aydın İli için lokomotif sektörlerden olan imalat sektöründeki açık iş oranının ilde %3,5 iken Türkiye oranının %5,4 ve toptan perakende sektörlerindeki açık iş oranının ilde %3,7 iken Türkiye'de %4,6 olarak gerçekleşmesidir.

[17] Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü toplam işyerleri içerisinde %0,4, toplam çalışanlar içinde % 0,4 ve açık işler içerisinde % 1,8 ağırlıktadır.

Grafik 46: Sektörlere Göre Açık İş Oranları Karşılaştırma, 2013, %

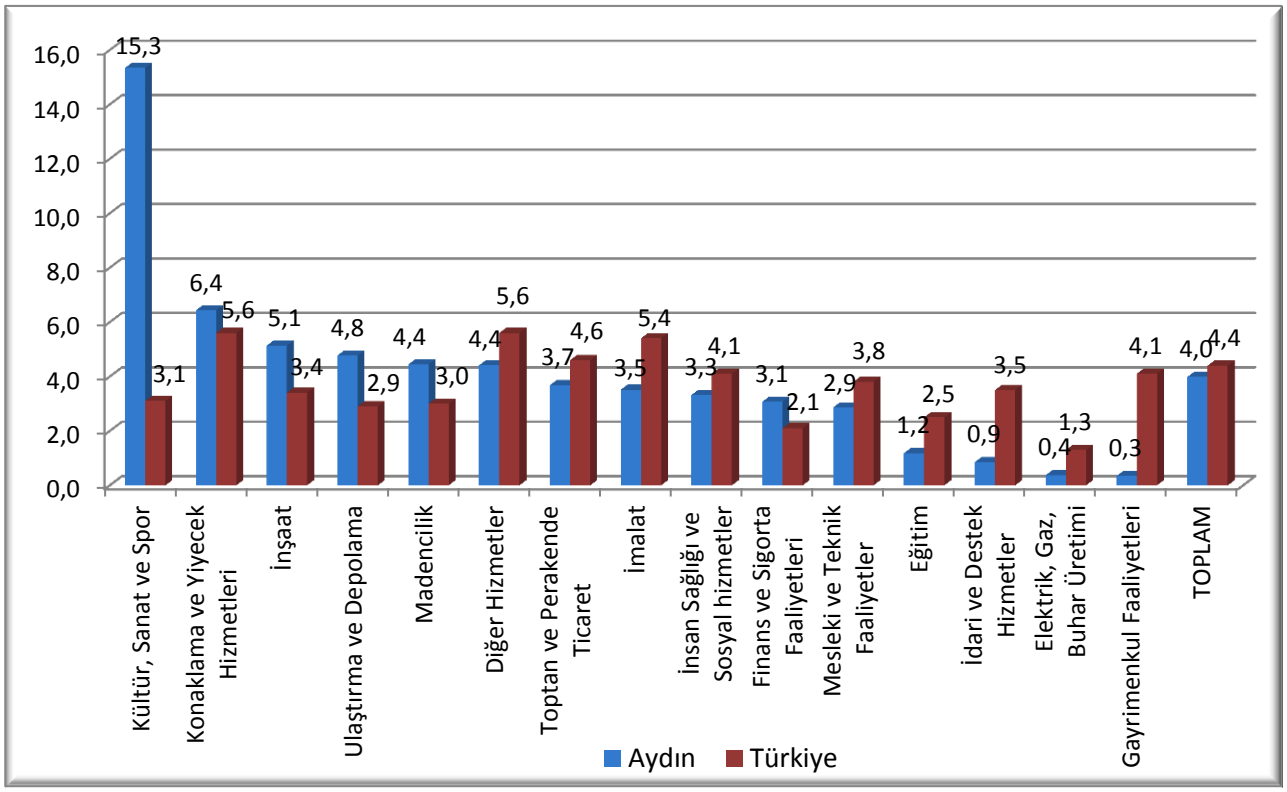

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %27,1 ile hizmet ve satış elemanları grubunda çalışanlardır. Bu ana meslek grubunu %25,4 ile sanatkârlar, %14,1 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar takip etmektedir. Çalışanların % 16'sı nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışmakta iken açık işlerin dağılımında bu oran %12,1 olarak gerçekleşmiştir. Çalışanlara göre açık işler daha nitelikli işlerdedir.

Tablo 44: Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı, 2013, %

Meslek Grup	Açık İş Sayısı (Kişi)	Çalışan Sayısı (Kişi)	Açık İş Oranı*
Yöneticiler	8	1.281	0,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	171	4.569	3,6%
Teknisyenler ve Teknikerler	294	3.555	7,6%
Büro Hizmetleri	88	3.491	2,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	566	7.949	6,6%
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	4	448	1,0%
Sanatkârlar	530	11.511	4,4%
Tesis Ve Makine Operatörleri	173	9.013	1,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	253	8.493	2,9%
Toplam	**2.087**	**50.308**	**4,0%**

Not*: Açık İş Oranı=[Açık iş sayısı/(Açık iş Sayısı+ Çalışan Sayısı)]

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Ana mesleklere göre açık iş oranlarının Aydın İli ve Türkiye karşılaştırması yapıldığında; hizmet ve satış elemanları meslek grubunda ilde %7,6 iken Türkiye ortalaması %5,0; profesyonel meslek mensuplarında ilde %6,6 iken Türkiye ortalaması %3,6; büro hizmetlerinde ilde %4,4 iken Türkiye ortalaması %3,0 olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca yöneticiler meslek grubundaki %2,9'luk oran Türkiye ortalaması olan %0,4'ün çok üzerinde olduğu dikkat çekicidir. Aydın İlinin nitelikli ve eğitimli eleman ihtiyacı söz konusu meslek gruplarındaki açık iş oranları ile de açıkça ortaya çıkmıştır. İlimizde faaliyet gösteren ve kurumsallaşma yolunda hızla ilerleyen firmalar profesyonel yaklaşımla yönetme ve yönetilme ihtiyaçlarını piyasadan karşılama yoluna gitmekte ve açık iş oranı olarak analizimize yansımaktadır.

Diğer bir ilgi çekici husus nitelik gerektirmeyen mesleklerde açık iş oranının %1,0 ile Türkiye ortalamasının oldukça altında kalmasıdır. Bu durum da diğer verileri destekler nitelikte Aydın İlinde işveren taleplerinin meslek bazında uzmanlaşmaya yöneldiğinin ve "her işi yaparım" cı çalışanlardan uzaklaşıldığının bir göstergesidir.

Grafik 47: Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları Karşılaştırma, 2013, %

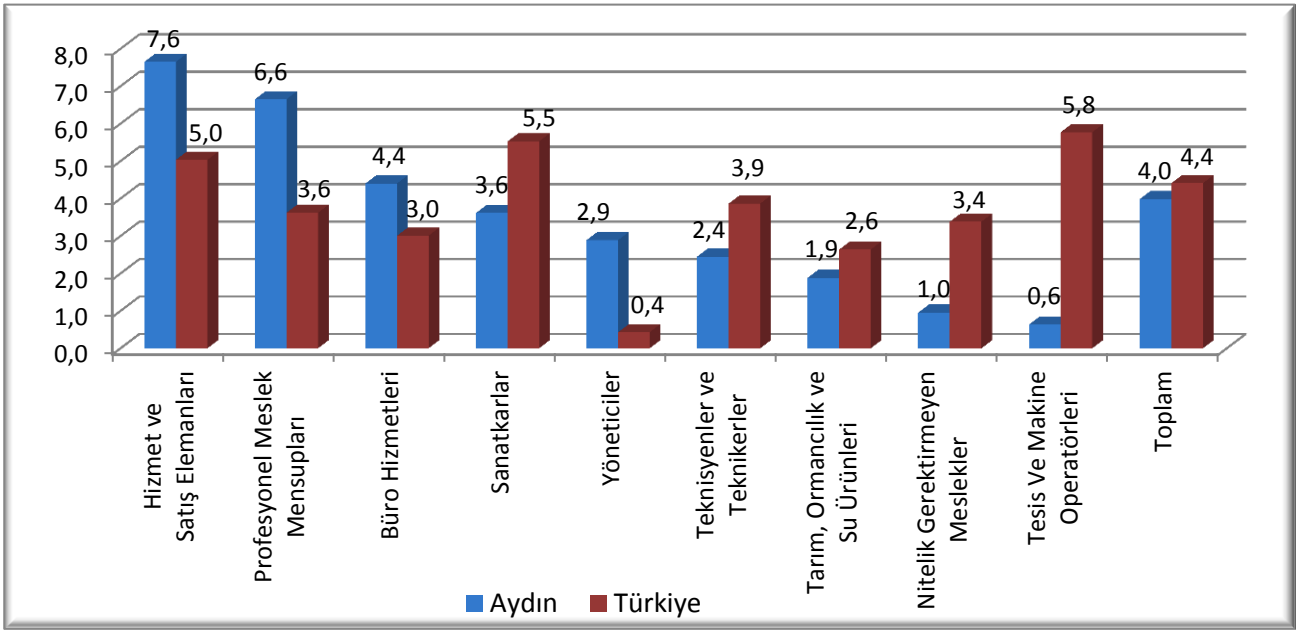

Kaynak: AYDIN İPA 2013

İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde referans dönemi içerisinde 253 farklı meslekte 2.087 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu Garson (Servis Elemanı)' dır. Açık işlerin %6,2'sini Garson(Servis Elemanı) oluşturmaktadır. Bu mesleği yakın oranlarla Komi (Garson Yardımcısı), Gaz Altı Kaynakçısı, beden işçisi (genel), Satış Danışmanı takip etmektedir.

En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında da fark minimum düzeydedir ve %2,7 ile Elektrik Teknisyeni, % 2,3 ile Kat Görevlisi-Temizlik , %2,1 ile Asansör Montaj Ustası, %2,0 ile Kasiyer ve Makineci (Dikiş)' dir. Açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on meslek toplam açık işlerin %30'unu, ilk 20 meslek ise % 45'ini oluşturmaktadır.

Tablo 45: En Fazla Açık İş Belirtilen İlk Yirmi Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı ,%

Sıra	Meslek	Toplam Açık İş	Açık İş Dağılımı
1	Garson (Servis Elemanı)	129	6,2%
2	Komi (Garson Yardımcısı)	93	4,5%
3	Gaz Altı Kaynakçısı	70	3,3%
4	Beden İşçisi (Genel)	59	2,8%
5	Satış Danışmanı	59	2,8%
6	Elektrik Teknisyeni	57	2,7%
7	Kat Görevlisi-Temizlik	48	2,3%
8	Asansör Montaj Ustası	43	2,1%
9	Kasiyer	42	2,0%
10	Makineci (Dikiş)	41	2,0%
11	Şoför-Yük Taşıma	39	1,9%
12	Meydancı	36	1,7%
13	Tornacı (Torna Tezgâhı İşçisi)	34	1,7%
14	Emlakçı	31	1,5%
15	Barmen	30	1,5%
16	Servis Garsonu	29	1,4%
17	Bulaşıkçı (Stevard)	28	1,3%
18	Aşçı	28	1,3%
19	İklimlendirme Ve Soğutma Teknikeri	27	1,3%
20	Metal İşleme Tezgâhları Ayarcı-Operatörleri	27	1,3%

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenlerin yaklaşık üçte biri talep edilen eğitim düzeyine fark etmez(%29,0) cevabını vermiştir.

Bu durum kendini Türkiye sonucunda da göstermektedir. Türkiye sonucunda oran ille aynı paralelde olmakla birlikte (% 30,6) yine ilk sırada eğitim düzeyi fark etmez sonucu yer almaktadır. İkinci sırada ise Aydın İlinde de Türkiye'de de lise altı (% 21,7) gelmektedir.

Aydın İlinde tüm açık işlerde fark etmez ve lise altı oranı % 50'dır. Genel lise %20,2 olurken meslek lisesi % 10, meslek yüksekokulu %7,6 ve lisans eğitimi % 11,5 oranında talep edilmektedir.

Türkiye'deki durum ise lise altı eğitim düzeyinin % 21,7, genel lisenin %16,0, meslek lisesi %12,7, meslek yüksekokulu %5,8, lisans ise %12,5 oranında tercih edildiği belirtilmiştir. Aydın İlinde ve Türkiye ortalamasında genel lisenin meslek lisesi mezunlarına tercih edilmekte, lisans mezunlarının da MYO mezunlarına tercih edilmektedir.

Grafik 48: Açık İşler İçin İstenen Eğitim Düzeyleri, 2013, %

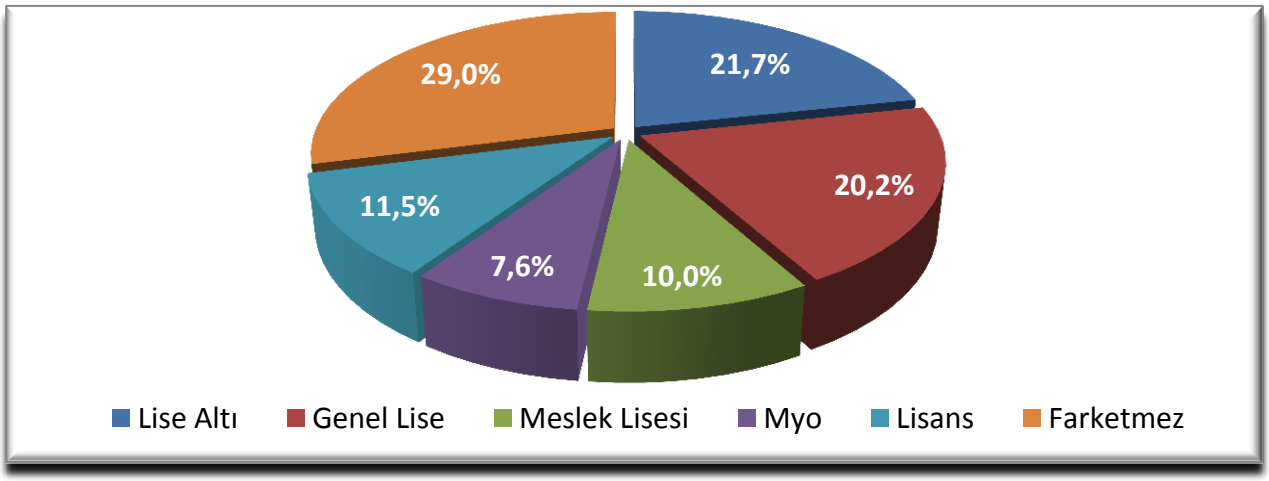

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Açık işlerde ilk 10 da yer alan beden işçisi (genel) mesleği için istenen eğitim düzeyinin fark etmez olması kaçınılmaz bir sonuçtur. Ancak yine üst sıralarda yer alan daha alt sıralarda yer alan Garson(Servis Elemanı), Komi (Garson Yardımcısı), Gaz Altı Kaynakçısı, Satış Danışmanı, Elektrik Teknisyeni, Kat Görevlisi-Temizlik, Asansör Montaj Ustası, Kasiyer ve Makineci (Dikiş) melekleri için genel lise ve meslek lisesi mezunu istenmiştir.

İşverenlerin en çok talep ettiği beceri meslekte yeterli bilgiye sahip olmaktır. Bu beceriyi takım çalışmasına uygunluk ve fiziki güç takip etmektedir. İstenen diğer beceri sıralaması ise şu şekildedir; iletişim ve ifade, hesap, sorun çözme, bilgisayar, proje tabanlı çalışma, yabancı dil ve satış pazarlama. 2012 yılındaki işveren talepleri incelendiğinde ise en yüksek artış proje tabanlı çalışma, iletişim ve ifade, yabancı dil beceri düzeylerinde görülmüştür. Geçen yıla oranla talep edilen beceri düzeylerindeki değişim profesyonel düşüncenin il bazında kabul gördüğünün en önemli göstergesidir.

Grafik 49: Açık İşler İçin İstenen Beceri Düzeyleri, 2013, %

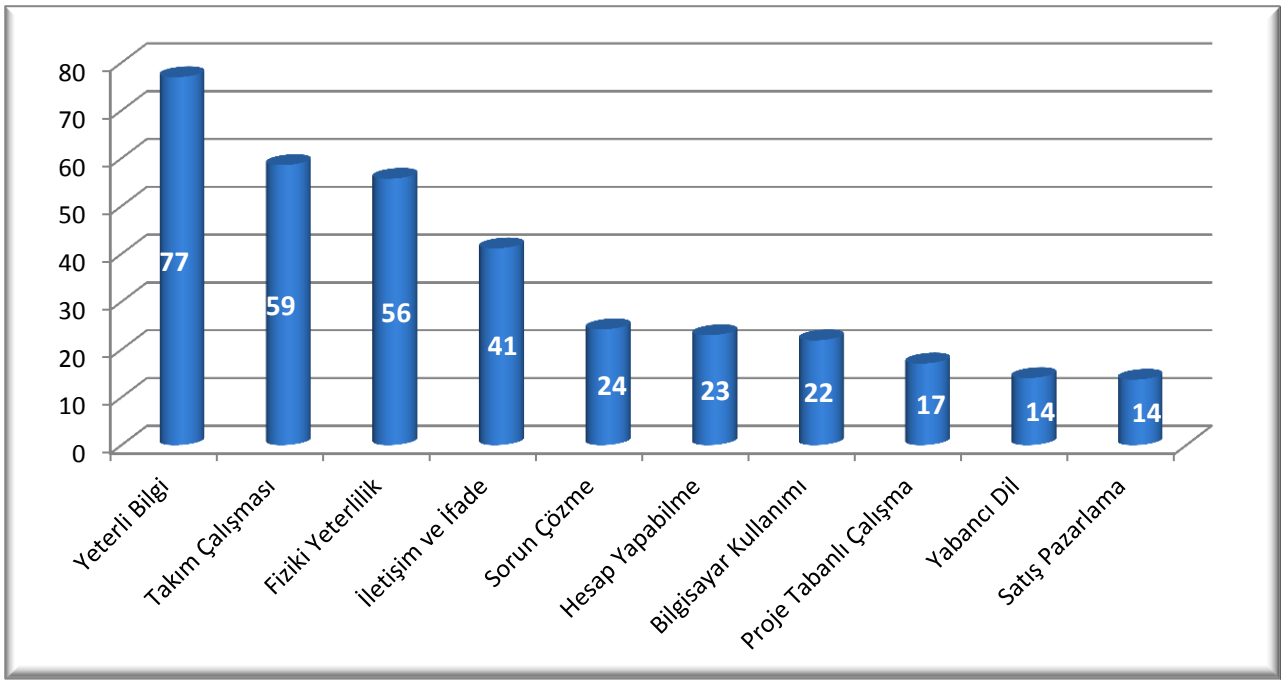

Kaynak: AYDIN İPA 2013

En çok talep edilen ilk yirmi mesleğe bakıldığında; konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörünün uzantısı olan mesleklerde ve yeterli bilgi ve takım çalışması ile fiziki yeterliliğin talep edildiği bir yapı ortaya koymaktadır. Anlaşılacağı üzere eğitim düzeyinde belirtilen lise altı ve fark etmez yanıtları işverenlerin pratik eğitim yöntemleri ile uygulamaya yönelik olan çalışmalarda daha aktif rol alacağının ve İŞKUR'un sunduğu aktif işgücü programlarının Aydın İli için nedenli önemli olduğunun bir göstergesidir.

Açık işlerin karşılanma yollarının dağılımı incelendiğinde İŞKUR aracılığı ile eleman temininin Türkiye ortalamasının çok üzerinde Aydın İlinde tercih edildiği dikkat çekicidir. İŞKUR'un toplumun her kesimi ile diyalogunun etkisi ile ilimizde oldukça etkin bir noktada bulunulmaktadır. Yalnızca gazete ve akraba-eş dost aracılığı ile eleman temini Türkiye ortalamasının altında kalmıştır.

Grafik 50: Açık İşlerin Karşılanma Yolları Karşılaştırma, 2013, %

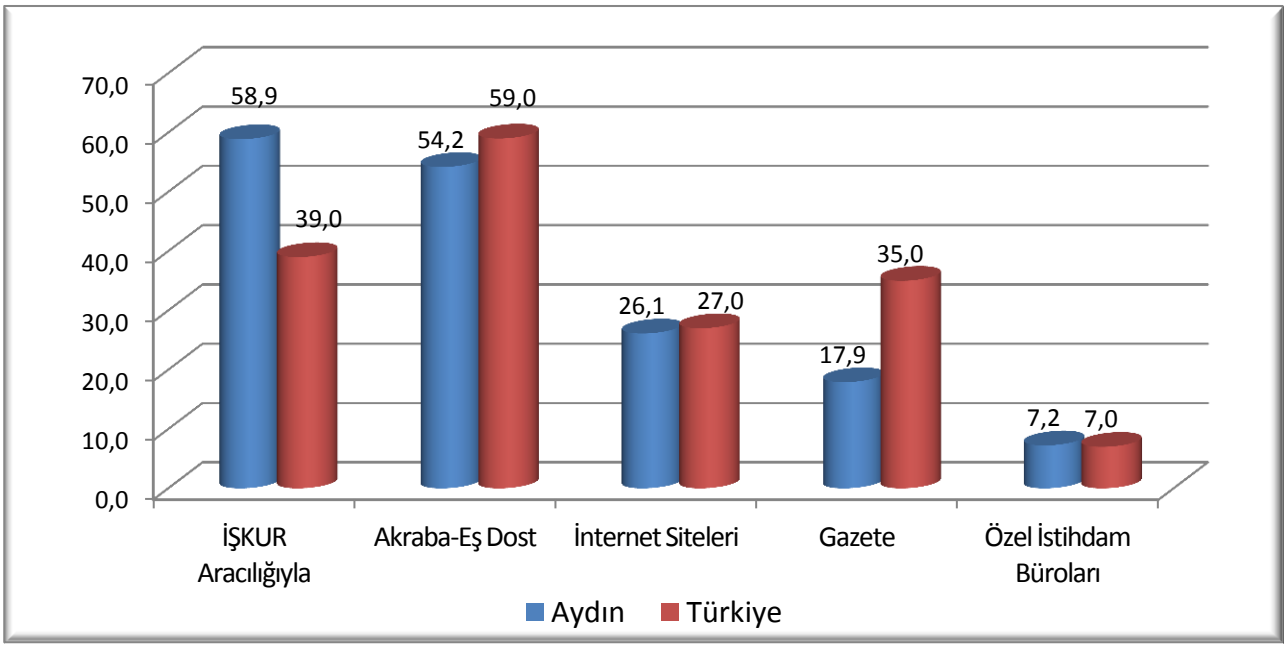

Kaynak: AYDIN İPA 2013

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2013 yılı referans dönemi (15 Mayıs-30 Haziran) içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur.

Eleman temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin en yüksek sayıda bulunduğu sektör imalat (179 işyeri) sektörü olmuştur. Onu 175 işyeri ile toptan ve perakende ticaret, 132 işyeri ile inşaat ve 108 işyeri ile konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörleri takip etmektedir.

Oransal dağılıma bakıldığında ise İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin %75'i istedikleri elemanı temin etmekte güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri, İmalat, Mesleki ve Teknik Faaliyetler, Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi sektörlerinde faaliyet gösteren işyerlerinin en az %50 oranında eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmektedir. Söz konusu sektörlerin tamamı araştırmaya konu işyerlerinin üçte birini oluşturmaktadır.

Tablo 46: Referans Döneminde Eleman Temininde Güçlük Bildiren İşyeri Dağılımı, 2013

Sektör	Toplam İşyeri Sayısı	Teminde Güçlük Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler	41	31	75,7%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	167	108	64,9%
İmalat	292	179	61,3%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	49	27	54,5%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	8	4	50,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	20	9	47,1%
Eğitim	82	38	46,1%
Toptan ve Perakende Ticaret	389	175	44,9%
Madencilik	20	8	41,2%
İnşaat	326	132	40,6%
Ulaştırma ve Depolama	58	18	30,2%
İdari ve Destek Hizmetler	63	17	26,9%
Kültür, Sanat ve Spor	6	2	25,0%
Diğer Hizmetler	75	16	21,7%
Bilgi ve İletişim	6	1	20,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	26	3	11,5%
Toplam	**1.628**	**768**	**47,2%**

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Ankete cevap veren işyerleri toplam 3.243 kişinin temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Mesleklerin dağılımı incelendiğinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken grup % 33,2 ile sanatkârlar meslek grubundadır. Ancak açık iş dağılımındaki payı %25,4'te kalmaktadır.

Söz konusu durum tesis ve makine operatörleri ile profesyonel meslek mensupları grubunda da görülmektedir. İşverenlerin temininde güçlük çektikleri mesleklerdeki eleman ihtiyacını açık iş olarak görmedikleri veya aramaktan vazgeçtikleri ve geçici çözümlerle faaliyetlerine devam ettikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 47: Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı Karşılaştırma, 2013

Meslek Grup	Aydın			Türkiye
	Temininde Güçlük Çekilen (Kişi)	Temininde Güçlük Çekilme Dağılımı	Açık İş Dağılımı	Temininde Güçlük Çekilme Dağılımı
Sanatkârlar	1.076	33,2%	25,4%	29,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	690	21,3%	27,1%	13,4%
Teknisyenler ve Teknikerler	405	12,5%	14,1%	9,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri	395	12,2%	8,3%	24,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	293	9,0%	8,2%	9,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	272	8,4%	12,1%	9,3%
Büro Hizmetleri	94	2,9%	4,2%	3,7%
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	15	0,5%	0,2%	0,4%
Yöneticiler	3	0,1%	0,4%	0,3%
Genel Toplam:	**3.243**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Türkiye ortalamasında temininde güçlük çekilen mesleklerin dağılımı incelendiğinde en yüksek %29,8 ile sanatkârlar meslek grubu olduğu görülmektedir. İkinci sırada %24,2 ile tesis ve makine operatörleri gelmektedir. Aydın İlinde aynı meslek grubundaki temininde güçlük çekilme durumu %12,2 ile Türkiye ortalamasının altında yer almaktadır. Aydın İlinin teknik eleman yetiştirme kapasitesinin çoğunlukla il piyasasını doyurduğu ve bu nedenle Türkiye ortalamasına göre daha az aranır bir meslek grubu olduğu görülmektedir. Aydın İli diğer tüm meslek gruplarında Türkiye genelinden daha çok temininde güçlük çekilen meslek talebi ile karşı karşıya kalmaktadır.

Grafik 51: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler Karşılaştırma, 2013, %

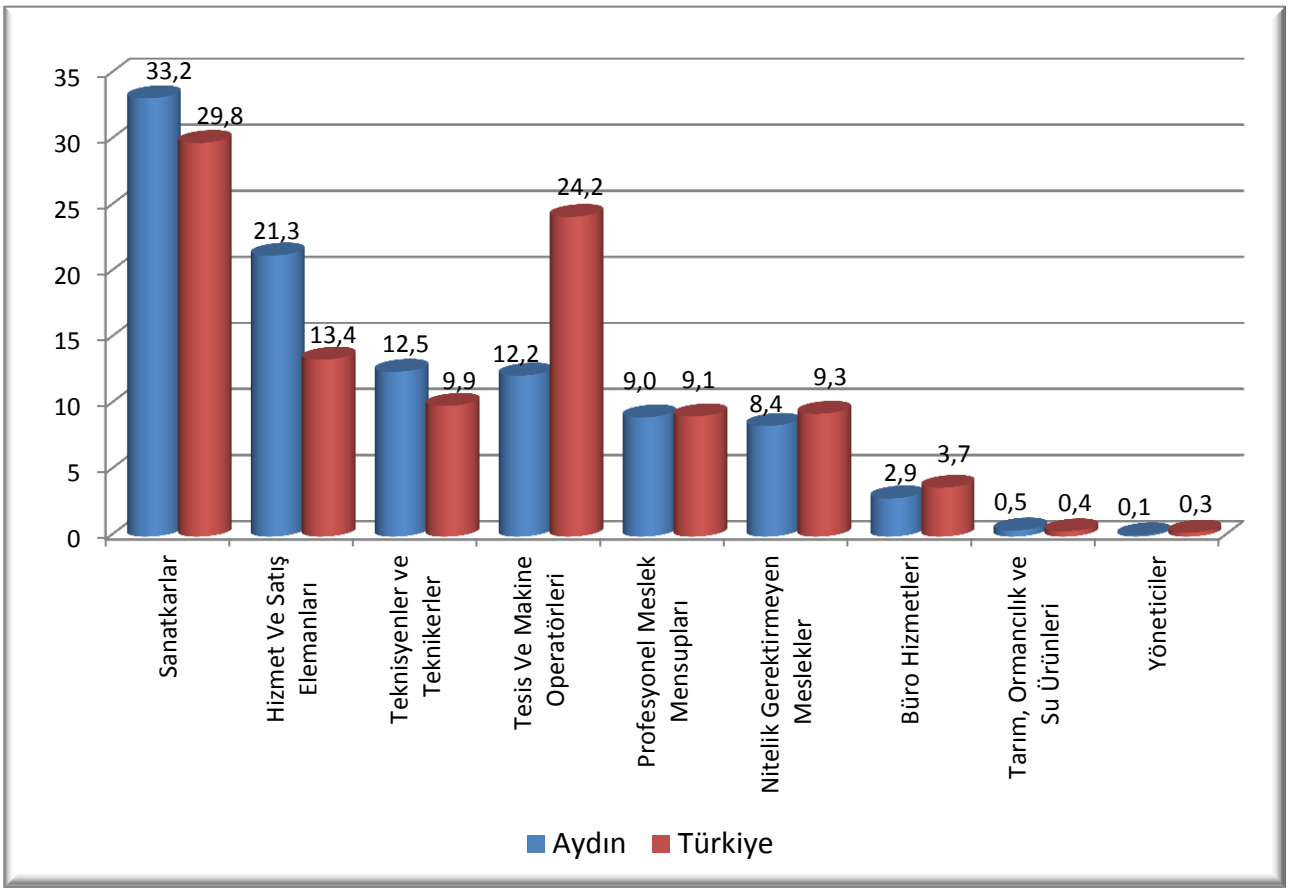

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Araştırmanın yapıldığı referans döneminde Aydın İlinde 337 farklı meslekte 3.243 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen mesleklerin en başında garson (servis elemanı) mesleği gelmektedir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %6,8'ini garsonlar (servis elemanı) oluşturmaktadır. Bu mesleği %3,2 ile satış danışmanı takip etmektedir. Buna karşın Türkiye ortalamasında Temininde güçlük çekilen mesleklerin en başında %6,9 ile makineci (dikiş) ve %2,8 ile güvenlik görevlisi gelmektedir. Garson (servis elemanı) mesleği ise Türkiye ortalamasında üçüncü sırada yer almakta, beden işçisi(genel) onu takip etmektedir. Aydın İlinin turizm potansiyeli ve araştırma dönemindeki mevsimsel etki bu göstergelerde de açıkça görülmektedir.

Aydın İlinde temininde güçlük çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir. Sıralama; %2,5 ile komi (garson yardımcısı), %2,4 ile kuruyemiş paketleme işçisi, %2,3 ile gaz altı kaynakçısı, %2,2 ile elektrik teknikeri, temizlik görevlisi, %2,8 oda görevlisi-turizm, %2,5 ile meydancı-otel, %2,2 kuruyemiş paketleme işçisi ve meydancı, %1,9 ile tornacı (torna tezgâhı işçisi), %1,8 ile kaynakçı (oksijen ve elektrik) şeklindedir. Temininde güçlük çekilen meslekler genelde mesleki nitelik ve beceri gerektiren mesleklerdir.

Tablo 48: Temininde Güçlük Çekilen İlk 20 Meslek Karşılaştırma, 2013, %

Aydın	Oran	Türkiye	Oran
Garson (Servis Elemanı)	6,8%	Makineci (Dikiş)	6,9%
Satış Danışmanı	3,2%	Güvenlik Görevlisi	2,8%
Komi (Garson Yardımcısı)	2,5%	Garson (Servis Elemanı)	2,3%
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	2,4%	Beden İşçisi (Genel)	1,9%
Gaz Altı Kaynakçısı	2,3%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%
Elektrik Teknikeri	2,2%	Satış Danışmanı	1,4%
Meydancı	2,2%	Ortacı	1,4%
Tornacı (Torna Tezgâhı İşçisi)	1,9%	Temizlik Görevlisi	1,3%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,8%	Pazarlamacı	1,3%
Aşçı	1,5%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,2%
Beden İşçisi (Genel)	1,4%	Aşçı	1,1%
Elektrik Teknisyeni	1,4%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,0%
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	1,4%	Şoför-Yük Taşıma	1,0%
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	1,3%	Sıvacı	0,9%
Makineci (Dikiş)	1,3%	CNC Torna Tezgâhı Operatörü	0,9%
Bulaşıkçı (Stevard)	1,2%	Beden İşçisi (İnşaat)	0,9%
Elektrikçi (Genel)	1,2%	Ütücü	0,9%
Maden Teknikeri	1,2%	Hemşire	0,8%
Makine Bakımcı	1,1%	Muhasebeci	0,8%
Marangoz	1,0%	Komi (Garson Yardımcısı)	0,8%

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Aydın İlinde eleman teminde güçlük çekme nedeni olarak işverenlerin büyük çoğunluğu meslekte eleman bulunmamasını belirtmişlerdir. Temininde güçlük çekilen mesleklerin; yüzde 57,9'u meslekte çalışacak eleman olmamasından, yüzde 55,8'i ilgili meslekte yeterli beceriye/niteliğe sahip eleman olmamasından, yüzde 53,6'sı yeterli iş tecrübesine sahip eleman olmamasından, yüzde 18,3'ü çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden ve yüzde 18,1'i de önerilen ücretin az bulunmasından dolayı eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. Türkiye ortalamasında de beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması ilk sıradadır.

Ayrıca Aydın İlinde çalışma ortam ve koşulları beğenilmemesi ile önerilen ücretin az bulunması oranlarının Türkiye ortalamasından düşük seyir izlemesi dikkat çekici bir husustur. Türkiye ortalamasında olduğu gibi iş tecrübesine sahip elemanın bulunmaması gerekçesi Aydın İli için de paralel bir oranla karşılık bulmaktadır.

Grafik 52: Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, 2013, %

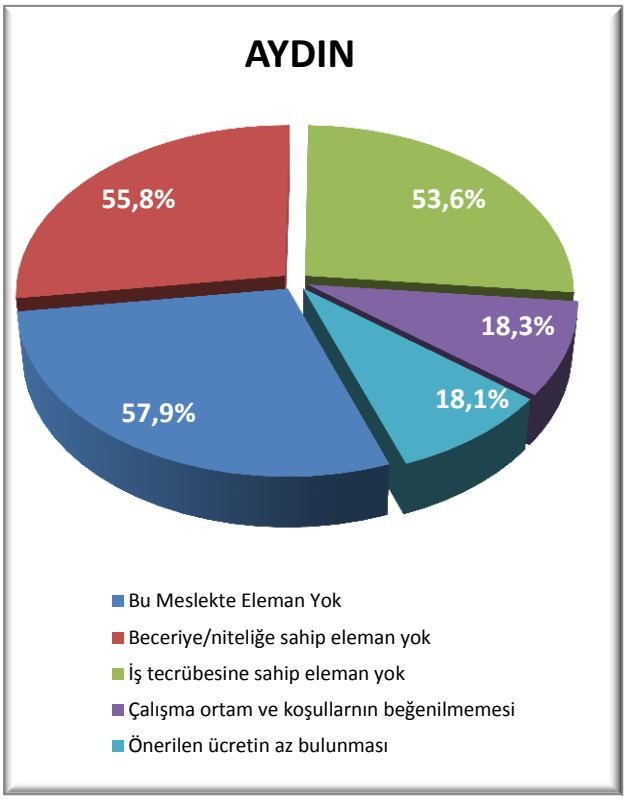

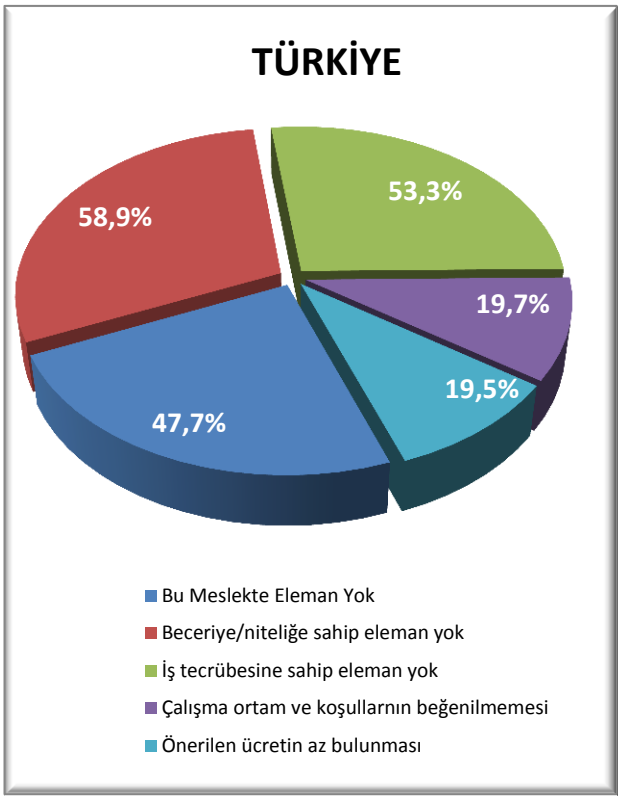

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Temininde güçlük çekilme nedeni olarak meslekte eleman bulunmayan mesleklerin başında garson (servis elemanı), gaz altı kaynakçısı, aşçı, satış danışmanı ve hemşire; İstenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerin başında ise garson (servis elemanı), muhasebeci, satış danışmanı, gaz altı kaynakçısı, ön muhasebeci gelmektedir. Eleman bulunmayan mesleklerle, istenilen beceri ve niteliğe sahip olmayan meslekler paralellik göstermektedir.

Ayrıca iş tecrübesine sahip eleman bulunmayan, çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi ve önerilen ücretin az bulunması nedenleri en yüksek garson (servis elemanı) mesleğinde görülmüştür. Dolayısı ile sorunun kendi ve çözümü aynı kaynaktan beslendiği dikkat çekici bir durumdur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Gelecek istihdam beklentisi kısa (altı aylık) ve orta (bir yıllık) dönemler itibariyle ölçülmek istenmiştir. Gelecek istihdam beklentisinde ilde kısa ve orta dönem itibariyle sektörel dağılımda mevsimsel değişimler kendini göstermektedir.

Aydın İlinde 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle toplamda 2.421 kişilik net istihdam artışı beklentisi tespit edilmiştir. Bu pozitif yönlü artışın en yüksek 1.823 kişi ile imalat sektöründe olması beklenmektedir. İmalat sektörünü 964 kişilik istihdam artışı beklentisi ile Toptan ve Perakende Ticaret, 285 kişi ile ulaştırma ve depolama sektörleri takip etmektedir.

31 Aralık itibariyle en yüksek istihdam azalışının 605 kişi ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründe olacağı beklenmektedir. Turizm sektörünün sezonsal yapısı söz konusu azalışın en önemli nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır. İkinci sırada 322 kişilik istihdam azalışı ile İdari ve Destek Hizmetler gelmektedir ki bu da taşeron firmalar aracılığı ile yürütülen faaliyetlerin 31 Aralık itibariyle son bulması şeklinde açıklanabilir.

Araştırma kapsamında 30 Haziran 2014 tarihli istihdam eğilimi incelendiğinde; Aydın İlinde bu tarih itibariyle toplamda 1.581 kişilik net istihdam artışı beklentisi tespit edilmiştir. Bu pozitif yönlü artışın en yüksek 637 kişi ile inşaat sektöründe olması beklenmektedir. İnşaat sektörünün 439 kişilik istihdam artışı beklentisi ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri, 345 kişi ile ulaştırma ve depolama, 324 kişi ile imalat sektörleri takip etmektedir. Turizm sektörünün sezon başlangıcı söz konusu artışın en önemli nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır. 30 Haziran 2014 itibariyle en yüksek istihdam azalışının 508 kişi ile toptan ve perakende sektöründe olacağı beklenmektedir.

Tablo 49: 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 Ayları İtibariyle Net İstihdam Değişimi, Kişi

Sektör	Net İstihdam Değişimi 31 Aralık	Net İstihdam Değişimi 30 Haziran
İmalat	1.823	324
Toptan ve Perakende Ticaret	964	-508
Ulaştırma ve Depolama	285	345
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	27	13
Diğer Hizmetler	37	20
Gayrimenkul Faaliyetleri	14	9
Madencilik	40	0
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	21	71
İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler	33	55
Kültür, Sanat ve Spor	5	60
Eğitim	36	20
İnşaat	97	637
Bilgi ve İletişim	2	4
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	-605	439
İdari ve Destek Hizmetler	-322	90
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	-35	1
Genel Toplam	**2.421**	**1.581**

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Grafikten de görüleceği üzere 31 Aralık 2013 itibariyle en yüksek istihdam azalışı beklentisi %- 13,0 ile elektrik, gaz, buhar üretimi ve dağıtımı, %-8,2 ile konaklama ve yiyecek hizmetleri ve %-8,2 ile idari ve destek hizmetler faaliyetlerinde oluşmuştur. Turizm sezonunun kapanışı ve taşeron firmalardaki personel giriş çıkışları söz konusu negatif yönlü beklentinin en önemli bileşenleridir.

31 Aralık 2013 itibariyle beklentinin artış şeklinde olduğu en yüksek %13,3 ile imalat sektörüdür. İkinci sırada %12,4 ile toptan ve perakende ticaret gelmekte, %8,3 ile ulaştırma ve depolama onu takip etmektedir. Genel toplamda ise Aydın İlinde, Türkiye genelindeki %4,7'lik artış beklentisine paralel %4,8'lik bir oran oluşmuştur. Türkiye ortalamasındaki olumlu yaklaşım Aydın'da da kendini göstermiştir. Türkiye ortalamasında istihdam azalışı beklentisi olan tek sektör %-0,1 ile kültür, sanat ve spor sektörüdür. 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle Türkiye ortalamasında diğer tüm sektörlerde artış beklentisi bulunmaktadır.

Grafik 53: 31.12.2013 Tarihi İtibariyle Net İstihdam Değişim (NİDO) Beklentisi, 2013, %

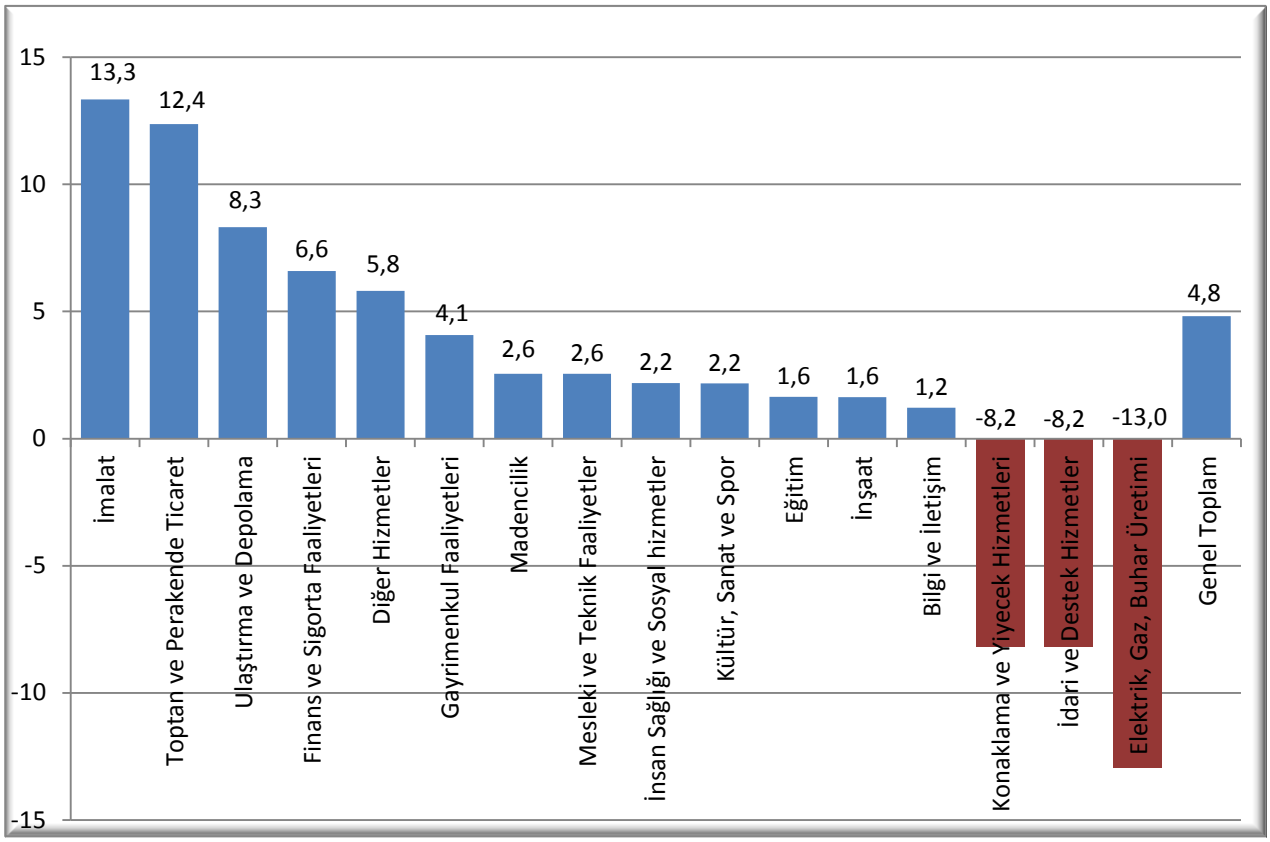

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle gelecek bir yıllık dönemde(30 Haziran 2014) en yüksek net istihdam artışı bekleyen işyerleri %29 ile kültür, sanat ve spor sektörü ve %10,7 ile inşaat sektöründedir.

30 Haziran 2014 döneminde Aydın İlinde toplam %3,1 istihdam artışı beklentisi vardır. Buna karşın Türkiye'de toplam %4,8 istihdam artışı öngörülmekte ve en yüksek net istihdam artışı bekleyen işyerleri diğer hizmet faaliyetleri ile gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinin olduğu görülmektedir. Uzun vadede Türkiye ortalamasında hiçbir sektörde istihdam azalışı beklentisinin olmaması dikkat çekici bir husustur.

Orta vadede başka bir deyişle Haziran 2014 beklentilerine bakıldığında; net istihdam artışı beklentisinin üst seviyede olduğu ve kısa vadeli yaklaşımla aynı paralellikte artış beklentisi olduğu görülmektedir.

Grafik 54: 30.06.2014 Tarihi İtibariyle Net İstihdam Değişim (NİDO) Beklentisi, 2014, %

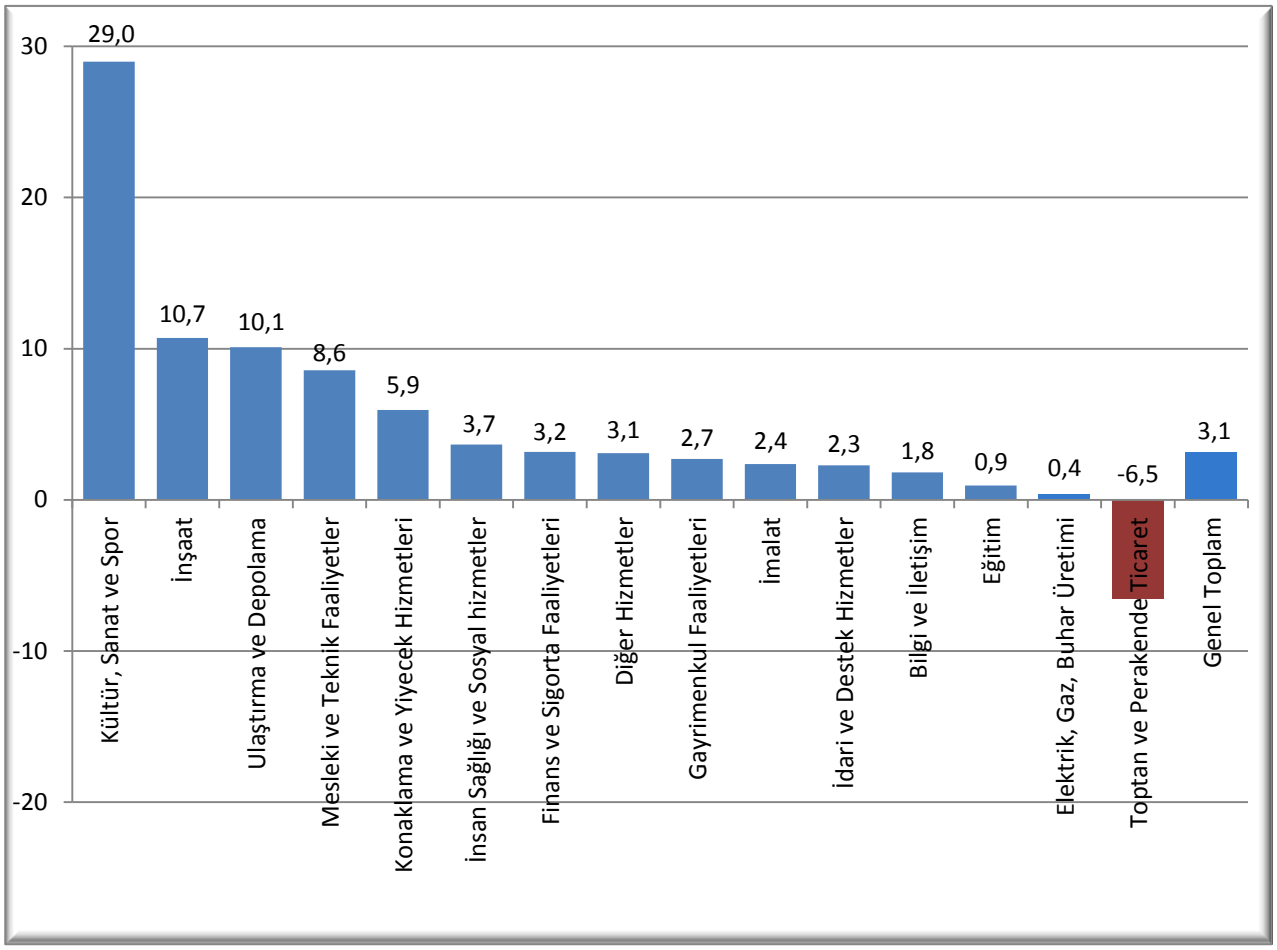

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Aydın İlinde 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle beklenen 2.421 kişilik net istihdam artışı meslek grubu bazında incelendiğinde pozitif yönlü artışın en yüksek 2.250 kişi ile tesis ve makine operatörleri grubunda olması beklenmektedir. Bu grubu 681 kişilik istihdam artışı beklentisi ile sanatkârlar, 100 kişi ile profesyonel meslek mensupları takip etmektedir.

31 Aralık itibariyle en yüksek istihdam azalışının 513 kişi ile nitelik gerektirmeyen meslek grubunda olacağı beklenmektedir. Taşeron olarak çalışan firmaların yılsonu çıkışları söz konusu azalışın en önemli nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır. İkinci sırada 118 kişilik istihdam azalışı ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir ki bu da turizm sektörünün söz konusu tarihte sona ermesi şeklinde açıklanabilir.

Türkiye ortalamasında ise durum 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle en yüksek sanatkârlar meslek grubunda 5.149 kişilik istihdam artışı beklentisi şeklinde gerçeklemiştir. En yüksek istihdam azalışı beklentisi ise Aydın İlinin aksine 1.225 kişi ile tarım, ormancılık ve su ürünleri meslek grubunda gerçekleşmiştir. Kısa vadede meslek grubu bazındaki beklentilerde Aydın İli Türkiye ile bazı farklılıklar göstermektedir.

Tablo 50: 31 Aralık 2013 İtibariyle Meslek Grubuna Göre Net İstihdam Değişimi, Kişi

Meslek Grupları	Aydın		Türkiye	
	Net İstihdam Değişimi (Kişi)	Çalışan Sayısı (Kişi)	Net İstihdam Değişimi (Kişi)	Çalışan Sayısı (Kişi)
Tesis Ve Makine Operatörleri	2.250	9.013	67.804	1.100.374
Sanatkârlar	681	11.511	75.149	1.058.763
Profesyonel Meslek Mensupları	100	4.569	19.658	559.125
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	23	448	-1.225	29.780
Yöneticiler	3	1.281	508	182.957
Teknisyenler ve Teknikerler	3	3.555	22.428	545.798
Büro Hizmetleri	-10	3.491	8.945	445.344
Hizmet Ve Satış Elemanları	-118	7.949	35.351	664.056
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-513	8.493	35.287	1.009.155
Toplam	**2.421**	**50.308**	**263.906**	**5.595.353**

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Oransal dağılıma bakıldığında ise grafikten de görüleceği üzere 31 Aralık 2013 itibariyle Türkiye ortalaması ile Aydın İli karşılaştırıldığında tarım, orman ve su ürünleri meslek grubu ile nitelik gerektirmeyen meslekler gruplarında zıt yönlü bir beklenti olduğu görülmektedir. Genel toplamda ise hem Aydın'ın hem de Türkiye'nin beklentisi pozitif ve paralel bir görüntü çizmekledir.

Grafik 55: 31 Aralık 2013 İtibariyle Meslek Grubuna Göre Net İstihdam Değişimi Karşılaştırma, %

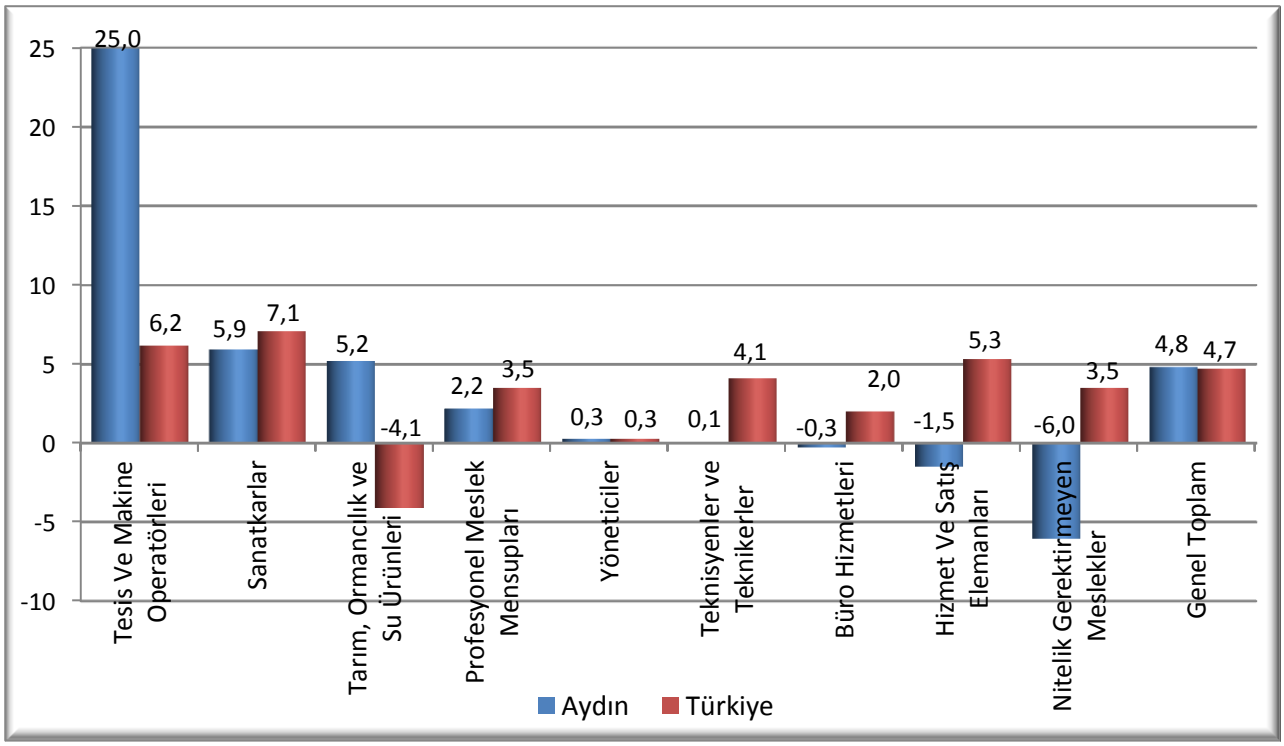

Kaynak: AYDIN İPA 2013

Aydın İlinde 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle beklenen 1.581 kişilik net istihdam artışı meslek grubu bazında incelendiğinde pozitif yönlü artışın en yüksek %8,3 ile sanatkârlar grubunda olması beklenmektedir. Bu grubu %6,2 istihdam artışı beklentisi ile teknisyenler ve teknikerler, %5,9 ile hizmet ve satış elemanları takip etmektedir. Türkiye ortalamasında ise en yüksek %7,3 ile hizmet ve satış elemanları meslek grubunda istihdam artışı beklentisi mevcuttur. Türkiye ortalamasında hiçbir meslek grubunda istihdam azalışı beklentisinin olmayışı dikkat çekicidir.

30 Haziran2014 itibariyle tek ve en yüksek istihdam azalışı ise % -6,3 ile tesis ve makine operatörleri meslek grubunda olacağı beklenmektedir. Kısa vadede azalış beklentisi olan nitelik gerektirmeyen meslekler ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları uzun vadede kendini artış beklentisine bırakmıştır.

Tablo 51: 30 Haziran 2014 İtibariyle Meslek Grubuna Göre Net İstihdam Değişim Oranı Karşılaştırma, 2014,%

Meslek Grupları	Aydın		Türkiye	
	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişimi Oranı	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişimi Oranı
Sanatkârlar	957	8,3%	65.245	6,2%
Teknisyenler ve Teknikerler	221	6,2%	23.585	4,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	468	5,9%	48.388	7,3%
Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri	17	3,8%	1.479	5,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	162	3,5%	17.710	3,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	240	2,8%	46.199	4,6%
Büro Hizmetleri	85	2,4%	11.631	2,6%
Yöneticiler	1	0,1%	881	0,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri	-570	-6,3%	53.215	4,8%
Genel Toplam:	**1.581**	**3,1%**	**268.334**	**4,8%**

Kaynak: AYDIN İPA 2013

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler

31 Aralık'ta meslekler bazında istihdam artışı beklentisine bakıldığında Aydın'da ilk sırada kuruyemiş paketleme işçisi Türkiye için makineci(dikiş) bulunmaktadır. Türkiye için ikinci sırada güvenlik görevlisi bulunurken Aydın'da kuruyemiş imal işçisi yer almaktadır. Aydın'da ve Türkiye ortalamasında ise beden işçisi (genel) dördüncü sırada yer almaktadır.

30 Haziran 2014 meslekler bazında istihdam artışı beklentisine bakıldığında Aydın'da ilk sırada diğer imalat ve ilgili işçiler (elle), Türkiye için ise güvenlik görevlisi bulunmaktadır. Türkiye için ikinci sırada temizlik görevlisi (genel) bulunurken Aydın'da meyve sebze ayıklama işçisi yer almaktadır. Aydın'da sırayı elektrik teknisyeni, satış danışmanı, garson (servis elemanı) takip etmektedir.

Tablo 52: İstihdam Artışı Beklenen Meslekler, 2013-2014

ARTIŞ	
31 Aralık 2013	**30 Haziran 2014**
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)
Kuruyemiş İmal İşçisi	Meyve Sebze Ayıklama İşçisi
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	Elektrik Teknisyeni
Beden İşçisi (Genel)	Satış Danışmanı
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Garson (Servis Elemanı)
Ambalajcı (El İle)	Mutfak Görevlisi
Kalıpçı-Pres	Eğlence Hizmetleri (Animatör)
Çırçır Makinesi Operatörü	Yiyecek İçecek İşletmeciliği Meslek Elemanı
İmal İşçisi	Taş Duvarcı-İnşaat
Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	Sıvacı
Duvarcı	Aşçı
İnşaat Boyacısı/Boyacı-Bina	Oda Görevlisi-Turizm
İnşaat Ustası	Beden İşçisi (İnşaat)
Garson (Servis Elemanı)	İnşaat Ustası
Betonarme Demircisi	Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı
Şoför-Yük Taşıma	Duvarcı
Gaz Altı Kaynakçısı	Turist Rehberi
Beden İşçisi-Bina İnşaatı	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)
Asansör Montaj Ustası	Gaz Altı Kaynakçısı
Prese Makinesi Operatörü (Tekstil)	Zirai Sulamacı

Kaynak: AYDIN İPA 2013

İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler

31 Aralık'ta meslekler bazında istihdam azalışı beklentisine bakıldığında Aydın'da ilk sırada eğlence hizmetleri (animatör) Türkiye için tuğla imal işçisi bulunmaktadır. Türkiye için ikinci sırada oda görevlisi-turizm bulunurken Aydın'da kalite kontrolcü-tekstil yer almaktadır. Aydın'da sıralamayı Servis Garsonu, Halı Açıcı, Barmen, Oda Görevlisi-Turizm takip etektedir. Türkiye ortalamasında ise üçüncü sırada endüstriyel boru montajcısı, bahçıvan, diğer fidanlık işçileri, çiçek düzenleyicisi gibi meslekler takip etmektedir. Azalış beklentisinin çoğunlukla tarım, orman ve su ürünleri ile turizm sektörlerinde çalışan mesleklerde yoğunlaştığı dikkat çekici bir husustur.

30 Haziran 2014 meslekler bazında istihdam azalışı beklentisine bakıldığında Aydın'da ilk sıralarda muhasebe görevlisi (otel), temizlik görevlisi (hastane) ve bilet satış elemanı (gişe/banko) meslekleri gelmektedir. Türkiye ortalamasında ise sıralama sebze toplama işçisi, kuruyemiş paketleme işçisi, diğer kâğıt imalat işçileri, sebze ve meyve ayıklama işçisi olarak gerçekleşmiştir. Uzun vadeli azalış beklentisi sezonsal etkilerden arınarak hareket ettiği görülmektedir.

Tablo 53: İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler, 2013-2014

AZALIŞ	
31 Aralık 2013	**30 Haziran 2014**
Eğlence Hizmetleri (Animatör)	Muhasebe Görevlisi (Otel)
Kalite Kontrolcü-Tekstil	Temizlik Görevlisi (Hastane)
Servis Garsonu	Bilet Satış Elemanı (Gişe/Banko)
Halı Açıcı	Otobüs Muavini
Barmen	Balık Temizleme İşçisi
Oda Görevlisi-Turizm	Hamal
İnşaat Kalfası (Genel)	Traktör Şoförü
Turist Rehberi	Kalıpçı-Pres
Sıvacı (Çimento Alçı)	Finans Uzmanı
Şoför (Yolcu Taşıma)	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (İnşaat)	Makine Bakımcı
Aşçı	Alçı Sıva Uygulayıcısı
Komi (Garson Yardımcısı)	İmal İşçisi
Diğer Profesyonel, Teknik Ve İlgili Personel	Tuğla İmal İşçisi
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Makineyle)	Çiftlik İşçisi (Pamuk)
Taş Duvarcı-İnşaat	Makine Bakım Yardımcı Elemanı
Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	Kuruyemiş İmal İşçisi
Kat Görevlisi-Temizlik	El Ve Makine Dikişçisi (Genel)
Mutfak Görevlisi	Çırçır Makinesi Operatörü
Temizlik Görevlisi (Hastane)	Kuruyemiş Paketleme İşçisi

Kaynak: AYDIN İPA 2013

SONUÇ

Aydın ili İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Aydın, Denizli ve Muğla illerini kapsayan TR32 bölgesine aittir. Arza yönelik ikinci kısıtlama ise bu verilerin önemli bölümünün 2011 yılına ait olması, bir kısmının ise daha eski tarihlere dayanmasıdır.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Adres listesi 2012 Nisan ayında güncelleştirilmesine ve araştırma 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Diğer bir önemli kısıt ise Türk işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kayıtdışı çalışma oranı çok yüksektir. Bu durum kendini TR32 bölgesinde de göstermektedir. Bölgede tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %29'dur. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

Araştırmanın diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Aydın ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 il içinde 19.sıradadır. Çalışabilir yaştaki nüfusun eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha düşüktür. Çalışabilir yaştaki il nüfusunun ağırlıklı kısmını (%69,2) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okuryazar olmayan nüfusun %83'ü, diploması olmayanların da %71'i kadın nüfustur. Nüfusun sadece %18,5'i lise ve dengi okul mezunu, %10,3'ü yüksek eğitimlidir.

Bu yapının işgücü piyasasını derinden etkilemesi kaçınılmazdır. Eğitim oranlarının düşüklüğü işgücü piyasasına girişi zorlaştırmaktadır. Aydın ilinde nüfusun kırsal alandaki çoğunluğu tarım sektöründe ücretsiz çalışmayı da beraberinde getirmektedir. Bu durum ilin istihdam oranında Türkiye geneliyle aynı seviyede olmasına rağmen düşük işsizlik oranıyla işsizliğinin perdelenmesine sebep olmaktadır.

Tarım sektöründe son dönemlerde yaşanan çözülme ile başka sektörlere kayan işgücü TR32 bölgesinde de kendini etkin olarak göstermekte ve toplam istihdam oranının artmasına yol açmaktadır. 2012 yılında 2006 yılına göre tarım dışı sektörlerde çalışan sayısındaki artış %17,8'dir. Özellikle tarım dışı sektörlerde çalışan kadınlarda %55,6 gibi oldukça yüksek istihdam artışı yaşanmaktadır.

Bununla beraber tarım dışı sektörlerde görülen istihdam artışı, tarım sektöründe çalışan oranının hala çok yüksek olması nedeni ile istihdam oranı üzerinde etkili olamamaktadır.

TR32 Bölge istihdamının % 17,2'si sanayi sektöründedir. Bölge sanayisi nitelikli elemana ihtiyaç duymamaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdamdaki oranı %67,6 iken, sanayi sektöründe çalışanların %73,1'ini lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların %16,6'sı lise ve dengi okul mezunu, %9,2'si de yüksek okul mezunudur.

Bölgede istihdam oranı artarken, işsizlik oranı azalmaktadır. Bu olumlu gelişme bölgedeki kadın istihdamının(%37,4) Türkiye ortalamasının(%26,3) çok üzerinde olmasının bir sonucudur. Kadınların işgücüne katılımı işsizlik rakamlarını aşağıya çektiği gibi bölgenin gelişmişlik düzeyini de yukarılara çekmektedir.

Eğitim düzeyi kadınların işgücü piyasasına girişlerini erkeklerden daha fazla etkilemektedir. Yüksek eğitimli kadınlarda %17,6 olan işsizlik oranı erkeklerde sadece %8,3'tür. Lise altı eğitimli işsizlerin üçte birini kadınlar oluştururken, yüksek eğitimli işsizlerin yaklaşık üçte ikisini kadınlar oluşturmaktadır. İlk kez iş arayan kadınların işsizlik süreleri ise erkeklerden daha kısadır. Tüm bu göstergeler bölgede kadınlarda eğitimin, ilk kez işgücü piyasasına girmelerinde kilit rol üstlendiğini ortaya koymaktadır.

Ayrıca yaş dağılım açısından bakıldığında en fazla işsizlik oranının 20-24 yaş grubunda(%20,4) yani gençlerde olduğu görülmektedir. Gençlerin istihdama katılmasında etkili olabilecek mesleki eğitim ve kişisel gelişim faaliyetleri raporun işgücü talep araştırması başlıklı bölümüyle daha da netlik kazanmış ve yeni politikalar üretilmesine kapı aralamıştır.

İŞKUR' a kayıtlı işsizler incelendiğinde aynı yapının Aydın ili kayıtlı işsizleri için de geçerli olduğu görülmektedir. 2012 yılında en fazla kayıtlı işsiz 25-29 yaş grubuna kaymıştır. Kayıtlı işsizlerin %22'si bu yaş grubundadır. İşsizlerin üçte ikiye yakını da 20-34 yaş grubundadır.

İlin eğitim durumuna paralel olarak kayıtlı işsizlerin yarısı (%52) lise altı eğitime sahiptir. Kayıtlı işsizlerin %20'si yüksek eğitimlidir. Kayıtlı işsiz istatistikleri ilde de bölge işsizlik yapısına benzer bir yapıyı ortaya koymaktadır. Bu istatistiklerde de eğitim seviyesi yükseldikçe kadınların işgücü piyasasına girmeleri kolaylaşmaktadır. Ancak kadınlar için yalnız başına eğitim seviyesin yükselmesi değil, işverenin talep ettiği fiziki yeterliliğe sahip, konusunda bilgili ve nitelikli olma koşullarının oluştuğu ortaya çıkmaktadır.

Genel toplamda Aydın ilinde İŞKUR' a yapılan başvuranların % 24'ü işe yerleşmiştir. En fazla işe yerleştirme 20–24 yaş aralığındaki gruptadır. Toplamda 2012 yılında Aydın ilinde yapılan 6.679 işe yerleştirmenin %23'ü bu gruptadır. Aynı durum Türkiye verileri için de geçerlidir. Türkiye İş Kurumunca Türkiye de yapılan 556.587 kişilik işe yerleştirmenin %23'ü 20-24 yaş grubunda yapılmıştır. Yaş arttıkça işe yerleştirme oranı hem Aydın'da hem de Türkiye'de azalmaktadır.

İşe yerleştirmelerde kadın payının en yüksek olduğu eğitim seviyesi lisans düzeyidir. Ancak toplam yerleştirmelerin %38'i erkek %24'ü kadın ilköğretim mezunlarından oluşmaktadır. Aydın'da kadın istihdamı tüm eğitim düzeylerinde Türkiye ortalamalarının üzerinde seyretmekte ve eğitim seviyesi de bu duruma katkı sağlamaktadır.

Talep araştırması sonuçlarına göre Aydın ilinde toplam çalışanların sadece %26,3'ü kadındır ve bu oran %23,1 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Kadın çalışanların görece olarak ağırlıklı çalıştıkları sektörler insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, eğitim sektörü, kültür, sanat ve spor gibi daha çok daha en az lise ve dengi eğitim seviyesi gerektiren işyerleridir. Erkek ağırlıklı olmasına rağmen kadın çalışanların %27'sini istihdam eden bir sektör vardır; imalat. Bu sektördeki kadın çalışanların meslekleri, belirli bir eğitim düzeyinden ziyade, belirli beceri isteyen mesleklerdir.

Aydın ilinde toplam çalışanların %26,3'ünü kadınlar teşkil ederken, büro ve hizmet işlerinde çalışanların %46,2'si kadın, profesyonel meslek gruplarının da %45,1'i kadındır. Buna karşılık nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarının sadece %12,4'ü kadındır. Araştırma sonuçlarına göre kadınların erkeklere göre görece hakim oldukları iki meslek türü vardır.

Birinci meslek türü temizlik görevlisi kuruyemiş paketleme işçisi, kuruyemiş İmal İşçisi, diğer imalat ve ilgili işçiler, kat görevlisi-temizlik, satış danışmanı, meyve sebze ayıklama işçisi gibi eğitimden çok belli bir beceri isteyen meslekler ile ikinci meslek türü olarak sekreter, büro memuru(genel), ön muhasebeci, hemşire, muhasebeci gibi yüksek eğitim seviyesi isteyen mesleklerdir. Diğer bir ifade ile kadınlar ya belirli becerileri gerektiren düşük eğitimli mesleklerde veya yüksek eğitim düzeyi isteyen mesleklerde çalışmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Aydın ilinde 10+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörün imalat sektörüdür. Ancak en fazla açık iş konaklama ve yiyecek hizmetlerinde, temininde güçlük çekilen meslekler ise toptan ve perakende ticaret sektöründedir. Bu da imalat sektörünün turizmle iç içe olan konaklama ve yiyecek hizmeti ile toptan ve perakende ticaret sektörlerine göre istihdamda daha istikrarlı olduğu sonucu doğurmaktadır.

Buna karşılık Aydın'da açık iş oranları itibariyle önde gelen kültür, sanat ve spor sektörüdür. Sektörde açık iş oranı yaklaşık %15'tir. Toplam çalışanlar içinde sektörde çalışan sayısının az olması (sadece %0,4) Aydın ekonomisinde bu oranın önemi hissedilmemektedir. Ancak 2. Sırada gelen konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründeki %6,4'lük açık iş oranı, Aydın ili için ve turizm sektörü için önemli ve etkili bir rakamdır. Sektörün sezonsal yapısı söz konusu açık iş oranını doğrular niteliktedir.

Türkiye'ye bakıldığında en fazla çalışana sahip sektörlerin açık iş oranları da yüksektir. Konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründe açık iş oranı %5,6, İmalat sektöründe %5,4, ticaret sektöründe %4,6, gayrimenkul faaliyetleri %4,1, diğer hizmet faaliyetleri sektöründe %5,6'dır. Orta ve küçük işyerlerindeki açık iş oranı daha yüksektir.

Açık iş oranının yüksekliğinin iki anlamı vardır. Ya istihdamda yaşanan yüksek artış, doldurulması gereken işler yaratmaktadır; ya da yüksek bir eleman devri nedeniyle yüksek açık iş yaşanmaktadır.

İlimizde ana meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranının olduğu grup, sırada tekniker, teknisyen, yardımcı profesyonel meslek grubudur. İkinci sırada hizmet ve satış elemanları, üçüncü sırada ise sanatkârlar grubu yer almaktadır. Açık iş oranı yüksek mesleklerin büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek mümkündür.

Aydın İlinde referans dönem içerisinde toplam 2.087 açık iş tespit edilmiştir. Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslekler, garson (servis elemanı), komi (garson yardımcısı) ve gaz altı kaynakçısı meslekleridir. Temininde en zorluk çekilen mesleklerin ilk sıralarında garson (servis elemanı), satış danışmanı, komi (garson yardımcısı) ve kuruyemiş paketleme yer almaktadır. Hem açık işlerde hem de temininde güçlük çekilen meslekler listesinde en üst sıraların ortak olması bize yapılan araştırmanı gerçekçi ve tutarlı sonuçlar çıkardığını ortaya koymaktadır.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "fark etmez" cevabı aslında açık işlerde ilk sıralardaki meslekler için uygun bir cevap değildir. Burada işverenlerin de bilgilerini tazeleme ve günümüz ihtiyaçlarını yeniden sorgulamaya ihtiyacı olduğu görülmektedir. İşverenlerin eğitim bilgisini arka plana itmesine engel olunacak bilinçlendirme faaliyetlerinin gerekliliği ortaya çıkaktadır. Ayrıca işverenlerin talep ettiği beceri düzeylerine bakıldığında fiziki yeterlilik istendiği gibi, yeterli bilgiye sahip olma ve takım çalışması yapabilme niteliklerine sahip olunması beklenmektedir. İşverenin istediği yeterli bilgiye sahip olma yetisi eğitimle desteklenmeli, işverenlerin ihtiyacına cevap verecek tecrübe ile de pratiğe dökülmelidir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu meslekte eleman bulunamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman olmaması, üçüncü sırada elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmaması gelmektedir. Bu bilgiyi doğrular nitelikte, istenilen meslekte eleman bulunamayan mesleklerin başında garson (servis elemanı) gelmektedir. Ayrıca bu mesleğin temininde güçlük çekilmede; iş tecrübesine sahip olunmayan ve istenilen beceri ve niteliğe sahip olunmaması da ilk sıralarda yer almaktadır.

Sadece ilk iki meslekte değil, ilk onda yer alan açık işlerle temininde güçlük çekilen meslekler arasında da büyük bir paralellik vardır. Aynı paralellik istenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerde de görülmektedir. Becerilerin geliştirilerek işverenlerin istekleri doğrultusunda açık işlerin karşılanması bu mesleklere ve yukarıda belirtilen meslek gruplarına yönelik eğitim programlarını öncelikli hale getirmektedir.

31 Aralık 2013 itibariyle Aydın'daki işyerlerinin beklediği istihdam artışı 2.421 kişi iken Türkiye genelinde bu rakam 263.906'dır. 31 Aralık'ta meslekler bazında istihdam artışı beklentisine bakıldığında Aydın'da ilk sırada kuruyemiş paketleme işçisi, Türkiye için ise makineci (dikiş) bulunmaktadır. Türkiye için ikinci sırada güvenlik görevlisi bulunurken Aydın'da kuruyemiş imal işçisi yer almaktadır. Aydın'da imalat sektörüne yönelik olarak diğer imalat ve ilgili işçiler (elle) ve Türkiye genelinde ise temizlik görevlisi üçüncü sırada gelmektedir. Araştırmanın amacına uygun olarak beden işçisi(genel) mesleğinin ayıklanması ile ilimiz için daha uygun bir işgücü profili oluşmaya başlamıştır.

Orta vadede (30 Haziran 2014) meslekler bazında istihdam artışı beklentisine bakıldığında Aydın'da ilk sırada diğer imalat ve ilgili işçiler (elle), Türkiye için ise güvenlik görevlisi bulunmaktadır. Türkiye için ikinci sırada temizlik görevlisi bulunurken Aydın'da meyve sebze ayıklama işçisi yer almaktadır. Uzun dönem beklentilerine bakıldığında Hizmet sektörünün imalat ile buluştuğu mesleklerde belirgin bir artış beklentisi hem Türkiye hem de Aydın için dikkat çekmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Mevsimselliğin etkisinden sıyrıldığı kısa dönem (altı ay) için olumlu bir gösterge(%4,8) ortaya çıkmış ve orta dönem (on iki ay) itibariyle de aynı beklenti devam etmekte ve toplamda %3,2 istihdam artışı beklentisi ortaya çıkmıştır.

31 Aralık 2013 itibariyle Aydın'daki işyerlerinden en çok net istihdam artışı beklenen sektör imalat sektörüdür. Bunda yeni dönemde yapılan yasalarla ilimizin büyük şehir kapsamına girmesi ve mevcut yatırımlardan daha fazla pay almaya başlamasının etkili olduğu söylenebilir. İkinci sıradaki toptan ve perakende ticaret ve üçüncü sıradaki ulaştırma ve depolama sektörünün gelmesi, açık iş ve temininde güçlük çekilen mesleklerin ağırlıklı olarak bu sektörlerde olması söz konusu eleman ihtiyacını gidermek için eğitim programlarının düzenlenmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir.

Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

Yapılan araştırma ile birlikte Aydın ilinin işgücü durumuna dair röntgeni çekilmeye çalışılmış, mevcut bazı sorunların tespiti ve çözüm üretilebilmesi için veri toplanmıştır. Toplanan veriler sonucu ilimiz işgücü piyasasının mevcut durumu mercek altına alınarak, tüm bilimsel çalışmalarda kullanılabilen resmi istatistikler oluşturulmuştur. Tüm bunların yanı sıra hem kayıt dışılığın önlenmesinde hem de devinimin işletme ve ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitme maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR' a görev düşmektedir. İşletmelerin eleman alımlarında İŞKUR' u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak İŞKUR'un hedefleri arasındadır. Bu araştırma ile ilimizdeki işverenlerin istek ve talepleri net olarak ortaya çıkmış, il müdürlüğümüz açısından işverenlerle iş arayanlar arasında köprü olmamız noktasında önemli kazanımlar sağlamıştır.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	**AYDIN İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI**
	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi verme ve gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.**
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde insan kaynakları, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. **Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.**

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:	
İşyerinin Yasal Ünvanı	:	
İşyerinin Tabela Ünvanı	:	

ADRES BİLGİLERİ

İL	:	AYDIN
İLÇE	:	
KÖY	:	
MAHALLE	:	
CADDE/SOKAK	:	
DIŞ KAPI NO	:	
İÇ KAPI NO	:	
TELEFON/FAKS/e-posta	:	...../...../.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı	:	Unvanı	:
Tarih	:	Telefonu	:
E-posta	:	İmza/Kaşesi	:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAX	E-POSTA
Aydın Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	Cumhuriyet Mah. Körfez Cad. No:8	0(256) 226 28 48 0(256) 226 13 03	0(256) 214 18 90	iskuraydin@iskur.gov.tr

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz?

(Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve parekende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi?

(Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)

Aynı	Değişmiş

Sonraki Sayfaya Geçiniz

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan İş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S5: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman İhtiyacı duymuyoruz. ☐ ⇨ Soru 6'ya geçiniz.

01	02	03	04										05	06				
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5.Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yetenaği										İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık İşlerinizi genellikle hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları					
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2	3	4	5
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					
		☐											☐					

(*) (04) ve (06) sütunlarında birden fazla CEVAP (X) şeklinde işaretlenebilir.

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ ⇨

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA *NET DEĞİŞİKLİK* OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.6: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle İşyerinizde herhangi bir meslekte *net istihdam artışı* bekliyor musunuz?	Evetse →	6.3'e geçiniz
	Hayırsa →	6.1 veya 6.2 geçiniz
S.6.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını *beklemiyorum.* ☐	→	7.sorıya geçiniz
S.6.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair *fikrim bulunmamaktadır.* ☐		
S6.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle İşyerinizde çalışan sayısında *net istihdam artışı olacağını* düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		

Net istihdam *ARTIŞI* olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal *artış*

S.7: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle İşyerinizde herhangi bir meslekte *net istihdam azalışı* bekliyor musunuz?	Evetse →	7.3'e geçiniz
	Hayırsa →	7.1 veya 7.2 geçiniz
S.7.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını *beklemiyorum.* ☐	→	8.sorıya geçiniz
S.7.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair *fikrim bulunmamaktadır.* ☐		
S7.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle İşyerinizde çalışan sayısında *net istihdam azalışı olacağını* düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		

Net istihdam *AZALIŞI* olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal *azalış*

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

S.8: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	S.9'a geçiniz
	Hayırsa →	S.1 veya S.2 geçiniz
S.8.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum.	→	S.sonuç geçiniz
S.8.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
S8.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

S.9: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	S.9'a geçiniz
	Hayırsa →	S.1 veya S.2 geçiniz
S.9.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını düşünmüyorum.	→	10.sonuç geçiniz
S.9.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
S9.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle, işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal Azalış

SONRAKİ SAYFAYI GEÇİNİZ

BÖLÜM VI. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S10: 2013 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekleri temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S10.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşılıyor mu? 1-EVET 2- HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					
		☐					

* Birden fazla güçlük nedeni işaretlenebilir.

GÖRÜŞME BİTMİŞTİR. TEŞEKKÜRLER.

VII.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Önerileriniz?
(Bu kısım Ziyaretçi tarafından doldurulacaktır)

Ek 2- A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 74 ilde tamsayım 7 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2- B: Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v(\hat{Y}_h) = N_h{}^2 v(\bar{y}_h) = N_h{}^2 \left[\sum (y_i - \bar{y}_h)^2 / (n_h - 1)\right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v(\hat{Y}) = \sum_h v(\hat{Y}_h)$$ olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- C: Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	177
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkâri	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
Tamsayım toplamı	**38.698**

Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
Örneklem Toplam	**24.934**
Tokat (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1387
Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri	**65.723**

Ek 2- D: Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	ÖRNEKLEM YAPAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI
Adana	3.803	3.326	Kars	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	Kastamonu	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	Kayseri	2.897	2.710	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	Kırıkkale	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	Kırklareli	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	Kırşehir	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	Kilis	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	Konya	3.921	3.533	**Örneklem Toplam**	**19.588**	**16.338**
Aydın	1.786	1.414	Kütahya	1.111	924	GENEL TOPLAM	100.857	87.719
Balıkesir	2.050	1.802	Malatya	1.527	1.368			
Bartın	361	328	Manisa	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	Mardin	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	Mersin	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	Muğla	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	Muş	407	352			
Bitlis	375	347	Nevşehir	759	670			
Bolu	533	477	Niğde	581	471			
Burdur	461	394	Ordu	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	Osmaniye	948	847			
Çankırı	253	219	Rize	795	724			
Çorum	1.017	920	Sakarya	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	Samsun	2.007	1.593			
Düzce	970	867	Siirt	366	347			
Edirne	639	560	Sinop	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	Sivas	1.109	987			
Erzincan	380	347	Şanlıurfa	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	Şırnak	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	Tekirdağ	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	Tokat	920	846			
Giresun	889	798	Trabzon	2.324	1.990			
Gümüşhane	178	152	Tunceli	163	151			
Hakkâri	200	187	Uşak	910	828			
Hatay	2.024	1.788	Van	1.203	1.061			
Iğdır	277	246	Yalova	520	469			
Isparta	615	556	Yozgat	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	Zonguldak	983	842			
Karabük	413	365	Tamsayım Toplam	81.264	71.381			
Karaman	510	442						

Ek 3- İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011)

İl Kodu	İller	SEGE 2011 Sırası	İl Kodu	İller	SEGE 2011 Sırası
TR100	İstanbul	**1**	TRB11	Malatya	**42**
TR510	Ankara	**2**	TR332	Afyon	**43**
TR310	İzmir	**3**	TR905	Artvin	**44**
TR421	Kocaeli	**4**	TRA12	Erzincan	**45**
TR611	Antalya	**5**	TR631	Hatay	**46**
TR411	Bursa	**6**	TR821	Kastamonu	**47**
TR412	Eskişehir	**7**	TR813	Bartın	**48**
TR323	Muğla	**8**	TR722	Sivas	**49**
TR211	Tekirdağ	**9**	TR833	Çorum	**50**
TR322	Denizli	**10**	TR823	Sinop	**51**
TR424	Bolu	**11**	TR903	Giresun	**52**
TR212	Edirne	**12**	TR633	Osmaniye	**53**
TR425	Yalova	**13**	TR822	Çankırı	**54**
TR222	Çanakkale	**14**	TR712	Aksaray	**55**
TR213	Kırklareli	**15**	TR713	Niğde	**56**
TR621	Adana	**16**	TR832	Tokat	**57**
TR721	Kayseri	**17**	TRB14	Tunceli	**58**
TR422	Sakarya	**18**	TRA11	Erzurum	**59**
TR321	Aydın	**19**	TR632	Kahramanmaraş	**60**
TR521	Konya	**20**	TR902	Ordu	**61**
TR612	Isparta	**21**	TR906	Gümüşhane	**62**
TR221	Balıkesir	**22**	TRC13	Kilis	**63**
TR331	Manisa	**23**	TRA13	Bayburt	**64**
TR622	Mersin	**24**	TR723	Yozgat	**65**
TR334	Uşak	**25**	TRC12	Adıyaman	**66**
TR613	Burdur	**26**	TRC22	Diyarbakır	**67**
TR413	Bilecik	**27**	TRA22	Kars	**68**
TR812	Karabük	**28**	TRA23	Iğdır	**69**
TR811	Zonguldak	**29**	TRC32	Batman	**70**
TRC11	Gaziantep	**30**	TRA24	Ardahan	**71**
TR901	Trabzon	**31**	TRB13	Bingöl	**72**
TR522	Karaman	**32**	TRC21	Şanlıurfa	**73**
TR831	Samsun	**33**	TRC31	Mardin	**74**
TR904	Rize	**34**	TRB21	Van	**75**
TR423	Düzce	**35**	TRB23	Bitlis	**76**
TR714	Nevşehir	**36**	TRC34	Siirt	**77**
TR834	Amasya	**37**	TRC33	Şırnak	**78**
TR333	Kütahya	**38**	TRA21	Ağrı	**79**
TRB12	Elazığ	**39**	TRB24	Hakkâri	**80**
TR715	Kırşehir	**40**	TRB22	Muş	**81**
TR711	Kırıkkale	**41**			

Kaynak: TÜİK *(2 Ekim 2011 itibariyle)